

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
ČETVRTO VANREDNO ZASEDANJE

Treći dan rada

28. avgust 2017. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
*   *

PREDSEDNIK: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad sednice Četvrtog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika, konstatujem da sednici prisustvuju 64 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da su u sali prisutna 93 narodna poslanika i da imamo uslove za nastavak rada.

Obavestili su da će odsustvovati narodni poslanici: dr Muamer Bačevac, Meho Omerović, dr Ivan Bauer i dr Predrag Jelenković.

Nastavljamo rad.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENI I DOPUNAMA ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici i Odbor za privredu, šumarstvo i vodoprivredu.

Podsećam vas, narodni poslanik mr Goran Čabradi pisanim putem je povukao amandmane na članove 1, 3. i 4. Predloga zakona.

Primili ste izveštaj nadležnih odbora.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandmane u istovetnom tekstu podneli su poslanici Đorđe Vukadinović, Dejan Šulkić, Milan Lapčević, Gorica Gajić, zajedno Vjerica Radeta, Nemanja Šarović, Milorad Mirčić, Milan Damjanović, Sveto Perić, Nataša Jovanović, Božidar Delić, Zoran Krasić, Nikola Savić i Momčilo Mandić, zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Zoran Radojčić, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić, dr Dragan Vesić, prof. Miladin Ševarlić, zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Jovan Jovanović, Sonja Pavlović i Aleksandar Čabraja, i zajedno Saša Radulović i Nenad Božić.

Da li se neko javlja po prvom amandmanu? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Sonja Pavlović.

Izvolite.

SONJA PAVLOVIĆ: Podnela sam amandman na član 1. da se briše, jer smatram da ovaj zakon i nijedan zakon koji se odnosi na zemljište ne bi trebalo da bude u proceduri, odnosno da se stavi moratorijum na sve zakone koji se odnose na bilo koje zemljište, da li poljoprivredno, gradsko građevinsko, vodno ili bilo koje drugo.

Drugo, zato što postoji neki redosled. Redosled je sledeći: mi nismo uradili državni premer od 1981. godine, nama se faktičko stanje na terenu i stanje u katastru ne poklapaju, te mi, zapravo, ne znamo ko je vlasnik zemljišta za koje već nalazimo načine da prodamo.

To ne može tako. Postoji neki redosled, postoji Zakon o restituciji, da se vrati oteta imovina. Oteto – prokletu. Znači, trebalo bi da se donese valjan zakon o restituciji, da se ljudima vrati imovina, trebalo bi da se izvrši konverzija zemljišta...

Molim kolege da ne dobacuju – neka se jave za reč, nemam ništa protiv – i molim predsednicu da reaguje.

... Tako da možemo da znamo koje je to zemljište koje mi pokušavamo da prodamo, da ukupnimo, da otmemo od građana Srbije.

Ovom prilikom apelujem na građane Srbije da se probude, da shvate da je proces otimanje bilo kog zemljišta u toku, bez obzira na namenu tog zemljišta, jer ako se ne probude odmah probudiće se kao vazali u tuđoj državi, a to će biti jedno veoma bolno buđenje. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Dejan Šulkić.

DEJAN ŠULKIĆ: Hvala.

Podneo sam amandman na član 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi. Smatram da ovaj potez vlasti nije nešto što

predstavlja razvojnu potrebu Srbije, već je posledica obaveze koju je Srbija preuzela donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2008. godine.

S obzirom na to da je vođena velika polemika, da kažem političko pimplovanje, u toku načelne rasprave, od vlasti i dela opozicije, podsećam vas da je Predlog zakona Skupštini uputila vlada Mirka Cvetkovića, odnosno Borisa Tadića, i čini mi se da se sadašnja vlast bogzna koliko zbog toga ne žali, dok su DSS i često prozivani Vojislav Koštunica bili protiv potpisivanja, da se ne podsećamo na koji način i ko ga je potpisao, poslanici DSS su tada glasali protiv Zakona o potvrđivanju Sporazuma.

Tada se Srbija obavezala da u roku od četiri godine postepeno usklađuje zakonodavstvo, kako bi državljanima država članica EU omogućila da stiču svojину na nepokretnostima i, kako se kaže, obezbedila isti tretman kao i svojim državljanima.

Što se tiče osnova na koji se poziva predlagač zakona, član 97. tačke 9. i 12. mislim da su neodgovarajuće, jer te tačke govore, između ostalog, o održivom razvoju, sistemu zaštite životne sredine, biljnog i životinjskog sveta, o organizaciji i korišćenju prostora, o naučnotehnološkom razvoju, dok je u potpunosti zanemarena tačka 1. istog člana, gde je propisano da je Srbija u uređivanju odnosa sa drugim državama i međunarodnim organizacijama, a to jeste slučaj sada, dužna da obezbeđuje, norma je imperativna, suverenost, nezavisnost, teritorijalnu celovitost i bezbednost Republike Srbije, što je i te kako ugroženo u toku pregovaračkog procesa i svim onim što se paralelno, rekao bih i uslovno, odigrava sa procesom pregovaranja sa EU.

Kao i tadašnji zakon o potvrđivanju SSP ondašnje vlasti, tako je i ovaj zakon o izmeni Zakona o poljoprivredi, kao akt ove vlasti, posledica spoljnopolitičke orijentacije da EU nema alternativu, pa onda ako se moralo pribeći aktu nužde, a ovaj predlog zakona jeste akt nužde, trebalo je to izjednačavanje tretmana državljana EU sa državljanima Srbije u pogledu svojinskopravnih pitanja vezati za članstvo u EU, kao što su to uradile druge ili većine zemalja članica EU. Ako se već ovde veruje, a u Evropi se tvrdi da Srbija ima takvu perspektivu, ovako sa izvesnim uslovljavanjima i neizvesnim perspektivama EU, perspektivama Srbije i na ovom pitanju Srbija se ponaša po principu „ne pitam šta košta“, a koštaće nas skupo.

Sam zakon u suštini dozvoljava promet poljoprivrednog zemljišta, odnosno prodaju poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini državljanima država članica EU, i to tako treba reći, umesto što se pokušava da se predstavi – da se uslovima koji su predviđeni, dakle odlaganjem to sprečava. Ne sprečava se, dozvoljava se samo pod određenim uslovima, jer da se zaista želelo to da se

spreči onda član 1. stav 4. nije trebalo ni menjati, koji doslovce glasi: „Vlasnik poljoprivrednog zemljišta ne može biti strano fizičko, odnosno pravno lice“... Ako se htelo onemogućiti strancima sticanje svojine na poljoprivrednom zemljištu onda ništa nije trebalo menjati u ovom članu, odnosno trebalo je pooštravati kod pravnih lica.

Uslovi koji se predviđaju za strane državljane za sticanje svojine nad poljoprivrednim zemljištem u privatnoj svojini jesu uglavnom prepisani uslovi iz odredaba zakona kojima se propisuju uslovi za sticanje svojine na državnom poljoprivrednom zemljištu, kada su u pitanju državljani Republike Srbije, sa nekim dodatnim ograničenjima i u tom smislu nije realno da bilo koji državljanin bilo koje države članice EU odluči da živi u Srbiji u iznajmljenom gazdinstvu, desetak godina, da za to iznajmljivanje plati 20-30 hiljada evra, da uloži u poljoprivrednu mehanizaciju 20-30 hiljada evra, da obrađuje zemljište minimalno tri godine da bi nakon toga, ukoliko se ništa ne promeni, dakle ukoliko se uslovi ne pooštre i ukoliko bude želeo, imao mogućnost da otkupi svega do dva hektara zemlje koja se u centralnoj Srbiji mogu kupiti za pet do šest hiljada evra. Složićete se da to baš i nije nešto podsticajno.

Ovim predlogom zakona se strogim uslovima samo odlaže promet zemljišta stranim državljanima u privatnoj svojini, ali zato taj strani državljanin kao vlasnik kapitala, kao vlasnik pravnog lica može kupiti u postupku privatizacije, a to je zamerano u prethodnom periodu, i bez obzira na te zamerke ništa se sada ne menja, što bih podržao, dakle, može kupiti neki poljoprivredno-industrijski kombinat koji u osnovi podrazumeva i privatizaciju nekoliko hiljada, možda i desetina hiljada hektara zemlje. Uz to, pod određenim uslovima, sa nekim novim nazoviprogramima može računati na podsticajna sredstva od 10.000 evra po radnom mestu. Danas se za 10.000 evra u centralnoj Srbiji može kupiti tri do četiri hektara obradive poljoprivredne zemlje.

Da ironija bude veća, državljani država članica EU ipak jesu, na neki način, izjednačeni sa našim državljanima kada je u pitanju ovo ograničenje do dva hektara, jer se od bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom u ovakvim uslovima u Srbiji za deset godina i ne može steći više od toga da se možda kupi dva hektara zemlje.

S druge strane, kad govorimo o izjednačavanju, postavlja se pitanje o čemu je to zapravo reč i o kakvom istom tretmanu kada EU konstantno, dakle, posebno kroz pregovarački proces, a rekao bih po meri i redu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Srbiju izlaže jednostranim uslovljavanjima kako za svoj, rekao bih, i za tuđ račun, i da li uopšte o tome treba govoriti kada pojedini državni funkcioneri povremeno, rekao bih, rone suze pred licem javnosti i žale se na pritiske kojima su izloženi u pregovaračkom procesu? Dakle, da zaključimo,

samo odustajanjem od izmene zakona može se postići cilj koji je predlagač postavio ovim predlogom zakona.

Kad su u pitanju pravna lica, od predlagača zakona smo čuli da je ovaj predlog deo domišljatog plana da se spreči da nabrojana nekolicina takozvanih domaćih tajkuna, dakle da oni ostanu bez konkurencije u najavljenom izvesnoj privatizaciji poljoprivredno-industrijskih kombinata pa se zato omogućava stranim pravnim licima da im budu konkurencija.

Prethodno je pitanje šta uopšte treba prodavati i da li će ti strani investitori zaista biti strani ili će neko novcima domaćih tajkuna kupovati poljoprivredno-industrijske kombinat. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala, vreme ste potrošili.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, amandmani SRS-a su u skladu sa našim stavom koji smo izneli vezano za Predlog zakona o izmeni Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Naš stav je da ovaj zakon ne treba donositi, zato što to nema nikakvog smisla i ovim predlogom, a danas verovatno već zakonom, kada ga usvojite, neće se postići ono što vi u javnosti želite da predstavite.

Mi smo zato predložili da se briše član 1. ovog predloga, tako i sa ostalim članovima, zato što je velika obmana da ćete vi zakonom izmeniti SSP. To, jednostavno, nije moguće.

Ono što je problem za građane Srbije, ono što je problem za državu Srbiju, ono što je problem za našeg seljaka jeste sadržano u tom SSP. Taj sporazum obavezuje državu Srbiju da prodaje strancima poljoprivredno zemljište. Mi mislimo da to ne sme da se radi. Mislimo i tvrdimo da to nije u skladu sa Ustavom Republike Srbije i zato vam je ovaj zakon potpuno nepotreban.

To što vi obmanjujete javnost pričama da ćete na ovaj način sprečiti prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima vrlo brzo će se pokazati kao netačno i ljudi će videti da je to zaista bila samo obmana. Uostalom, u obrazloženju Vlade Republike Srbije zbog čega se ne prihvata naš amandman stoji upravo ono što mi želimo da postignemo.

Vi kažete da ne prihvatate amandman iz razloga što je odredbama Zakona o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zemalja itd. propisano da se državljanima država članica Evropske unije omogući da stiču pravo svojine na poljoprivrednom zemljištu u Republici Srbiji.

Dakle, samo ako nemamo u primeni Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju mi možemo zaštititi svoje poljoprivredno zemljište od prodaje tog

zemljišta strancima. Drugog načina nema i mi smo zato insistirali u raspravi, a i ranije smo više puta i na konferencijama za novinare govorili o štetnosti, naravno, računajući i onaj dan i one dane kada se raspravljalo u onom nekom sazivu Skupštine o ovom SSP, većina narodnih poslanika koji će glasati za ovaj zakon, odnosno popriličan broj, bili su apsolutno protiv usvajanja, odnosno prihvatanja tog čuvenog SSP. Neverovatno je da sada prećutkuju argumente koje su iznosili tada ili ih okreću da sad zvuči kao da je to nešto korisno i da država Srbija ima koristi od toga.

I vi ste sami, ministre, rekli da nije dobro i da ne bi bilo dobro da Srbija izađe iz ovog sporazuma zato što je Sporazum u interesu građana Srbije. Ja bih vas zamolila da nam kažete samo jedan konkretan primer šta je to pozitivno za Srbiju, za građane Srbije, za srpskog seljaka u ovom sporazumu. Možda to što se uvozi roba, poljoprivredni proizvodi iz zemalja EU bez carine, pa su onda konkurencija proizvodima naših seljaka, pa onda imamo jeftinije uvozne proizvode mnogo lošijeg kvaliteta i onda – teško se živi, nema se para, pa ljudi prebegavaju, kupuju to, a ono što naš seljak proizvede ne može da se proda? Je li to možda prednost? Je li prednost ovo što će stranci moći kupovati zemlju po Srbiji?

Naravno, mi prihvatamo i, ponavljamo, ne počinje ovo s vama, ali od vas se očekivalo da ovo prekinete. Znači, vi ste funkcioneri vladajuće koalicije. Stranke vladajuće koalicije su u svim prethodnim izbornim procesima u kampanjama pričali o tome da je njima prioritet Srbije, interesi građana Srbije, a ispostavilo se, zapravo, da stoprocentno nastavljate politiku DS-a u svim sferama pa i u ovoj.

Dakle, predlažem da se naš amandman prihvati, da se prihvate i ostali amandmani. Ako iskreno želite da zaštitite našeg seljaka, da sprečite prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima onda to možete uraditi samo na način da pokrenete postupak izlaska Srbije iz SSP. Naravno, to podrazumeva izlazak Srbije iz pregovora sa Evropskom unijom. Mi tvrdimo da je to jedini način i jedini pravi put da Srbija zapravo izađe iz ozbiljnih problema, i političkih i ekonomskih i kojih god hoćete, da se kanemo tog bezumnog puta i da se konačno okrenemo Srbiji, građanima Srbije, našim nacionalnim interesima. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Kolege su već rekle, više-manje, nekoliko bitnih stvari zbog kojih sam i ja podneo ovaj amandman i vidite da se ljudi koji nisu iz istih poslaničkih grupa u osnovi slažu.

Mi se slažemo oko osnovne intencije sa većinom poslanika, rekao bih, iz skupštinske većine, pa verovatno i sa predlagačem zakona. Meni je ostao ministar dužan neka pitanja i nadam se da će iskoristiti priliku da odgovori sada.

Ali generalno, kada neko predloži „briše se“, to ne znači da je destruktivan, ne znači da je negativan. Ako brišete loše rešenje, nešto što smatrate lošim rešenjem, to je vrlo konstruktivan predlog, pošto je bilo i takvih primedbi od strane skupštinske većine. S druge strane, mi smo kasnije, i moje kolege i ja, predložili neke konkretne formulacije amandmana koje će se možda, nadamo se, prihvatiti, a očigledno se neće prihvatiti, ovo je radikalna mera, mislim nije ona radikalna ali je radikalna sa stanovišta skupštinske većine, jer ona zaista faktički znači suspenziju SSP-a i suspenziju pregovora sa EU.

Ja sam protiv tog SSP-a bio i u vreme kada je on donošen i kada je pregovaran i nakon toga, i to sam i danas. Naravno da tu ima i dobrih stvari. Ovo je problematično, ovo je loše. Sada je pokušala skupštinska većina na neki način, to je poenta, da zadovolji EU i da zadovolji svoje građane, odnosno one koji su, a to je velika većina, protiv prodaje poljoprivrednog zemljišta strancima. Ja mislim da neće uspeti ni jedno ni drugo, jer je poenta pogrešno postavljena.

Drage kolege, sprečimo mi prodaju, rasprodaju ili faktičku rasprodaju državnog zemljišta. Malo privatno poljoprivredno dobro od dva hektara neće upropastiti, niti će stranci navaliti da kupuju pod ovakvim uslovima, naravno da neće navaliti.

Mislim da je ovo jedna zamena teza. Prićaćemo o tome u nastavku. Dakle, mi prosto ovim zakonom na neki način bacamo prašinu u oči, radimo nešto što Evropska unija neće pozdraviti, ali ih neće mnogo ni zaboleti, ne zato što ste vi vešto izbalansirali, kao što je to rečeno, kao što ste vešto izbalansirali da zadovoljite i svoje, to jest naše poljoprivredne proizvođače i Evropsku uniju, već zbog toga što zapravo EU zna da to, kažem, njihovim velikim proizvođačima, to je „Tenis“ i mnogi drugi „Tenisi“, ili kako naš gospodin ministar kaže „Teniz“, kako ste ga onako akcentovali profesionalno, dakle to je problem, to boli, te stotine i hiljada hektara poljoprivrednog zemljišta koje preko kombinata ili na druge načine zapravo prelazi u ruke stranaca ili tajkuna.

Znam da ćete vi reći „ja nemam ništa protiv“, da je taj proces uveliko u toku i da su prethodne vlasti u tome učestvovali. Jesu, naravno, ali vi zaustavite. Dajte da vidimo, evo, gospodine ministre, imate priliku odgovarajući na ove ili na neke druge amandmane, šta je bilo sa gospodinom Tenizom? Šta je sa PKB-om? Ja sam time završio moje izlaganje u petak. Evo, pokažite na primeru PKB-a kako brinemo o poljoprivrednom zemljištu, i protiv smo otuđenja poljoprivrednog zemljišta, a ne tako što ćete nekom malom Peri, Žiki, Miki iz

Vojvodine ili centralne Srbije sprečiti da proda svoju crkavicu od dva hektara i možda zaradi nešto.

Poenta je, i završavam za ovu ruku, da sprečimo što još možemo sprečiti ili da povratimo, ako možemo nešto povratiti, ono što je raskrčmljeno u prethodnim godinama od državnog zemljišta, a nemojmo da vodimo brigu o ovom hektaru ili dva, ili tri koje bi neki mali domaći poljoprivredni proizvođač prodao nekom Hansu i Pjeru ako se slučajno takav neko našao zainteresovan. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Razlog zašto treba brisati ovo je zato što je čitava ova rasprava o izmenama Zakona o poljoprivrednom zemljištu potpuno lišena smisla.

Praktično, ovim članom se ništa ne rešava. Ovo je jedna velika marketinška priča da bi tobož izgledalo kao da se sprečava prodaja, odnosno davanje poljoprivredne zemlje strancima. Jednostavno, ono što je danas zakonsko rešenje, nakon ovih izmena biće ista stvar. Staviti ove uslove koje ste stavili za strane državljanke je, praktično, jednako situaciji koju smo imali pre uvođenja ovog zakona.

Centralni problem u Srbiji nije pitanje fizičkih lica koja će možda za deset godina moći da kupe neka 2 hektara zemljišta pod nekim raznim uslovima, pošto je to ekvivalentno tome da neće moći, centralno pitanje je korišćenje državnog poljoprivrednog zemljišta. Znači, Vlada 30% zemlje u svim opštinama u Srbiji nudi velikim stranim investitorima kojima treba da tu zemlju na obrađivanje pod veoma lošim uslovima po zemlju Srbiju. Imamo mnogo primera, od „Tenisa“ koji pominjemo, preko „Al Ravafeda“, preko onoga što se dešavalo u Karađorđevu sa njima, „Bačka“ Sivac itd.

To je centralni problem gde se zemlja uzima našim poljoprivrednicima, našim gazdinstvima i daje velikim stranim investitorima, često domaćim tajkunima koji preko tih nazovistраниh investitora praktično indirektno dolaze do zemlje.

Ovo je pogrešna poljoprivredne politika. Ovo su stvari o kojima bi trebalo razgovarati, a ne besmislena rasprava tri dana o jednoj izmeni zakona koja praktično ništa ne rešava.

Zemlju bi morali dati našim poljoprivrednim gazdinstvima, i to im prodati pod dobrim uslovima, ograničiti im posed te državne zemlje koju mogu da nabave i na 20, 30, 50 hektara, koristiti pozitivna iskustva Danske i Holandije, stvoriti zadruge, to je poljoprivredna politika. Znači, suštinsko pitanje ovde nije pitanje ovih izmena zakona, nego je u stvari pitanje rešenja ko koristi državno poljoprivredno zemljište.

Znači, SNS daje našu zemlju strancima. Ovaj zakon pokušava to da kamuflira, ništa ne rešava. Trebalo bi da se vratimo na suštinu i da razgovaramo o toj spornoj odredbi, koju će DJB kada i ako dobije poverenje građana Republike Srbije ukinuti. Našu zemlju po opštinama, do 30% najbolje zemlje, ne treba davati nikome osim domaćim poljoprivrednim gazdinstvima i pomoći stvaranje jednog velikog sistema zadruga koji će im pomoći da tržišno učestvuju u prodaji svojih proizvoda.

Pozivamo vas da zaustavimo ovu besmisleni raspravu i da pređemo na suštinu, odnosno da razgovaramo o ukidanju člana koji daje strancima, po odluci Ministarstva i Vlade, 30% najbolje zemlje u Srbiji. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar, pa replika.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani narodni poslanici, želeo bih da kažem nekoliko stvari u kontekstu odgovora vezano za amandman koji je u identičnom tekstu – briše se.

Sušтина čitave priče oko izmene Zakona o poljoprivrednom zemljištu i cilj koji se želi postići je sadržan u ovom članu. Mislim da smo prethodnih dana vodili argumentovanu raspravu i meni je jako drago što je mnogo ljudi učestvovalo u svemu ovome, a to proizilazi iz potrebe koju su građani Srbije, posebno poljoprivrednici kroz svoja udruženja, tražili od Ministarstva da se ova odredba reši baš na ovakav način.

Samo zbog javnosti želim da kažem jednu stvar, da bismo mi na ovaj način, ukoliko ne bi bilo ove odredbe, kako je to predloženo, došli u situaciju da ne možemo da popravimo ono što je u SSP ostalo kao problematična stvar i upravo izmenom ovog zakona o poljoprivrednom zemljištu mi radimo popravku i pokušavamo da stvar dovedemo tako da u narednih 10 godina, ukoliko neko ispuni uslove, tek onda može da dođe u situaciju, eventualno, kada je reč o poljoprivrednom zemljištu koje se nalazi u privatnoj svojini, dakle da dođe do njega.

Postavilo se pitanje malopre vezano i za pozitivno iz SSP po osnovu poljoprivrede. Evo, imaćete prilike za mesec-dva dana prvi poziv za IPARD sredstva, to su u stvari sredstva koja će koristiti poljoprivredni proizvođači. Postavilo se pitanje – šta je to bilo još pozitivno iz SSP? Pa, ja nisam video da neko stoji i da čeka u radu za vizu. To su činjenice koje niko ne može da demantuje.

Ono što je definitivno, ovo nije besmislena rasprava. Tražili su je poljoprivrednici. Vlada to smatra kao svoj prioritet, da na ovaj način popravimo sve što je ostalo nedorečene iz SSP. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Vladimir Orlić, replika.

VLADIMIR ORLIĆ: Biće dva minuta dovoljno, gospođo predsednice.

Sasvim je na mestu poziv da se manemo besmislenih rasprava. Ajde onaj koji je to izgovorio da pođe od sebe. Mislim da je to neki elementarni minimum.

Iskoristiću sada dva minuta da se osvrnem na sve ovo što smo do sada čuli, pošto to strašno liči jedno na drugo. Dakle, puno je nekih čudnih teza o temama koje uopšte nisu na dnevnom redu.

Dakle, još jednom, o čemu mi ne raspravljamo danas? Ne raspravljamo, a čuli smo malopre, o zakupu. Uopšte se ne bavimo time kroz ovaj predlog zakona. Čudno je da to neko nije do sada shvatio. Ne raspravljamo o državnom zemljištu, neverovatno je da je neko prisustvovao ovoj sednici a da to još nije zaključio. Ne raspravljamo o promeni SSP, zaboga. Pročitajte Obrazloženje, osvrnite se samo na do sada rečeno. Mi propisujemo uslove pod kojima ćemo mi obavezu ispuniti. Pronaći ćemo način da i obaveza bude ispunjena, da ne bude ugrožen naš evropski put, a u isto vreme ostvarena zaštita za naše građane poljoprivredne proizvođače. Dakle, malo koncentracije nije strašno.

Šta još ne raspravljamo? Ne raspravljamo o pravnim licima. Ovde lepo piše – za fizička lica, odnosno državljane u kontekstu privatne svojine.

Potpuno je neverovatno, i zbog toga smo mi rekli komično na mahove, i u četvrtak i u petak, šta mi čujemo kao obrazloženje. Dakle, od onih koji su nazovievropski, koji su na rečima evropski, kojima su usta puna Evrope, mi slušamo – sad će da bude havarija, sada ćemo da postanemo vazali, upropastiće nas ovi koji dođu iz Evrope da pokupuju sve živo. To kažu ovi koji su navodno evropski.

Oni koji su protiv evropskih integracija kažu – moramo da sprečimo primenu SSP-a. A onda u istom obrazloženju pričaju nam stvari poput – ovo destimuliše investitora da dođe, treba im olakšati, na ovaj način oni to neće uraditi. Pa jeste, to je rečeno. Premotajte malo snimak, poslušajte sami sebe. Ljudi, to tako ne može, ako ćemo ozbiljno da se bavimo stvarima to definitivno tako ne može.

O tome kako rade naši poljoprivrednici u saradnji sa EU o tome možemo danas, ali, pre svega, molim vas da znate o čemu je reč i da se uozbiljimo. Inače niste samo promašili sednicu i temu – promašili ste poziv. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Vladimir Đurić?

(Saša Radulović: Javio sam se.)

Da diskutujete o amandmanu?

Onda idemo redom. Prvo narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Hvala, gospođo Gojković.

Samo ako mi dozvolite jednu malu digresiju na ono što se dešavalo u petak, kako vidim i sad se ponavlja. Vi ste neko ko se izuzetno razume i u kulturu i umetnost ove zemlje kao predsednik Skupštine, znam to pouzdano. Ja

bih vas zamolila da neuspele standap komičare, one u pokušaju, sprečite da zloupotrebljavaju govornicu, kao što je prethodnik uradio, i da na takav način komentarišu izlaganja narodnih poslanika.

Što se ovog amandmana tiče, gospodine ministre, i brisanja člana 1, to je neophodno iz prostog razloga što je ovde u pitanju neka vrsta podvale. Naime, radi se o tome da će, bez obzira na to što se zakon odnosi na fizička lica, stranci prečicom doći do poljoprivrednog zemljišta u kraćem vremenskom roku. Vi to vrlo dobro znate, jer svaki strani državljanin koji se pojavi danas u Agenciji za privredne registre ako podnese validnu dokumentaciju u roku od pet dana dobiće dokument kojim će osnovati privredno društvo i kao vlasnik privrednog društva moći će da kupi zapravo ne samo dva, nego i više hektara.

Ali najključnije je ono o čemu je govorio naš kolega gospodin Krasić, verovatno će on to danas i da ponovi, a evo ja koristim tu priliku, gazi se ustavni princip zemlje. Jer šta to znači, po Ustavu naše zemlje, da je strancima dozvoljeno da kupe i da poseduju nepokretnost? To je zgrada, to je stan, to je neki objekat, to nikako nije zemljište koje je neponovljiv resurs, resurs koji niko više ne može da vrati i koji će zauvek otići u ruke onih koji će da vršljaju po našim oranicama. Već sada je jasno da je na skoro 30.000 hektara bačeno oko od stranaca koji jedva čekaju da dođu u Srbiju. Na kraju, kao pravna lica oni dosada imaju već preko 30.000 ha u svom posedu.

Ali zašto vi radite nešto, gospodine Nedimoviću, što nisu uradile ni članice EU? A Srbija nikada neće, u to sam uverena, ući u EU, pre će se raspasti ta birokratska i neprijateljska prema Srbiji tvorevina nego što ćete vi ući tamo. Kako je moguće da jedna Mađarska Ustavom zabrani prodaju zemlje? Kako je moguće da jedna Poljska stavi moratorijum sedam plus tri godine, jedna Slovačka sedam plus četiri, i kako vam nije bilo iskustvo Rumunije alarm, gde su za tako sitne pare gotovo u bescenje stranci kupili 800.000 hektara zemlje, da se upitate zašto mi to da radimo? Zašto ono što je najvrednije u Srbiji da damo? Pa ne mislite valjda da ove fabrike, za koje strancima plaćate subvencije po radnom mestu 10-11 hiljada evra, više vrede nego srpska zemlja?

Na kraju, u vreme komunista Josipa Broza, upravo deagrarizacija Srbije nas je dovela dotle, i kod vas u Sremu i kod mene u Šumadiji, u celoj Srbiji, da srpski seljak spadne na najniže grane. Je l' tako, gospodine ministre? Imamo situaciju da ljudi preko 70 godina voze stare traktore koje su kupili pre 30-40 godina, a umesto da se skoncentrišete na to i da kažete „ne, to ne može tako“, da mladim ljudima date šansu, onima koji hoće da idu u napuštena srpska sela ili na imanje svojih predaka da startap kreditima i subvencijama započnu neki posao, vi trčite u zagrljaj onih koji uništavaju srpsku poljoprivredu, koji su nas zatrpali nekvalitetnom robom zato što im je to dozvoljeno, a država gubi godišnje preko

pola milijarde evra od nenaplaćenih carina i time se i dalje sistematski uništava srpski seljak i srpska poljoprivreda.

Zato je neophodno da se ovaj član briše. Uostalom, ovaj zakon je potpuno neuračunljiv potez Vlade koja je samo u pokušaju da uđe u EU, koja nam postavlja sve veće uslove. Na kraju, šta ćete više od toga da nam otima Kosovo i Metohiju, pa kako ćete da kažete nekom srpskom seljaku iz Filipovog Šilova, ili iz Prilužja, ili iz Plemetine, da ne ređam druga sela po Kosovu i Metohiji, po gradovima i opštinama, koji ne mogu da dođu na svoju zemlju i da je obrađuju, jer je okupirana upravo od onih koji vam postavljaju ovakve uslove.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ima poslovice: Znanje ima granice, neznanje nema.

(Zoran Krasić: Šta je ovo?)

Opet neki prozor klepeće.

Očigledno je ova poslovice tačna, gledajući pripadnike stranke bivšeg režima po pitanju poljoprivrede i zemljišta. Ja sam to nazvao udruženim zločinačkim poduhvatom.

Da krenemo redom, ima jedan stečajni upravnik koji je ovde pričao o prodaji državnog poljoprivrednog zemljišta. To smo zabranili 2015. godine. Mogao je pročitati, ali očigledno je da se njemu ne čita. To je zabranjeno, i državno poljoprivredno zemljište mogu da kupe samo fizička lica državljani Republike Srbije, koji imaju prebivalište pet godina, koji imaju poljoprivredno gazdinstvo, koji imaju manje od 30 hektara i mogu od države da kupe samo 20 hektara, ukoliko njihova lokalna samouprava to dozvoli. Dakle, to smo već uradili.

Ovaj drugi deo se tiče privatne imovine, odnosno privatnog poljoprivrednog zemljišta. Tu restitucija, o kojoj su oni govorili, ne može da bude nikakav predmet razgovora. Jedino ako ne misle da jednu nepravdu isprave drugom nepravdom, da od nekog privatnika otmu imovinu da bi nekom bivšem privatniku iz one „bitke za Dedinje“ vratili imovinu. Dakle, gotovo je nemoguće restituciju vezati za ovaj zakon, zato što se restitucija vrši iz državnog poljoprivrednog zemljišta, koje nije predmet ovog zakona.

Dalje, kada pričaju o restituciji, pripadnici stranaka bivšeg režima treba da znaju da su prva dva predsednika Vlade, iako smo imali ugovor sa narodom da ćemo izvršiti restituciju – naturalnu, koji sebe nazivaju prva dva demokratska, s čime ja mogu da se složim, upravo ulazila u nacionalizovanu imovinu koja je bila predmet restitucije. Gospođa koja je oštećena, Darinka Tatalović iz Tolstojeve, njenu kuću koju je dobila na sudu, kao predmet restitucije, dobio je

bivši prvi predsjednik Vlade. Dalje, porodica Jakšić u Krčedinu je imala 52 hektara, njihov predak je streljan, imovina je nacionalizovana, a u tu nacionalizovanu imovinu, kao što znamo, uselio se moj kolega poljoprivrednik, drugi navodno demokratski predsjednik Vlade. Oni koji su oči ljudima iz glave gotovo pokrali, danas pričaju o nepravdi i prodaji.

Dalje, ovde se govori o tome kako je neka vlada Vojislava Koštunice bila čestita i tako dalje. To baš i nije tačno. Vlada Vojislava Koštunice je ispregovarala ovaj sporazum i ratifikovala ga u novembru 2007. godine. A Božidar Đelić je naredne godine, nek me ministar ispravi, samo potpisao ono što je već bilo ispregovavano i što je bilo ratifikovano, odnosno u Parlamentu 2008. godine.

Prema tome, oni se ponašaju u onom stilu da nam ne dozvoljavaju ni da ispravimo sve one greške koje su oni napravili. U principu, da su bili u skladu sa obećanjima koja smo 2000. godine dali građanima, zemlja bi pripala onima koji je obrađuju, a ne onima koji su nas obrađivali u stilu „MK grupa“, „Delta“ i tako dalje. Kad su prodali sve što se prodati moglo, kada sam rekao već da su prodali i ono što je ljudima pripadalo kao oči iz glave, sada su stekli neku naknadnu pamet i oni sada brane nešto što su prodali u ogromnim površinama.

Prodali su 300.000 hektara zemlje za manje od 50 miliona evra, to je manje od zakupnine za jednu godinu. Očigledno su hteli SSP-om da to zemljište koje su dobili na vrlo lak način preprodaju stranim fizičkim licima i sada im smeta ovaj novi zakon. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Ja ću da koristim vreme ovlašćenog predstavnika stranke. Nastaviću tamo gde smo stali u petak.

Ako smatrate da ovim predlogom zakona ispunjavate obavezu iz SSP-a koju je preuzeo neko drugi, onda samo da vas podsetim da ta obaveza glasi da će Srbija da dopusti državljanima država članica EU da stiču svojину nad nepokretnostima u Srbiji uz potpunu i celishodnu primenu postojećih postupaka. I vi onda kažete – ove izmene, odnosno ova izmena i dopune Predloga zakona o poljoprivrednom zemljištu su akt kojim vi dopuštate sticanje svojine, a onda se javlja jedna mentalna greška gde kažete da ste produžili rok za još deset godina.

Moraćete to nekako sami da rešite, jer ovamo vodite Srbiju ka EU, a ovamo kažete – ne ispunjavamo obavezu koju je preuzeo bivši režim, već smo im zaskočili, za deset godina ne mogu ništa, pa i ako mogu nešto, biće to dva hektara, a prethodno moraju da budu u zakupu, ali budite spokojni mi smo njih preveslali. Opreделите se za koju ste varijantu.

Meni je drago što to kažete, zato što ste i vi svesni da SSP ne može da se primeni i ne treba ga primenjivati, ili možete da ga primenite ako treba da

uzimate te pare iz EU, a što se tiče nekih naših obaveza nemojte da primenjujete. Budite malo mangupi prema njima. Mi moramo nekako da naplatimo sto milijardi štete što su napravili tokom bombardovanja Savezne Republike Jugoslavije. Ako je to u funkciji naplate ratne štete, svaka vam čast.

E, ali vi imate obavezu da donesete i onaj zakon o uslugama. Vi verovatno i ne znate o čemu pričam, a to je neki standard gde će da vas poprilično pritiskaju. Tu treba da regulišete pravo na poslovno nastanjivanje stranaca u Srbiji, stranaca iz EU i treba da omogućite slobodu prekograničnog pružanja usluga. To su mnogo opasnije stvari po Republiku Srbiju od ovih koje ste dosad radili.

Naravno, vi nećete ići direktno sa Zakonom o uslugama, već u svakom pojedinačnom zakonu vi ugrađujete nešto što predstavlja tu neku obavezu. To su sve loši potezi, ja moram da vam skrenem pažnju.

I, daću vam jednu temu za razmišljanje. Slažem se da ona nema baš nekih dodirnih tačaka sa poljoprivrednim zemljištem, ali ako već raščišćavate brljotine koje ste zatekli u državi, onda konsultujte gradskog pravobranioca grada Beograda koji već godinama vodi postupak protiv „Luke Beograd“ povodom 200 i nešto hektara gradskog građevinskog zemljišta. U tom postupku se izražava stav vlasti – da nešto ne može biti predmet privatizacije i ne može biti predmet privatne svojine.

Ne želim da verujem da je to Đilas radio u znak osvete prema Milanu Beku, zato što je pored hala dobio još 200 i nešto hektara ekskluzivnog zemljišta, pa mu ne priznajete svojinu i to svojinu pravnom licu. Uzmite taj predmet pa malo razmislite šta je vaš generalno pravni stav povodom ovoga. Taj sudski predmet je zaglavljen negde u sudu. Šta se čeka? Ja ne znam šta se čeka, ali očigledno postoji i stav da gradsko građevinsko zemljište ne može baš tako da se otuđuje investicionim fondovima u postupku neke privatizacije.

Samo bih vam skrenuo pažnju i na postupke stečajna gde su raskrčmljene neke nekretnine, gde su stečajni upravnici dokazali tumačenjem razlučnih prava, založnih prava i onih drugih, gde su opustošili stečajnu masu i omogućili da neki privatnici ili fizička lica ili pravna lica, ali opet su privatnici, steknu imovinu na nečemu što je dobro.

Moram malo da upozorim one koji pričaju o uzajamnosti i reciprocitetu. Neka država svojim propisima prizna prava strancima, neke države u okviru nekog multilateralnog sporazuma izvrše međusobno priznavanje prava na sticanje svojine, a neke države to urade bilateralnim ugovorom i to ne treba mešati sa pojmom uzajamnosti koji postoji u ovom zakonu.

Moram da vam skrenem pažnju da naš Ustav vrlo jasno propisuje – strano fizičko lice na teritoriji Srbije pod uslovima uzajamnosti može da stiće

svojinu na nepokretnostima samo nasleđstvom, nasleđem, jedino pravo u kome su stranci izjednačeni sa državljaninom Republike Srbije jeste pravo na nasleđivanje. Za sve drugo, u Ustavu i zakonu se pravi razlika. Zbog čega? Jer imovina ima neki svoj cilj, ima neku svoju namenu i ona služi da se vrši neka delatnost. I pošto je to vrlo važan privredni resurs za državljane Republike Srbije, Ustav i zakoni predviđaju u skladu sa međunarodnim standardima, to moram da vam kažem, niz ograničenja ili posebnih nečega što se zove – uslov i postupak.

I postojeći član Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji vi menjate je ustavan. Odgovorite na jedno pitanje – kako je moguće da je ustavno zabrana prodaje poljoprivrednog zemljišta strancima i kako je dodatak da može da ide po SSP-u strancima državljanima država članica EU ustavno opet? Šta se to desilo? Ustav se nije promenio u međuvremenu. Bila zabrana, nema zabrane, i jedna i druga situacija su ustavne. Pa to je nemoguće, ljudi.

Skupština po Ustavu Republike Srbije nema ovlašćenje i nema taj kapacitet diskrecionog prava da samostalno odlučuje i da se prepusti volji Narodne skupštine šta će da kaže, već postoje ustavna ograničenja. Vi jednostavno na 25 logičkih i mentalnih pitanja nemate odgovore. Ovo će, naravno, medijski nešto da učini, ali ja ne vidim nikakvu korist ili neko računa – pa nećemo valjda da se držimo zakona i Ustava kao pijan plota, jer ispunjavanje zakonskih obaveza i poštovanje i primena naših zakona pokazuju da smo mi daleko od zakonitosti rada nadležnih državnih organa.

Kada bi se toliko zakonito ponašali naši državni organi, pa, verovatno upravni sudovi ne bi imali predmete. A gledajte i sami, skoro svaki drugi pada na upravnom sudu zbog očiglednog kršenja zakona od strane nadležnih državnih organa.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković, po Poslovniku.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Član 106. kaže: „Govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres.“ Gospođo predsedavajuća, bezmalo 10 minuta smo slušali od prethodnog govornika sve i svašta. Bukvalno sve i svašta, samo ne ono što je danas na dnevnom redu. Iako visoko cenim teorijsko znanje prethodnog govornika, ali ono što smo čuli nema nikakve veze ni sa Predlogom zakona, a ponajmanje sa amandmanom o kojem raspravljamo.

Ja vas molim, gospođo predsedavajuća, pozovite poslaničku grupu prethodnog govornika, imaju skupštinski hol, imaju mogućnost da organizuju konferenciju za štampu, neka drže konferenciju za štampu do mile volje, neka iznose svoje političke stavove, to treba da se radi, to je dobro, to je zdravo, ali

molim vas, nemojte da dođemo u situaciju da koristimo sednicu Narodne skupštine u raspravi o amandmanima za iznošenje nekih političkih stavova.

Ja imam razumevanja i za njihovu frustraciju, oni su u petak potučeni do nogu od strane i šefa naše poslaničke grupe i zamenika šefa naše poslaničke grupe, u argumentovanoj raspravi...

(Predsednik: Molim vas, samo u okviru povrede Poslovnika, da vi sad ne širite temu.)

Evo, upravo obrazlažem... Zahvaljujem i apelujem da vi to sprečite ubuduće. Hvala.

PREDSEDNIK: Da li želite da glasamo? (Ne.)

Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Nikakva retorika i pokušaj omalovažavanja poslanika iz opozicije od strane poslanika vladajuće većine ne može da sakrije suštinu koju smo kazali ovde.

Znači, ovaj zakon je zaista nepotreban, odnosno promene zakona nisu potrebne. Po trenutnom zakonu, strana fizička lica iz Evropske unije ne mogu da kupuju zemlju, a po ovim izmenama to je zamenjeno sa jednim sistemom gde je na 10 godina, znači, dva hektara, praktično, ista situacija. Ništa promenili nismo.

Ono čime bi trebalo da se bavimo i što jeste suština od čega se beži, jeste da se državna zemlja daje strancima na korišćenje – 30% najboljih oranica u Vojvodini se odlukama Vlade i Ministarstva daju stranim korporacijama, kao što je „Tenis“, kao što je „Al Ravafed“, bez ikakve koristi za naše poljoprivrednike.

Znači, umesto stvari o kojima diskutujemo, koje su bespotrebne i samo marketinški pokušaj SNS-a da prikrije da daje zemlju strancima i da u stvari ovom izmenom zakona ništa ne štiti, znači, trebalo bi da razgovaramo o promeni tog spornog člana, o tome šta bi trebalo da uradimo za poljoprivrednike. Gubimo vreme na stvarima koje su nebitne, a ne bavimo se suštinom.

Ministar nije u pravu. Poljoprivrednici ne traže izmenu ovog zakona na ovakav način. Glavni problem poljoprivrednika je to što se državna zemlja, ponavljam, 30%, po odlukama Vlade, daje stranim investitorima. To je centralni problem naših poljoprivrednika. Njihov problem je takođe suša, njihov problem je navodnjavanje, njihov problem je zašto nemamo zadruga i sve druge stvari. Njihov problem je zašto dozvoljavamo prekupcima i nakupcima da uništavaju, recimo, malinare.

Ovo o čemu diskutujemo danas, o čemu smo diskutovali u prethodna dva dana kada je zasedala Skupština, nije centralni problem naših poljoprivrednika.

Nikakve vratolomije poslanika vladajuće većine koji pokušavaju da omalovaže ovo što govore opozicioni poslanici ne mogu ovu suštinu da sakriju.

Mogao bih i ja, na primer, da pričam o tome čija porodica nosi nanogicu, ko je opljačkao Robne rezerve, koje su Zekine firme ojadile razne poverioce, ali na šta bi onda ličila ta rasprava i to izlaganje? Pa da vam odmah kažem, ličilo bi na izlaganje Marijana Rističevića. Ja se time neću baviti.

Takođe, kolega Orlić ne sme da pomene poslanike iz vladajuće većine kada govori o njihovom izlaganju, nadajući se da tako može da prikrije to da imamo pravo na repliku. I nastavlja da se iščuđava svaki put, iznova i iznova. Ja ću mu pružiti priliku ponovo i pomenuti ga imenom, zato što govorim o njegovom izlaganju i nadam se da će imati hrabrosti da kada govori o izlaganjima opozicionih poslanika, barem imati dovoljno dostojanstva i poštenja da ih pomene po imenu, da se ne bi onda predsedavajući pravio nevešt da ne zna da treba da da repliku.

Znači, suština svega ovoga je da je ovaj zakon nepotreban. Zbog toga je i ovaj amandman na član – „briše se“. Ono o čemu bi trebalo da razgovaramo jeste zašto država, odnosno zašto SNS daje zemlju na obrađivanje strancima, 30% zemlje u svim opštinama? To je centralni problem. A to da li se radi o kupovini zemlje od strane stranaca ili im dajemo na 30 godina po jako povoljnim uslovima za njih a štetno po našu poljoprivredu, to zaista nije tema koja interesuje poljoprivrednike. Znači, njih interesuje zašto uopšte „Tenisima“ ovog sveta dajemo zemlju i u stvari naše poljoprivrednike pretvaramo u najamnu radnu snagu, a njima dajemo najvredniji resurs? Jednostavno, to tako ne bi trebalo raditi.

Znači, ovo jeste suština – bavimo se nebitnim razgovorima o zakonu koji nije ni trebalo da bude na dnevnom redu, pošto ništa ne menja. I po sadašnjem zakonu, fizička lica, državljani Evropske unije ne mogu da kupuju zemlju u Srbiji. Po ovom zakonu su samo stavljeni uslovi koje je praktično nemoguće ispuniti.

Centralno pitanje je da razgovaramo o tome zašto se zemlja daje u zakup, šta je sa sušom, zašto se ne stvaraju zadruge, zašto ne podržavamo domaće poljoprivrednike, zašto nakupci i prekupci ubijaju poljoprivrednike? O tome treba da razgovaramo. Zbog toga je i amandman – „briše se“, da bismo ukazali da je ovo zaista nepotrebna rasprava, marketinški potez SNS-a, ne bi li, tobože, prikazao kako štiti interese naših poljoprivrednika. SNS se zalaže za davanje zemlje, i to ogromnog dela državne zemlje strancima da je obrađuju. Hvala.

PREDSEDNIK: Replika, reč ima ministar.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodo predsedavajuća.

Zbog javnosti, želim nekoliko stvari da kažem.

Ono što je malopre izneto da je ovaj zakon nepotreban... Ovaj zakon je preko potreban da ga što pre donesemo, iz jednog prostog razloga – da bi se popravile stvari koje nisu dokraja odrađene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Da je nepotreban, kako to vi kažete, izazvali bismo jednu veliku političku štetu po Republiku Srbiju, i ako je to vaš cilj, onda ja vas mogu da razumem, ali ne mogu da shvatim.

Što se tiče potrebe i potrebnosti, jedino što je potrebno, to je u kontekstu ovoga što je malopre pričano a vezano za zakup poljoprivrednog zemljišta, da uzmete stenografske beleške od četvrtka i petka, gde smo govorili o tome i tačno rekli koliko, šta i gde je poljoprivrednog zemljišta dato u zakup. I ono što je potrebno jeste da se informišete na takav način, pošto dva dana niste bili tu kada smo razgovarali na ove teme.

Meni je žao, i zahvalan sam onim poslanicima koji su mi nekoliko puta pružili priliku da pričam o tome, bilo mi je veliko zadovoljstvo da razgovaramo na tu temu i da stvari potpuno izvedemo na čistinu, od transparentnosti ili nečijoj potrebi da neke stvari predstave na netransparentan način. Činjenica je da na ovaj način popravljamo stvari u interesu Republike Srbije.

PREDSEDNIK: Replika, reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ima poslovice: Ko zna da ne zna, taj već nešto zna. Dakle, neznanje ne opravdava, ali se bojim da moj kolega nije svestan da ne zna.

Prvo, zakup poljoprivrednog zemljišta nije predmet ovog zakona. Ovaj zakon govori o prodaji poljoprivrednog zemljišta strancima, odnosno o uslovima pod kojima to oni mogu da čine i ispravljamo jednu nepravdu koja je naneta od strane „udruženog zločinačkog poduhvata“, koji sam već opisivao.

Broj dva, kada već govori o zakupu poljoprivrednog zemljišta, tačno je da se za investicione programe daje prvenstvo zakupa na 30 godina. Ali, on zaboravlja da je „udruženi zločinački poduhvat“ izdavao zemljište na 40 godina. Imamo ovde mog kolegu poljoprivrednika čija je vinarija to pravo iskoristila. Investicioni program je bio nula, tako da stečajni upravnik, čije su kolege otuđile na desetine hiljada hektara poljoprivrednog zemljišta, treba da zna da investitor mora minimalno da uloži 500.000 evra. Ukoliko su veće površine još 3.000 evra po hektaru. Zakupnina ne može biti manja, čini mi se, od 200 evra po hektaru.

Oni su zemlju nauvek prodavali po toj ceni, a, bogami, i stečajni upravnici su po toj istoj ceni otuđivali ogromne površine poljoprivrednog zemljišta, posebno u zadrugama. Dakle, praktično, na primeru koji sam već naveo, kolega poljoprivrednik je dobio na 40 godina zemljište za 50 evra ...

(Predsednik: Hvala, vreme je isteklo za repliku.)

Sačekajte, samo da dovršim rečenicu, i uzeo 500.000 evra, a ovde će biti u obavezi da da...

PREDSEDNIK: Dobro. Nemojte silom da završavam replike.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, replika.

VLADIMIR ORLIĆ: Pa opet mi je, dok sam slušao ovo izlaganje kojim je namerno izazvana replika, pala na pamet ona pesma „Tamburalo momče u tamburu“. Ne znam zašto.

Šteta je, dame i gospodo, što oni koji javno obećaju i to obećaju valjda na nekoj konferenciji, skupu, samitu, kako se to već zove, svog udruženja građana koje je u stvari i neki pokret, a nije baš ni pokret nego je više nešto što želi da postane stranka, al' ne može da postane stranka jer nikako da skupi dovoljno potpisa, da više nikada neće svirati i pevati u Narodnoj skupštini, svesni valjda koliko im je to štete nanelo, pa onda to obećanje prekrše. I onda opet – šta? Tamburanje. Dobro. Koliko to štete donosi onome ko to radi, to je njegova lična stvar i njegov lični problem.

Ja zahvaljujem na pažnji i želji da čuje moj komentar i onima koji to rade i onima koji su pokazali interesovanje za stendap, mada, *nota bene*, nije zgodno šaliti se na temu stendapa a sam stajati pritom, što će reći za one koji su u političkom i ne samo političkom stendbaju od 2003. godine, a i ove prve, zašto bismo mi izlazili u susret želji nekih ljudi da ovde pričaju nadugačko i naširoko samo ono što njih zanima i da jednu te istu pesmicu pevuje ili recituju, potpuno svejedno, koju su pripremili za današnju sednicu ili za bilo koju drugu? Nema nikakve potrebe, niti mi to želimo da radimo. Mi, naprotiv, previše ozbiljno doživljavamo ovo mesto da bismo takvim porivima izlazili u susret. Mada bi bilo logično da onaj koji toliko voli da priča, nesvestan da se time sam slupao pa došao do ispod nivoa nevažjećih listića, treba da priča što više.

Ipak, izgleda, neko dobročinstvo u meni je previše jako pa ne želim u tome da mu pomažem, pa mu zato ne izgovaram ime. To slobodno vreme koliko ga ima nek iskoristi za to što već radi, kako već radi... Ako mi hoćemo ovo da radimo kako treba, postoji samo jedan način. Taj njihov drugačiji, koji podrazumeva iznajmljivanje grejalica samome sebi i tako dalje, to je, dame i gospodo, nedostojno ovog mesta i to je, još jednom, tamburanje u prazno i ništa više.

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Vreme, hvala.

Replika, Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Ovo je primer izlaganja o kome sam malopre govorio. Znači, osim uvreda, insinucija i stvari koje su potpuno netačne, ništa o suštini. Znači, suština

jeste – SNS daje državnu zemlju strancima, 30% najbolje državne zemlje ide velikim stranim korporacijama. Nikakve izmišljotine o meni, o bilo kome iz opozicije ne mogu taj deo da sakriju.

Što se ministra tiče, da vam kažem, vi ništa od ovoga što ste kazali da ste uradili niste uradili. Znači, ja sam bio prisutan dva dana na sednici Skupštine, za to vreme nijednu od stvari za koju ste kazali da ste kazali – niste kazali. Ministar bi morao da zna da poslanici gledaju prenos Skupštine i iz poslaničkog kluba, i iz ovih klupa i da slušaju sve što se dešava, a građani takođe treba da znaju da za vreme ta prva dva dela Skupštine opozicija ne može da govori, ne može da odgovara ministru.

E, ovo je sad deo kad govorimo o amandmanima, gde možemo da imamo interakciju, pošto mogu da se javim kada god hoću, i sad je pitanje ako ministar ima da izloži kako se daje ova zemlja strancima i taj izveštaj o kome je govorio ja bih ga rado saslušao, jer ovom prilikom mogu i da mu odgovorim.

Sušтина svega jeste, ovo nije ono što interesuje poljoprivrednike, mi praktično ovim ništa ne rešavamo. Da ponovim, sadašnji zakon ne dozvoljava stranim fizičkim licima da kupuju zemlju u Srbiji. Ovaj zakon to menja, tu situaciju sa situacijom koja takođe onemogućava prodaju zemlje stranim fizičkim licima, radi se do dva hektara, uslovi su deset godina, investicije i svašta nešto, praktično, ista stvar.

Ono o čemu ne razgovaramo je šta je poljoprivredna politika. Mi gubimo vreme tri dana govoreći o stvarima koje su nebitne poljoprivrednicima, slušajući uvrede poslanika vladajuće većine, koji bi da pobegnu od činjenice da SNS daje domaću zemlju, državnu, strancima 30% po svim opštinama. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, reklamiram član 107. Poslovnika – govornik je dužan da poštuje dostojanstvo Narodne skupštine. U čemu je povređeno dostojanstvo? Mada smo nekoliko puta ispravljali kolegu, on i dalje tvrdi da mi dajemo zemlju strancima. Dajemo? To je povreda dostojanstva Narodne skupštine. Mi ništa ne dajemo. Više puta sam ga ispravljao da se zemljište uzima u zakup, po ceni...

PRESEDAVAJUĆI: Ovo je više replika, gospodine Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Nije replika, povređeno je dostojanstvo. Govornik uporno govori o tome da mi „dajemo“. Dati znači dati, a drugo je uzeti u zakup po ceni od 200 evra, po kojoj su stečajni upravnici prodavali zemlju.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, razumeo sam.

Hoćete li da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.) Hvala, ne želite.

Replika, Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Ja sam, dame i gospodo, izgleda dužan neko obrazloženje pošto ispade da sam ja malopre izgovorio neke neistine, tako sam bar ja malopre čuo. Pretpostavljam da se te neistine odnose na onu tezu o grejalicama, je l' tako? E, ako je o tome reč, evo ja moram da se odbranim, ja moram da se opravdam.

Na sajtu tog udruženja građana, koje je u stvari grupa građana a hoće da bude stranka, tako se lažno predstavlja, a nije stranka jer ne može da skupi dovoljno potpisa da se registruje, 22. juna ove godine objavljen je tekst pod naslovom „Zašto stranke sakrivaju troškove kampanje“. Ja sam taj podatak da oni sami sebi iznajmljuju grejalice od novca koji su dobili da ga potroše u kampanji pronašao u ovom njihovom tekstu, na njihovom rođenom sajtu, u njihovom saopštenju, u rečenici u kojoj kaže da taj njihov pokret, odnosno udruga, šta je već, za razliku od svakojake partokratije, to verovatno nisu oni, pošto oni troše novac samo u krugu porodice, sve svoje troškove kampanje prijavljuju. I, to se odnosi i na hranu i na piće i za ljude koji rade na društvenim mrežama; to su, kako to oni kažu, valjda su na neke botove mislili. E, na to troše novac, ali u toj rečenici, dakle, ja sam našao i ovo o čemu sam pričao malopre – plaćaju sami sebi korišćenje automobila, korišćenje kompjuterske opreme, laptopova, štampača, pa sve do grejalica u zimu i svega drugog što koriste u kampanji.

U jednom drugom tekstu video sam i dodatno obrazloženje, da oni to naravno rade i sa ponosom prijavljuju – jer šta je logičnije kad je zima hladna nego da sam sebi iznajmiš grejalicu i onda to pravdaš kao trošak kampanje. Sigurno podjednako logično kao da prebacuješ novac na firme svojih poslanika, članova porodice i tako dalje i tako dalje.

Dame i gospodo, koliko je ovo neistina, nek se posavetuju među sobom sa onima koji pišu tekstove ili sa administratorom sajta. A nas možda ipak da ostave da se bavimo zakonom i time ću završiti, gospodine predsedavajući, nismo mi njima problem i protivnik, nego nevažeći listići, njih treba da pobede.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Replika, Saša Radulović, na izlaganje Vladimira Orlića.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Evo, nastavak iste priče. Pričati o hiljadu dinara za grejalicu, a sa druge strane ćutati o hiljadama građana koji imaju lažne donacije SNS po 40.000 dinara, ljudi koji su na socijalnoj pomoći, to je zaista vrhunac cinizma. Međutim, svi ovi pokušaji da ovim izmišljanjima i pričama o hiljadu dinara skrenu temu, odnosno pređu na nešto što danas nije tema i pokušaj da sakriju da SNS daje

državnu zemlju stranim korporacijama i time lišava naše poljoprivrednike prilike da obrađuju tu zemlju, jednostavno, to vam neće uspeti, gospodo.

Znači, ovo se ne može sakriti, ovo je centralna tema. Nikakve priče o smešnim grejalicama i hiljadu dinara tu i tamo neće nas skrenuti sa centralne teme. Znači, zemlja se daje strancima i to je najveći problem koji mi imamo ovde. Ona se daje strancima preko korporacija koje se ovde osnivaju, čiji su osnivači obično u nekim egzotičnim ostrvima. Često naši tajkuni preko tih korporacija u stvari dolaze do zemlje i oni je u stvari obrađuju. Recimo, Al Ravafed je odličan primer toga. Ogromna zemlja data je u Karadorđevu, od Bačke, Sivca i tako dalje, koju obrađuju neki od naših tajkuna, na kraju.

Znači, ovo je centralni problem koji imamo. Ovaj zakon na tome ništa ne menja. Znači, on govori o fizičkim licima koji kupuju zemlju, a po sadašnjem zakonu oni ne mogu da kupe zemlju u Srbiji. Po ovim promenama sve što će se uraditi je da će dobiti neke uslove koje neće moći da ispune i to je sasvim u redu, ali gubimo vreme, ne razgovaramo o centralnim problemima. To jeste poljoprivredna politika ali kako ćemo podržati domaća poljoprivredna gazdinstava, kako stvoriti zadruge, kako napraviti sistem da domaća poljoprivredna gazdinstava obrađuju našu zemlju.

Dame i gospodo, građani Republike Srbije, to je tema, sve ostalo su jalovi pokušaji da se pobegne od teme – SNS daje našu zemlju strancima.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Povreda Poslovnika, Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, reklamiram član 104. i član 107. Poslovnika.

Član 104. govori o pravu na repliku. Kad nekom nije pomenuto ni ime, ni prezime, ni poslanička grupa, ni partija, a taj dobije repliku na osnovu grejalice, onda je to već problem. Jedino ako ga je grejalica udarila u glavu pa se oseća povređenim.

Broj dva, povreda dostojanstva. Ponovo ste dopustili da neko upotrebi reč, izraz „daje“. Ne, zemljište se ne daje. Nismo mi stečajni upravnici da dajemo i uzimamo. Zemljište se uzima u zakup za prerađivačku industriju, za proizvodnju i tako dalje.

Kod stečajnih upravnika izgleda reč „uzeti u zakup“ radi veće proizvodnje ne postoji. Kod njih je samo uzeti i dati i otuda ja razumem, mora da je bila loša svirka sinoć, ali ubuduće vodite malo računa o povredi dostojanstva, tim pre što ovaj zakon ne predviđa nikakva izdavanja u zakup, davanje i tako dalje. Zakon se odnosi na prodaju zemlje strancima, ispravljanjem SSP, i ubuduće vodite računa o tome šta radi kolega stečajni upravnik.

PRESEDAVAJUĆI: Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.)

Ko želi da govori po amandmanu?

Znači, nema više replike.

Samo momenat. Polako.

Znači, krećemo u raspravu po amandmanima, prijavite se.

Reč ima narodni poslanik prof. Miladin Ševarlić.

Izvolite.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Kao podnosilac amandmana dozvolite mi da najpre skrenem pažnju da je danas značajan praznik, Velika Gospojina, i bio bi red za sve one koji su verujući, bez obzira na to kojoj veri pripadaju, da se uljudno ponašaju u ovom zakonodavnom domu.

Drugo što želim da kažem to je da nijedan srpski domaćin, bez obzira koje nacije on bio, govorim srpski, po teritorijalnom principu, nije za prodaju poljoprivrednog zemljišta, ni dosadašnju prikrivenu preko pravnih lica stranim osnivačima, a ni ovu koja je odložena za 10 godina niti neku buduću.

Ovo drugo, zemlja je svetinja i bilo koji deo zemljišne teritorije koji se prodaje, prodaje se deo suverene teritorije Republike Srbije.

Uzmimo za pretpostavku da prodamo preko polovine teritorije Srbije, iako to praktično sada nije moguće, jer od 2012. godine imamo svega 49,8% ukupne teritorije pod poljoprivrednim zemljištem.

Sledeće, slažem se da u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije promet svih nepokretnosti koje se tangiraju članom 63. SSP, ali u svakom slučaju jeste i promet šuma i šumskog zemljišta, a ono nije obuhvaćeno čak ni ovakvim ni ovim predlogom i ovog puta. Da li to znači da su šume na tapetu za prodaju od 1. septembra pa nadalje? Da li to znači da su kuće i okućnice u selima koje su primenom novih propisa unazad nekoliko godina sve uknjižene kao građevinsko zemljište i građevinski objekti praktično sada na tapetu za prodaju strancima?

Dalje, molio bih ministra da pojasni, pošto se ovo odnosi na SSP, predložene promene i izmene, da li ovim ostaje otvoreno pitanje prometa poljoprivrednog zemljišta strancima iz drugih država, od Avganistana do Amerike, i ne samo poljoprivrednog zemljišta?

Dalje, evidentan je nedostatak poljoprivrednog zemljišta za povraćaj zemljišta i drugih nepokretnosti crkvama, naslednicima rehabilitovanih lica iz Srbije i naslednicima Nemaca, Austrijanaca i drugih nacija koji čekaju završetak restitucije.

Sada se nude obveznice na dugoročan rok i tako dalje, a Liga za zaštitu privatne svojine traži izmene Zakona o restituciji i donošenje odredbe o zamenskoj restituciji.

Ovde je predloženo, ovim predlozima izmena i dopuna, da država ima pravo preče kupovine i privatnog vlasništva. To se slažem, ali ako ima pravo preče kupovine, to onda postaje državna svojina i iz te državne svojine može da se obezbedi zamenska restitucija.

Istovremeno, ovaj visoki dom je u prošlom sazivu usvojio izmene i dopune ovog zakona, uz javnu raspravu, pri čemu je ovaj dom usvojio samo neke predložene izmene i dopune, sa obrazloženjem da će u narednom periodu biti donet nov celovit zakon o poljoprivrednom zemljištu. Danas imamo predlog, opet, izmena i dopuna, i to bez ikakve javne diskusije, iz koje su izopšteni i nauka, i struka i sva udruženja poljoprivrednika, od Asocijacije poljoprivrednika do Banatskih paora itd.

Dakle, ono što je posebno problematično jeste antizadružno ukidanje odredbi o obavezi vraćanja zadružnog zemljišta i drugih nepokretnosti od 1953. godine pa naovamo, koje su ukinute po zakonu, a bile su predmet preuzimanja bez naknade, to je ukinuto po Zakonu o zadrugama iz 2015. godine, kao i podržavljenje zadružne imovine po Zakonu o stečaju 2011. i 2012. godine. Takav primer antizadružne politike ni u jednoj zemlji sveta u 21. veku nije prisutan.

Parcijalnim rešenjima u prethodnim izmenama i dopunama zakona 2015. godine omogućen je zakup državnog zemljišta do 30 godina velikim investitorima, to je regulisano uredbom Vlade, odnosno resornog ministarstva, a pri tome treba imati u vidu da nismo onemogućili samo sadašnja naša registrovana poljoprivredna gazdinstva i ukinuli njihovu perspektivu razvoja, nego smo ukinuli perspektivu razvoja njihovih naslednika, jer kroz 30 godina njihovi naslednici, sa sadašnjih 25-30 godina, praktično neće biti zainteresovani za proširenje gazdinstava.

U vezi sa tim, mi smo jedna od retkih zemalja u svetu koja poljoprivredno zemljište tretira kao predmet kupoprodajnih odnosa ili zakupačkih odnosa, a ne tretiramo formiranje gazdinstava i predmet kupovine ili zakupa gazdinstava kao što je u Danskoj, kao što je u Nemačkoj, gde vi ne možete da kupite hektar zemlje, nego morate da kupite celu farmu. Izuzimam ove površine koje su sankcionisane i ovim predlogom zakona, zbog toga što se ovde praktično radi o prekograničnim vikendašima i eventualno penzionerima koji će doći da zakupe ovo zemljište.

I najzad, odbijanje da se ograniči zemljišni maksimum porodičnim gazdinstvima, ali i pravnim licima, pogotovu u odnosu na broj članova tog pravnog lica i u vezi sa njihovim članstvom u pravnim licima izuzetno je

problematično. Posebno napominjem da preko 6.000 nezaposlenih agronoma nema uopšte pristup državnom poljoprivrednom zemljištu po osnovu znanja. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima Milorad Mirčić.

MILORAD MIRČIĆ: Cilj i smisao amandmana koji podnosi SRS je da se nađe jedno celovito rešenje, a ne ovako parcijalno, i zbog toga je SRS predložila da se ovaj član briše.

Zašto? Zato što nije suština problema sa kojima se suočava Srbija u fizičkim licima koja će eventualno moći da kupuju zemljište u Srbiji, problem je suštinski mnogo dublji i mnogo veći. Mi želimo i cilj Srpske radikalne stranke u našim govorima i raspravama je da vas nagovorimo da odustane od pogubnog Sporazuma za saradnju i pridruživanje, da odustanete u suštini od puta ka Evropskoj uniji. Vi sada nastavljate kontinuitet politike koju je vodio nekad DOS, Demokratska stranka. Vi u stvari sanjate jedan san u koji su vas uvukli ovi iz Evropske unije, a taj san je možda lep za vas, ali nije nimalo dobar ni koristan za Srbiju.

Svako koga stranci dovedu da vlada Srbijom od 2000. godine, ubede ga, nabede da je on istorijski veoma značajan za Srbiju i svaki zakon koji donese ili koji predloži, da je to istorijski veoma značajno za Srbiju, a pogotovu za EU. Setimo se samo iz oblasti poljoprivrede, nije to tako davno bilo, kada je tadašnju garnituru dosovske vlasti, Evropa podržavala, EU podržavala u privatizaciji šećerana, u privatizaciji poljoprivrednih kombinata i tada su govorili – to je pravi način, to je najkraći put da Srbija stigne u Evropsku uniju.

I, šta se dešavalo? Svedoci smo apsurdna da su za tri evra kupovane šećerane. I nije problem da se kupila oprema, objekti, infrastruktura, nego je problem, suštinski problem, što su te šećerane posedovale velike obradive površine poljoprivrednog zemljišta.

Sada smo i te kako svesni posledica, ne samo što su jeftino prodate šećerane, pa su vlasnika oslobađali uredbama Vlade od svih obaveza prema državi, kako bi još više profitirao, odnosno još jeftinije prošao, a sada su te šećerane i to zemljište, naglašavamo, u vlasništvu stranaca, stranih kompanija, jer je vlasnik većeg broja šećerana u Srbiji sklopio ugovor i sporazum, na koje ima pravo, sa strancima, sa stranim kompanijama i oni su sada vlasnici zemljišta.

Da ne govorimo i da ne ponavljamo šta se sve dešavalo u proteklom periodu. Svedoci smo da na volšeban način narko-karteli, šiptarski i crnogorski, peru novac tako što kupuju poljoprivredno zemljište u Srbiji, i to su suštinski problemi. To su mnogo veći problemi nego što će neko fizičko lice da dođe i da može da kupi u Srbiji, sa svim ovim jasno izdefinisanim pravima i obavezama da

mora da živi ili boravi 10 godina, maksimalno dva hektara. Nije to suštinski problem.

Srbija ima mnogo problema kada je u pitanju poljoprivredno zemljište. Mi imamo problema kada je u pitanju srpska Vojvodina, kada je u pitanju restitucija. Zatvaramo oči pred surovom realnošću, vraćanje zemlje samo je pitanje trenutka kada će biti realizovano kada su u pitanju potomci folksdojčera. Nemojte, gospodo, da gubite to iz vida. Potomci folksdojčera su u najvećem broju promenili državljanstvo, sad su austrijski državljani i kao austrijski državljani imaju pravo da im se vrati zemlja i imovina, a u Vojvodini je to gorući problem.

Sad imamo potpuno nerazumljiv potez da se u srednjem Banatu i severnom Banatu jednoj stranoj kompaniji daje u zakup 5.000 hektara. Mi imamo nešto što će doprinositi da oni koji su potomci kolonista budu u pravom smislu reči bezzemljaši. Šta će oni kad ostanu bez zemlje? Kažu ovi što apeluju da im se vrati zemlja kao pravo nasledstva – potomcima kolonista nećemo uzimati kuću, samo nam treba zemlja. Pa šta će mu kuća bez zemlje? I mi zatvaramo oči.

Mi imamo slučaj i kod vas, ministre, u Sremu, vi to dobro znate, u Erdeviku, vinogradi koji su privatizovani, vlasnik i kupac je jedan od narkodilera iz Crne Gore, a u njegovo ime pojavljivao se već čuveni svedok saradnik Mile Jerković. To je taj što je zajedno sa Mlađanom Dinkićem učestvovao da se „Metals banka“ potpuno rasturi kako bi se zemlja kojom raspolaže kao hipotekarni zalog „Metals banka“ podelila prijateljima ili onima koji su bili bliski sa Mlađanom Dinkićem. Duh Mlađana Dinkića je i dalje ovde.

Mi srpski radikali, kada govorimo i upozoravamo kakve su opasnosti od primene Sporazuma i kakva je opasnost kada je u pitanju ulazak Srbije u Evropsku uniju, govorimo iz najboljih namera. Ne želimo da polemishemo sa pojedinim skorojevićima, koji za predsednika SRS i dalje viču da je komunista. Najmlađi disident na ovim prostorima, antikomunista najpoznatiji, sada doživljava da mu neko ko je do juče za šaku dolara promenio ideologiju, i veru, i partiju i sve, spočitava da je komunista ili da je podržavao SSP. Sramno je to. To nije argumentacija koja će doneti dobro Srbiji.

Znaju svi da se istorijska uloga ne stiče tako što će vas stranci hvaliti, Evropljani gurati u nešto što je loše za Srbiju i za naše građane, stiče se tako što ćete istorijski biti opravdani kao politička ličnost i vaši potezi, odnosno odluke, sa jedne istorijske distance biti ocenjeni kao dobri za narod. A Vojislav Šešelj je odavno svoju poziciju jasno izdefinisao. Ovi koji se služe takvim podvalama, podmuklim napadima, oni će biti samo zapamćeni po tome da li su izdali Slobodana Miloševića ili nisu, a drugi će biti zapamćeni po tome da li su izdali Vojislava Šešelja ili nisu. Tako će ih istorija i pamtiti, tako pamtiti i Brankoviće. I

danas kad kažete prezime Branković, svako vam kaže – šta vam je Vuk Branković? Ljudi su menjali prezimena. Tako će i ovi koji su Vojislava Šešelja i politiku SRS izdali biti zapamćeni. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Samo da ponovim, drago mi je da se vratimo na temu. Suviše je važna ova tema da bismo je trošili na replike i reklamiranja Poslovnika koja zapravo takođe služe za replike. I ovo malo vremena koje imam pokušavam da iskoristim, da prosti i kolega a i javnost koja ovo prati, da vratim ili podsetim na suštinsku temu i pitanje. To je smisao mog amandmana, a vidim i nekih drugih opozicionih kolega.

Naravno da i mi možemo da mašemo fotografijama, kopijama ugovora, nadimcima iz tabloida i tako dalje, al' to nas nigde neće odvesti, drage kolege. I vi to dobro znate. Ono što jeste važno i zbog čega sam ponovo uzeo reč da obrazložim svoj predlog to je da se zbilja stvara pogrešan utisak u javnosti da je ovo predlog zakona po kome se sprečava prodaja zemljišta strancima.

To je onaj utisak i zbog toga i podrška koju vidim u anketama, neke su i tačne, neke su i medijske, nisu montirane, ipak, većina ljudi to podržava, podržava moj otac jer kaže – baš je dobro što su ovim sprečili da se prodaje zemljište strancima. Eto, biće drago ministru to da čuje.

Ali hajde da budemo ozbiljni. Mi ovim, zapravo, menjamo nešto što formalno stoji u zakonu da se ne može prodavati zemljište strancima, za formulaciju da se može prodavati, ali pod uslovima koji zapravo znače da se ne može prodavati.

To je neka vrsta „zavođenja za Goleš planinu“, što bi rekli naši prijatelji i braća sa Kosova, a postoje i neke druge narodne poslovice koje mogu dobro ilustrovati ali ih neću citirati, šta mi ovde ili šta ovde vlast radi da zadovoljimo EU da ne ispadne da smo protiv EU, SSP, a da zapravo sprečimo prodaju, pri čemu je, i to vam svi kažu, nezavisno od toga da li DJB ili radikali ili ja, u suštini ključni problem državno zemljište, a i ti zakupi.

Znamo i mi, drage kolege, razliku između prodaje i zakupa, ali za stanovišta poljoprivrednog proizvođača, onog ko obrađuje zemlju, nema velike razlike.

Problem institucija je, o tome je govorio kolega Mirčić vrlo dobro i ne možemo pred time zatvarati oči, naravno da je sada tema ovaj zakon, ali naša primedba upravo jeste zašto ste sa ovim izašli, a ne sa sistemskim predlogom, gospodine ministre? Znae da će doći posle prvi na dnevni red, napravite taj predlog, nije nikakav problem da ga podržimo.

U petak sam pohvalio amandman SPS-a, u nekoj formi je ugrađen. Pohvalio sam izlaganje kolege iz SNS-a, ne znam kako se zove, koji je govorio o

skandaloznoj privatizaciji nekog poljoprivrednog kombinata, valjda u Dobanovcima, ako se ne varam, mnogo je takvih primera.

Hajde zajednički to da rešavamo, svi mi zajedno da se skupimo, i završavam time, ne možemo jedva jednu možda dobru Vladu da sastavimo, ali nama je lakše da se delimo i sektaški svađamo, ali ako je cilj samo prikupljanje političkih poena onda je ovaj predlog odličan.

Da, vi ste stvorili utisak u javnosti da je to predlog kojim se sprečava prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima, ali suština problema zapravo nije rešena, jer preko preduzeća, preko zajedničkih firmi, zapravo to zemljište i to državno zemljište i dalje će curiti i odlaziti. Naveo sam primer PKB-a, naveo sam primer „Tenisa“, vi ste namerno ignorisali gospodina Tenisa i bežite od teme PKB-a.

Dakle, propagandni efekat je nesporan, za to vam skidam kapu, čestitam, ali suštinski znamo i vi i ja i bog da se neće ovim rešiti problem, ono što tišti naše poljoprivrednike i što jeste problem za državu Srbiju. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Gorica Gajić, kao podnosilac.

Vi prvi put govorite.

GORICA GAJIĆ: Hvala, gospođu predsednice.

Poštovani gospodine ministre, vi ste sačekali minut do 12 ili dva dana pre stupanja određenih odredbi SSP da biste po ko zna koji put, kako ova skupština praktikuje, po hitnom postupku doneli Predlog izmena i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Vi kažete da moramo da poštujemo obaveze preuzete po međunarodnim ugovorima, ali ja vas pitam – da li mi moramo da čuvamo i štitimo interese Srbije? Spočitavate i prigovarate nekim prethodnim vladama, te je jedna ratifikovala, te je druga potpisala SSP, pa vi ste ovde da taj sporazum dobro protresete i vidite šta je dobro, šta nije dobro, šta treba promeniti, da otvorite raspravu o tome i tek onda da dođete ovde sa određenim zakonskim predlogom, kao što ste sada došli sa zakonskim predlogom o izmenama Zakona o poljoprivredi.

Mi poslanici iz DSS zato smo i reagovali amandmanima i predlažemo da se sva tri člana ovog predloga zakona brišu.

Prvi član u postojećem Zakonu o poljoprivrednom zemljištu kaže da – vlasnik poljoprivrednog zemljišta ne može da bude strano fizičko ili pravno lice. Tačka.

Mi predlažemo da takva odrednica i ostane. To što ste vi stavili zarez i nastavili – „osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju“ i tako dalje i tako dalje, u stvari otvarate vrata privatizaciji poljoprivrednog zemljišta, ali se ograničavate samo na

poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini za državljane članica Evropske unije, odnosno fizička lica.

Gospodine ministre, mi još nismo Evropska unija. Na nekom smo maglovitom putu prema Evropskoj uniji, ali vi žurite da prodamo svoje zemljište, sve, izgovarajući se da nam je to obaveza. Sačekajte, ako ste već rešili da idete u EU, da to što se zove najveće srpsko bogatstvo, poljoprivredno zemljište, unesite kao najveću vrednost u Evropsku uniju.

Ukinite ovaj zakon, ukinite ove članove, vratite ponovo na javnu raspravu, koju ste prenebregli, da vidimo šta je najveći problem. Neće biti da je najveći problem, kada je u pitanju srpsko poljoprivredno zemljište, to što će doći ili neće doći neko fizičko lice sa Zapada da kupi ovde dva hektara. Mnogo veće probleme mi ovde imamo vezane i za zakup i za državno zemljište, kao i za zemljište bivših poljoprivrednih kombinata, o kome svi ćutimo a znamo šta se u stvarnosti dešava.

I, ako ste hteli nešto da menjate, nemojte na parče. Dajte sistemski da pogledamo kako treba da uredimo problem poljoprivrednog zemljišta u Srbiji. Nemojte samo da se dotičemo onoga, što neke kolege ovde kažu, da je skoro i nemoguće, pa se vraćamo na postojeće stanje, jer, jelte, najvažnije je da li će neko fizičko lice sa Zapada doći i kupiti ovde dva hektara pod nekim uslovima za koje vi ovde kažete da su jako pooštreni. Neće biti da je to tako, pre će biti da je zamena teza ovde u pitanju.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Glavni problem sa zakonom i zbog čega govorimo da treba da se briše je zato što ne sagledava ceo problem, zato što govorimo o stvarima koje zaista nisu bitne, koje ne rešavaju ništa za naše poljoprivrednike, što tako parcijalno pričamo o jednom malom pitanju kao što je kupovina privatne zemlje od strane fizičkih lica državljana EU nakon 10 godina različitih uslova koje imaju. Znači, time se praktično ne dira problem prodaje zemlje strancima.

S druge strane, marketinški se ceo zakon prodaje kao da se to pitanje rešava. Znači, pitanje poljoprivrede zemlje u Srbiji je jedan veliki problem koji bi trebalo sistemski rešiti. Uz njega bi trebalo da idu razni izveštaji i rasprave o tome. Ovaj zakon donosimo po hitnom postupku, bez ikakvog razgovora o tome šta je sistemsko rešenje što se tiče poljoprivrede zemlje.

Znači, veliki deo zemlje je otišao u pljačkaškim privatizacijama. Niko za to nije kažnjen. Stalno se govori o tome. Srpska napredna stranka je na vlasti pet godina i nigde nijedna od ovih stvari nije rešena, i ne razumem zašto? Znači, i kod prethodne i kod ove vlasti sada nema rešenja, samo priča o tome kako je neko pljačkao.

Druga stvar, imamo kupovine zemljišta iz stečaja. Na primer, jedna se desila evo sad nedavno PIK Bečej i praktično vlast ništa nije uradila po tom pitanju, a stalno govori o tome. Ako ima, a ima stečajnih upravnika koji su se ogrešili o zakon, trebalo bi da budu procesuirani, trebalo bi da budu u zatvoru. Onda, posledice tih krivičnih dela koja su učinili trebalo bi da budu vraćanje te imovine nazad. Ništa od toga se ne dešava, samo se priča o tome. Evo, pet godina je Srpska napredna stranka na vlasti i ništa nemamo od toga. Znači nama treba sistemsko rešenje. Oni koji su se ogrešili o zakon treba da budu u zatvoru, a ne da se marketinški ponavlja jedna te ista priča.

I da vam kažem, ova odredba kojom se stranim investitorima daje 30% sve zemlje u Vojvodini je za red veličine veća od svih ovih drugih stvari o kojima razgovaramo, i od sve zemlje koja je data tajkunima i od svih tih pljački koje su se do sada desile. Znači, nijedna od ovih stvari se ne rešava.

Šta je sa restitucijom? Pet godina na vlasti i ništa o tome. Šta je sa zadružnom imovinom? Šta je sa zadružnom zemljom? Sve se gura pod tepih, a mi tri dana raspravljamo o ovim stvarima.

Znači, ovo je jedan nebitan zakon. Tri dana gubimo vreme, a o suštinskim problemima koje imaju poljoprivrednici niko ne govori. Šta je poljoprivredna politika, da li smo okrenuti ka individualnim poljoprivrednim gazdinstvima ili, ono što je zaista tačno, SNS poljoprivrednu politiku bazira na davanju državne zemlje velikim stranim korporacijama, kao što je „Tenis“, kao što je „Al Ravafed“ i tako dalje?

Znači, to je pogrešna politika. Domaćim poljoprivrednicima se ne pomaže. Nemamo zaštitu od prekupaca i nakupaca. Država ništa ne radi na pitanju zadruga. Znači, ovo su centralna pitanja, a ne ovaj zakon. Zbog toga čujete iz različitih poslaničkih grupa praktično istu poruku – nama treba sistemsko uređenje ove oblasti. Poljoprivredno zemljište je jedan od najvažnijih resursa u celoj Srbiji, posebno u Vojvodini. Poljoprivredna politika treba da bude okrenuta ka domaćim poljoprivrednim gazdinstvima. Zbog toga ovi članovi „briše se“ i zbog toga ovo nezapamćeno u Skupštini Republike Srbije jedno isto mišljenje koje dobijate iz svih opozicionih poslaničkih grupa. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Uvažena predsedavajuća, prvi put se javljam po ovoj temi. Slušao sam sve i svašta ovde i moram da priznam da ja ne razumem, posebno od strane onih koji su svojevremeno podržali Zakon o privatizaciji iz 2001. godine, a podsetiću vas da je tim zakonom omogućeno da onaj ko kupi kombinat pride dobija i zemljište, pa se nisu bunili kada je jedan stranac, nećete mi reći da Todorčić nije stranac, on je hrvatski tajkun, kada je pokupovao pola Vojvodine ovde, i potpuno je neverovatno da se sada ti isti bune

zato što ovde sada u ovaj predlog zakona nije uneta takva zabrana. A ja se izvinjavam i pitam vas – zašto da se uvodi takva zabrana i čega se vi pribojavate? Pribojavate se konkurencije?

Ministre, mislim da ste dužni da odgovorite ovde. Ovde neko želi da obezbedi domaćim tajkunima da kupe kompletno poljoprivredno zemljište ovde i to je suština cele priče.

Nek bilo koji domaći privrednik kupi kombinat. Nije problem, može, evo, i neka investira, pomoći će mu i država. Problem je u tome što ih mi nemamo dovoljno. Kad kažu odneće se zemlja odavde, a gde? Neko će na leđima da ponese zemlju pa da ode odavde? Izvinite, ali firmu mora da registruje ovde. To je srpska firma.

I zaista ne mogu da slušam ove samoupravne gluposti, a dužni ste da im jednom kažete o čemu se radi. Neko je hteo 2008. godine da omogući svojim tajkunima ovde i pojedinim strancima da kupuju zemljište kao fizička lica, pa nije ostao na vlasti, a sada ide kritika zato što vi to sprečavate. Ja nemam ništa protiv da dođe neka strana kompanija da ovde napravi svoju firmu i da kupi poljoprivredni kombinat. Šta je loše u tome? Nažalost, nemamo više kombine, jer su sve upropastili. Njihov investitor je bio Šarić; Šarić je kupio osam kombinata u Vojvodini i sve je upropastio do poslednjeg. I onda kažu to je bio dobar investitor, a sad nešto ne valja.

Ja vas molim, zaista, da im odgovarate ubuduće zato što ovo nema smisla, jer se javnost dovodi u zabludu. Ne, ovde se zabranjuje prodaja takvim sumnjivim tipovima i ovde može da ide samo zdrava konkurencija i bilo koji domaći privrednik koji hoće da kupi nešto apsolutno je slobodan na tržištu, može normalno da radi, al' nemojte, molim vas, da ovde uvodimo monopole, nego hajde da imamo konkurenciju. Ne vidim zašto bi se neko plašio, osim ako ne žele ovde da vraćaju samoupravljanje ili da omoguće monopol nekome od ovih domaćih tajkuna, koji očigledno negde nekog od njih finansiraju. Hvala.

PREDSEDNIK: Narodni poslanik Vladimir Đurić, povreda Poslovnika, pa replika.

Moram da obrišem listu: Aleksandra Čabraja, Srbislav Filipović, Obradović, Marković, Orlić.

Javite se sad.

Molim poslanike za malo strpljenja. Zapisali smo ko se sve javio i nemojte se prijavljivati da mogu da dam reč Đuriću.

Prijavite se samo vi.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Ja bih vas molio, predsedavajuća, da sledeći put opomenete narodne poslanike kada u nastupu strasti...

(Aleksandar Marković: Koji član?)

Član 107 – povreda dostojanstva Skupštine. Član 107, čuli smo se dobro, nema potrebe da dobacujete.

Molim vas da opomenete kolege kada izlaganje prethodnih poslanika nazivaju glupostima, bilo to po njima samoupravno ili nesamoupravno. Ako im je smorno da slušaju izlaganja drugih narodnih poslanika, neka slobodno pravnu državu egzerciraju onako kako su za vikend radili, neka uzmu samozvane zakone u svoje ruke i neka idu, neka sklanjaju štandove verskih zajednica po ulici i neka se slobodno hvale time na društvenim mrežama. To je poimanje pravne države. A naša izlaganja ovde neka neko drugi ocenjuje da li su gluposti samouprave ili nesamoupravne, a vas bih molio da na takva izlaganja reagujete. Hvala.

PREDSEDNIK: Poslaniče, vaše reči više od 80% nisam razumela, ne znam o čemu pričate. A što se tiče ocene da je samoupravljanje bilo glupost, nisam mogla da reagujem; imam neko svoje političko mišljenje o tome. Onda je rekao – samoupravna glupost, ali nije rekao koji je poslanik rekao samoupravnu glupost. Ja bih reagovala, ali ne mogu da reagujem jer se duboko politički slažem da je samoupravljanje bilo glupost.

Ako je moj politički stav vama za diskusiju, može, ali van Parlamenta. Ja sam političar, nisam Petar Pan. Tako da ne mogu, duboko se slažem sa vama što ste rekli da je samoupravljanje glupost.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, replika.

VLADIMIR ORLIĆ: Da, to su ta dva minuta zbog nečije opsesije Srpskom naprednom strankom, kao što već znamo.

Šta je koliko pametno, tačno je, to ocenjuju neki drugi, na primer neki građani. Nadam se da su oni koji se za to pitanje zanimaju svojom ocenom, kakvu su već dobili, vrlo zadovoljni. Dobili su je zasluženno.

Na temu da ovo nije važno – pa nije važno onome ko sam ima krizu identiteta, pa ne može da odluči je li za Evropu ili nije za Evropu. Priča da jeste pa onda traži da se ne ispoštuje međunarodna obaveza u smislu evropskih integracija. Predlaže da se zamrznu evropske integracije, a onda opet priča – ma jesam ja za to. Kakav odnos ima prema evropskim zvaničnicima, o tome sad možemo nadugačko i naširoko, to je druga tema, ali za takve to nije važno. Za nas, dozvolite, važno jeste.

Šta smo mi sad čuli zanimljivo? Da je koren svih problema ovde pljačkaška privatizacija. Kako propusti onaj koji je to rekao da pomene čija? Kako propusti da kaže kada? Možda zato što nemošto pokušava da se od tih i takvih ogradi.

A evo, ja baš na dan kad smo mi počeli načelnu raspravu ovde, u prošli četvrtak, vidim izjavu za medije, citiran potpredsednik tog udruženja građana –

to je udruženje slobodnih strelaca a hoće da bude stranka, ali ne može nikako – uglavnom, šta god da su, dakle, njihov potpredsednik kaže da oni vide svoju političku sreću i perspektivu u saradnji sa dosovskim kandidatom Jankovićem, dosovskim kandidatom Jeremićem, nabraja (jedna, dve ili tri) podvarijante „žutog preduzeća“ u svojim novim pojavnim oblicima, i sve je to lepo ilustrovano onom divnom fotografijom na kojoj su svi oni zajedno, ali i još kojekakvi drugi, iz istog tog opskurnog miljea, u svečanim belim košuljama, zagrljeni i nasmejani, zajedno dele te vrednosti koje imaju i kakve već imaju.

I sad, ako je to suština problema, što skaćete sami sebi u usta? Što se sami sa sobom svađate? Još jednom, to raspravite interno i u porodici. Nije vaš problem Srpska napredna stranka i parlamentarna većina. Nismo mi vaš protivnik. Vaš protivnik su nevažeci listići.

(Predsednik: Hvala.)

Njih da napadnete pa da se javite nama.

PREDSEDNIK: Hvala. Završena replika.

Reč ima narodni poslanik Milan Lapčević, kao podnosilac amandmana.

MILAN LAPČEVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poslanici DSS su podneli amandmane na Predlog zakon o izmeni Zakona o poljoprivrednom zemljištu i svuda smo tražili da se brišu pojedini članovi, smatrajući da je konceptualni pristup potpuno pogrešan i da ova materija ne treba na ovaj način da se uređuje, jer smatramo da je prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima i sticanje prava svojine od strane stranih državljana u Republici Srbiji štetna po naše nacionalne interese. Drugačije se to ne može regulisati, sem pisanjem amandmana – briše se.

Mi smo apsolutno protiv toga da strani državljanima mogu da stiču pravo svojine na poljoprivrednom zemljištu, zato što smatramo da je poljoprivredno zemljište jedan od naših najvećih prirodnih resursa i nacionalno blago koje ne treba da bude predmet svojinskih transformacija da mogu stranci da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta, kao što smatramo da to ne treba da bude predmet svojine: ni vode, ni šume, ni rudna bogatstva i tako dalje.

Pravdanje da se ove odredbe zakona moraju usvojiti jer je to ispregovarano i napisano u SSP apsolutno ne mogu da budu izgovor, jer su i druge zemlje koje su nekada pregovarale i kasnije ušle u EU imale sličan ili isti problem ali su to rešile daleko povoljnije po njihove građane i po nacionalni interes nego što to radi država Srbija.

Takođe, pravdanje da je to nekad neko loše ispregovarao opet ne stoji. Ako jeste nešto loše ispregovarano, ne znači da mora da se sa tim lošim pregovaranjem nastavi istim putem. Pozdravljam nastojanje sadašnjeg ministra da ograniči, da smanji mogućnost za kupovinu državne zemlje i privatne zemlje

od strane fizičkih lica, ali je suštinski problem u sticanju svojine više na pravnim licima nego na fizičkim. Imali smo do sada slučajeve kupovina više desetina poljoprivrednih gazdinstava i dobara gde su stranci stekli ogromnu imovinu nad poljoprivrednim zemljištem, što mislim da to dalje treba da bude rešavano tako što će se ograničiti sticanje prava svojine kroz takve transakcije.

Na primer, Poljska je ograničila, kada je pregovarala sa Evropskom unijom, sticanje prava svojine od strane državljana Evropske unije nad poljoprivrednim zemljištem u Poljskoj na devet plus četiri godine, odnosno 13 godina, a Mađarska je 2012. godine promenom svog ustava potpuno zabranila da bilo ko ko nije državljanin Mađarske ima pravo da otkupi poljoprivredno zemljište. To su primeri koji mogu da budu nama uzor i na taj način ovakav problem treba da se rešava.

Sa druge strane, pored tih problema sticanja svojine nad poljoprivrednim zemljištem mislim da Ministarstvo poljoprivrede treba da se pozabavi i onim ključnim problemima, a to je ukupnjavanje poljoprivrednog zemljišta, sprovođenje komasacije u onim delovima zemlje gde to nije urađeno, jer imate faktičko stanje da u čitavoj centralnoj i jugoistočnoj Srbiji nije sprovedena komasacija i da imate parcele od po 10, 15, 20 ari, gde je apsolutno nemoguće napraviti bilo kakvu ozbiljnu poljoprivrednu proizvodnju. A znamo, i svi pričamo o tome, da je poljoprivreda naša strateška prednost i izvoz poljoprivrednih proizvoda nam dobrim delom omogućava da smanjimo taj spoljnotrgovinski deficit koji imamo kao država.

Zbog toga mislim da ovakve odredbe zakona ne idu u prilog tome da se štiti nacionalni interes. Zato vas pozivam da ne prihvatite ovaj zakon, odnosno da glasate protiv njega, jer nije u nacionalnom interesu države Srbije. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Aleksandra Čabraja.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Hvala.

Pa evo, po već oprobanom i proverenom načinu funkcionisanja, ističe nam rok pa sad na brzinu donosimo nešto na šta smo se obavezali i što moramo da donesemo, pri čemu se opet više vodi računa o SSP nego o Ustavu Srbije. Jer kako inače drugačije protumačiti problematičan ustavni osnov i obrazloženje u kojem se navodi član 97. Ustava, stav 1. tačka 9) i tačka 12), u kojima se uopšte nigde ne pominje poljoprivredno zemljište i tako dalje?

Bilo bi mnogo bolje da su proučeni ovom prilikom neki drugi članovi Ustava. O tome bih mogla dosta toga da kažem, ali, nažalost, nemam dovoljno vremena za to. O tome su neke kolege već govorile, pa sada zbog toga neću govoriti o članovima Ustava koje je trebalo uvažiti prilikom pisanja ovih izmena i dopuna.

Suštinski problem sa ovom izmenom i dopunama je, čije smo brisanje mi predložili, brisanje konkretno ovog člana, u tome što one ne samo da ne popravljaju stanje, kako bi marketinški htela vlast da predstavi, već ga upravo dodatno pogoršavaju po sistemu – uvek može gore, brže, gore, jače i tako dalje.

Mislim da je ovaj član o kojem sad govorimo, dakle član broj 2, upravo veoma simptomatičan, rekla bih i simboličan u tom smislu, jer ovde se više ne kaže – promet poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, već se sintagma u državnoj svojini izbacuje, pa kaže samo: „Promet poljoprivrednog zemljišta“.

Ako pogledamo kako je uopšte nastala ova državna svojina poljoprivrednog zemljišta setićemo se da je ona nastala uglavnom nacionalizacijom i načinom koji je u to vreme bio sporan prema evropskim merilima i standardima, ali ipak pojam „državne svojine“ daje kakvu-takvu zaštitu i autoritetom države nad ovom svojinom. Sada ćemo valjda i to da izbrišemo, pa mi se čini da ova vlast više i ne vidi razliku između državne i privatne svojine ili možda smatra da je sva ta državna svojina njena privatna svojina. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Srbislav Filipović.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, šta da kažem, ja ću svakako biti protiv ovakvog amandmana. Nije sporno biti protiv nekog rešenja ili biti za neko rešenje, ali morate da imate ideju šta ćete da radite. Jedno je da izađete u Narodnoj skupštini za govornicu i kažete – ja sam protiv ovog zakona, ili sam protiv nekog člana zakona, ili protiv nekog rešenja, a da pritom nikakav predlog i nikakvu ideju nemate.

Kada ste pregovarali o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju verovatno ste bili vođeni nekom idejom, da li je ta ideja bila politička, da li je ideja bila doneti neku dobrobit građanima, ili dobrobit samom sebi, ili dobrobit tajkunima, to se videlo na nekim prethodnim izborima, ali danas nemate nikakvu ideju zašto ste protiv toga, osim da pokušate da pokažete golu mržnju, osim da pokušate da još jedanput ubedite građane, iako građani vide da nemate nikakvu ideju šta za Srbiju treba da se uradi.

Ozbiljni ljudi koji sede sa ove strane sale na kojoj sam i ja, koji danas predstavljaju većinu u Skupštini Srbije, trude se da pokažu i u direktnom prenosu građanima i svima u Republici Srbiji zbog čega je potrebno doneti ovakva zakonska rešenja i zašto ćemo da glasamo u danu za glasanje za ovakav predlog izmene i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu, upravo zbog toga da pokušamo da ispravimo na određen vremenski rok nešto što je neko loše uradio u prošlosti, da pokušamo da uradimo nešto za građane.

To građani vide i građani to jasno prepoznaju, kao što građani vide da preko puta nas sede ljudi iz udruženja za grejalice, udruženja za danas hoću, danas neću, iz udruženja jesam za EU – nisam za EU, hoću – neću... Mi znamo šta hoćemo. Hoćemo da branimo interese Srbije, hoćemo da Srbija bude deo Evropske unije, hoćemo da Srbija bude država koja je ozbiljna, koja poštuje svoje obaveze i koja, pre svega, poštuje interese svojih građana. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Goran Ješić.

GORAN JEŠIĆ: U vezi ovog amandmana svašta smo slušali do sada, i o mržnji i o ljubavi, i o tome da postoji srpska oranica... Ne znam kako ćete Pastorovu oranicu da tretirate, kao mađarsku oranicu itd. U svakom slučaju, pominje se stalno SSP.

Ja sam ministru rekao, u četvrtak i petak, mi nemamo problem protiv SSP, ponosni smo na SSP iz hiljadu i jednog razloga. Ponosni smo na saradnju sa Haškim tribunalom. Razrešili smo probleme koje smo zatekli 90-ih godina i kao odgovorna vlast to smo morali da uradimo. A da li je najbolje rešenje? Naravno, vi kada pregovarate vi to dobro znate, ne možete uvek imati najbolje rešenje. Imate neka iznuđena rešenja.

Dali smo amandmane, niste prihvatili amandmane. Mislim da je to loše, ali u svakom slučaju, problemi ostaju u poljoprivredi. Pričali smo o tome dugo u četvrtak i petak. Problemi su duboki, a zemljište kao osnovni resurs nije zaštićeno u svakom smislu, kako vi mislite, u nacionalnom smislu, kako ovi desničari misle, ili u nekom drugom smislu nije zaštićeno, i ono se grupiše u rukama velikih zemljoposjednika i završićemo na kraju u 1936. godini kada je deset ljudi u Vojvodini držalo najveće komade zemlje, što nije cilj. Kao što nam nije cilj ni da 25% živi od poljoprivrede, nego da taj procenat bude manji, ali da budu efektivni.

Moramo da otvorimo temu i moramo da tu vašu energiju koju ste uložili u ovaj zakon usmerimo da sprečite predsednika Republike da dodeljuje zemljište, kako je to radio do sada, jer će to biti korisnije nego ovaj zakon koji je danas.

Još jednom, mislim da je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju jako važan dokument, da je jedan od boljih, jedan od najboljih dokumenata koje smo usvojili i da on daje instrumente i daje evropsku perspektivu za ono za šta smo se borili svih ovih godina. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Oko ovih ideja, pošto smo predložili da se briše ovo rešenje, zanemarićemo ove pokušaje uvreda i omalovažavanja, ali ideja šta umesto brisanja. Više puta sam rekao, očigledno da kolega nije čuo, pa da ponovim oko toga šta bi trebalo raditi.

Zemlju ne treba davati strancima. Država danas 30% najbolje zemlje u svim opštinama daje stranim korporacijama. Znači, tu praksu treba prekinuti. Treba procesuirati sve koji su sproveli pljačkašku privatizaciju iz prethodne i iz svih vlasti, što ova vlast ne radi, sada optužuje druge. Znači, nisu svi bili na vlasti kao vi i prethodna vlast. Treba svi oni koji su se ogrešili o zakon na bilo koji način da odgovaraju.

Treba napraviti program, odnosno plan uvođenja, odnosno vraćanja zadruga u Srbiji. Da bi podržali individualna poljoprivredna gazdinstva treba koristiti danski model, holandski model. Državnu zemlju, umesto davanja u zakup strancima, treba prodati domaćim poljoprivrednicima, ograničiti posed, ne njihovog privatnog vlasništva, nego te državne zemlje koja se prodaje na 20, 30, 50 hektara. Primeri za to postoje. Treba čitavu politiku usmeriti ka njima.

Takođe, treba promeniti poresku politiku, jer ako je velika zemlja došla od malog broja ljudi, to možete i poreskom politikom da ispravite, tako da oni mali poljoprivrednici, poljoprivredna gazdinstva imaju porez izuzetno nizak, a oni koji imaju veliku zemlju imaju visok porez. Postoji to progresivno oporezivanje koje je moguće uvesti i u Srbiji. To je način da delom sve one prilike koje je vladajuća većina imala da procesuiraju one koji su došli budzašto do poljoprivrednog zemljišta ispravi to kroz ispravnu poresku politiku.

Takođe, imate priliku da donesete zakon o poretku imovine, kojim bi se veliki deo tog zemljišta vratio nazad, jer oni koji su kupili tu zemlju nemaju imovinu kojom bi to mogli da opravdaju.

To su sve neke stvari koje bismo mogli da uradimo. Mogli bismo, takođe, u poljoprivrednoj proizvodnji da vidimo kako to prekupci, nakupci cede poljoprivrednike, recimo, malinare, kako se to vlasnik „Informer“⁴, kao prekupac, izgleda, bavi prodajom malina i da li zbog toga imamo tolike probleme u toj oblasti. Znači, ovo su stvari kojima treba da se bavimo – nekontrolisanim uvozom niskokvalitetne hrane iz kojekakvih zemalja iza čega sve stoje naši ljudi, neke ofšor kompanije.

Ovo je centralno pitanje, i to je politika, i to su stvari kojima bi trebalo da se bavimo. Umesto toga, SNS daje zemlju strancima. To je jedina politika koju ima. Znači, praktično, ovo je ono o čemu vam govorimo, konkretne ideje i konkretne stvari o kojima bi trebalo da razgovaramo, prvo, u javnoj raspravi, a nakon toga i ovde u Skupštini. Ništa od toga nemamo, nego imamo samo po hitnom postupku jedan zakon koji ništa neće promeniti.

Eto toliko o idejama i o tome šta bi trebalo da se uradi. Kada govorimo da treba da se briše ovaj član zakona i da ne raspravljamo o ovome, govorimo to sa razlogom, treba nam sistemsko rešenje; i restitucija, i pitanje zadružne

imovine, i kako ćemo ojačati domaća poljoprivredna gazdinstva i stvoriti im zadruge i sistem da budu uspešni. Hvala.

PREDSEDNİK: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Pravo na repliku, je l' tako? Hvala lepo.

Kao što sam rekao, nećemo mi nikoga sputavati da koristi sve što ima od raspoloživog vremena, da ponavlja jednu te istu melodiju, slobodno, to je pravo svakoga, ali kad već izaziva replike spominjući SNS, uvek možemo da nastavimo tamo gde smo stali.

Šta i koliko SNS daje strancima dovoljno je da razume neko ko bi pročitao ovaj zakon, pa pogledao, recimo, ove predviđene četiri tačke koje se odnose na uslove, a pod uslovom da je zainteresovan za raspravu uopšte, a ne za tu svoju pesmicu, šta god to bilo. I onda svodimo ovo na nivo rasprave sa nekim ko ne razume politiku dalje od onog iznajmljiva grejalice samome sebi. I kad pomenemo to nađe se teško uvređen i kaže – pa nemojte da sada svodimo priču o našim to jest njihovim malverzacijama na nekih hiljadu dinara.

Dame i gospodo, nikada kada pričamo o malverzacijama i tim ljudima nije reč o hiljadu dinara. Uvek je reč o mnogo krupnijim ciframa. Na primer, sada ponovo nalazim podatak o kom se pisalo i polemicalo u javnosti, 30.513.258,76 dinara kampanjskog novca koji je neko uzeo, pa fakturisao kroz svoje udruženje građana za raznorazne čudne poslove koje je posle nemoguće papirima dokazati.

Mi pričamo o jednom naopakom maniru da se taj novac koristi za isplate sopstvenih saradnika, između ostalog narodnih poslanika, na primer kroz kompaniju „E-biznis servis“, „Timi plus“, „Fejt klauđ“, „Džazilifaj“. Ko god želi, može da proverii na koga su bile registrovane ove firme i tu će, da se ne iznenadi, pronaći sve same političke radnike tog fantomskog udruženja građana koje hoće da postane stranka a ne uspeva mu. Zanimacija, za sam kraj, i time završavam, gospodine predsedavajući – te firme su odmah nakon evidentiranih uplata otišle u likvidaciju.

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Vreme.

VLADIMIR ORLIĆ: Da li su one nastale samo zbog toga da bi se novac uzimao, da li ta priča i sve ovo što slušamo danas postoji samo zbog tog novca? Hvala lepo.

(Saša Radulović: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Nema replike, ovo slušamo celo jutro.

(Saša Radulović: Da li vi slušate?)

Molim vas da se vratimo na dnevni red.

Reč ima narodni poslanik Ivan Manojlović.

Izvolite.

IVAN MANOJLOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Uvaženi gospodine ministre, dame i gospodo narodni poslanici, naravno da ovaj amandman ne treba prihvatiti i samo bih želeo da dodam ovde, ukoliko se nervozni deo opozicije umiri, nešto što već nekoliko dana traje u ovoj raspravi i što se gotovo vrti kao vodenički točak, a samo ću napomenuti nekoliko stvari.

Prvo se kao primedba iznosi da se ovaj problem rešava u poslednjem trenutku pa je to kao neka zamerka koja se pripisuje, da bi se neposredno nakon toga reklo kako, eto, ovaj zakon u stvari ne rešava problem. Sami sebe negiraju u jednom istom izlaganju. Dakle, nije ni njima jasno da li ovo rešava ili ne rešava problem, nisu raščistili sami sa sobom.

Ono što ja mogu da kažem jeste da mi ovim zakonom potpuno rešavamo problem, time što ga uvodimo pre stupanja na snagu Sporazuma, koji je potpisala neka prethodna vlada.

Takođe se ovde govori, i to čujemo iz redova opozicije, kako su oni protiv prodaje zemlje strancima. Onda se zaista postavlja pitanje kako je moguće da do sada nisu, evo treći je dan rasprave, pročitali na šta se odnosi ovaj zakon, koji upravo i govori o zabrani prodaje zemlje strancima, da bi onda rekli kako, eto, to nije zakon koji će da popravi, pa onda kažu da ovo što mi odlažemo neće u Srbiji da reši taj problem, a onda nakon toga iznose kako je taj problem rešen u nekim zemljama, pa navode primer po kojem se vodila i Republika Srbija, po istom principu.

Znači, u drugim zemljama može da reši problem, ali, eto, iz nekog njima izgleda poznatog razloga to kod nas ne može da reši problem. I vrtimo jednu istu priču i vrtimo i dalje neku političku demagogiju.

Ono što ja želim da kažem jeste da ova vlada vodi računa o poljoprivrednicima, vodi računa o poljoprivredi i kao što je to na prethodnim izborima potvrđivala, verujem da će da potvrdi i ubuduće.

A evo, još jedan izuzetno dobar primer je, ovde, upravo među poslanicima opozicije danas treba da sede neki koji su sami sebe propagirali za nekog ministra poljoprivrede, navodno guran od strane stranih ambasadora, koji se konstantno bavi poljoprivredom u ovom parlamentu, a evo upravo kada se govori o poljoprivredi i o zakonu koji se direktno odnosi na poljoprivredu, on ni danas nije prisutan u sali, a takođe nije bio prisutan ni u četvrtak ni u petak.

I to nije sklonost samo za njega, već za mnoge poslanike opozicije. Ali, to neka služi njemu na čast i voleo bih da vidim samo da li će i ubuduće da daje sebi pravo da predlaže i da ovde propagira kako, navodno, brine o poljoprivredi, kako navodno brine o poljoprivrednicima, a ne udostoji se da kada se razgovara o poljoprivredi ni da bude prisutan u Parlamentu. Hvala puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani građani Srbije, poniženi i uvređeni pod vlašću Srpske napredne stranke u poslednjih šest godina, meni je izuzetno dragoceno i važno što mogu da sada na delu raskrinkam kako to izgleda kada vas Srpska napredna stranka gleda u oči i laže.

E, upravo smo čuli od prethodnog govornika, jednog od narodnih poslanika iz redova Srpske napredne stranke kako je u ovom zakonu zabranjena prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima. Pa to je najveća moguća laž koju je jedan narodni poslanik mogao...

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinjavam se, izvinjavam se, je l' morate da koristite te reči – raskrinkavanje, laži, zamajavanje? Hajde da poštujemo dostojanstvo Skupštine, kolege. Molim vas, kolega Obradoviću.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ajmo ovako. Ja bih vas zamolio da za sledeće zasedanje Narodne skupštine vi meni napišete govor, da ne bih ja imao dilema šta sme na srpskom jeziku da se govori a šta ne sme...

PREDSEDAVAJUĆI: Nećemo se raspravljati, samo vas molim, pošto ću biti prinuđen da primenim Poslovnik.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Čekajte, hoćete li da mi dozvolite da obrazložim u svom vremenu ili ćete uzeti moje vreme?

PREDSEDAVAJUĆI: Nastavite govor, ali neću tolerisati da bilo koga vređate...

BOŠKO OBRADOVIĆ: Nikoga nisam uvredio.

PREDSEDAVAJUĆI: Nijednog pojedinca narodnog poslanika i nijednu političku partiju. Molim vas da nastavite i molim vas da nastavite u tom tonu, civilizovano.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ja vas molim da vi meni nadoknadite vreme koje ste mi ukrali.

(Predsedavajući: Biće vam nadoknađeno. Izvolite.)

Hvala. Dakle, kada jedan narodni poslanik kaže da je ovim zakonom zabranjena prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima a to nije ovim zakonom zabranjeno, da li on onda laže? Kako se to zove na srpskom jeziku? Ili nema pojma o zakonu koji je vladajuća većina predložila? Pa naravno da se ovim zakonom omogućava prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima, pa to valjda i malo dete zna u Srbiji. A to što vi pokušavate da sakrijete istinu od građana Srbije da ovim zakonom omogućavate prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima, to je drugo pitanje.

E sad, tu dolazimo do vrlo zanimljivih stvari. Kako je, dakle, glasio ovaj stav zakona do sada: „Vlasnik poljoprivrednog zemljišta ne može biti strano fizičko, odnosno pravno lice“. Tačka. Dakle, dosadašnjim zakonom, koji vi sada

menjate, bila je zabranjena prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima, i to fizičkim i pravnim licima. Od ovog trenutka od kad vi menjate ovaj zakon to je dozvoljeno. Znači, vi dozvoljavate prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima. Tačka.

U prvom članu jasno kažete, stavljajući zarez iza prethodnog stava – osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom.

Dakle, vi zbog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU uvodite mogućnost da stranci mogu da kupuju zemlju u Srbiji. Prosto. I pokušavate da kažete građanima Srbije da to ne radite, a vi upravo to radite. Čak i u obrazloženju kojim odbijate ove naše amandmane vi to priznajete i kažete lepo da želite da uskladite to da biste državljanima država članica Evropske unije omogućili da stiču pravo svojine na poljoprivredno zemljište u Republici Srbiji pod istim tretmanom kao i državljanima Republike Srbije. Dakle, to je cilj ovog zakona, da izađete u susret državljanima EU da imaju ista prava kao državljani Srbije.

Ono što vi ovde niste smeli da kažete građanima Srbije i što sada otkrivam u ovom delu rasprave, a voleo bih da ministar kaže da li nisam u pravu, jeste šta bi se desilo da mi ne usvojimo ovu izmenu i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Da li bi od 1. septembra 2017. godine počeo da važi SSP i da li bi stranci u Srbiji mogli da kupuju zemlju? Ne bi, ne bi mogli. Dakle, da ne donesemo ovaj zakon, stranci ne bi mogli ništa u Srbiji da kupuju od našeg poljoprivrednog zemljišta. Zašto? Zato što u SSP, koji ste potpisali, kaže da mi moramo našim zakonima da im to omogućimo. Dakle, dok im mi ovakvim zakonima to ne omogućimo, stranci to neće moći.

Znači, niste smeli da ostavite postojeći zakon koji zabranjuje prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima. Niste smeli, zato što biste vašim prijateljima iz EU, koji su vas doveli na vlast, morali da objasnite zašto ne izjednačavate njihova prava sa pravima državljanina Srbije, i morali ste da donesete ovaj zakon da biste nastavili politiku Borisa Tadića, Božidara Đelića i Demokratske stranke, po kojoj Evropska unija nema alternativu.

Ja ponavljam iznova stav Srpskog pokreta Dveri – Evropska unija ima alternativu. Evropska unija ne mora nama da propisuje kako ćemo mi živeti u Srbiji. Mi nećemo nikada da prodajemo naše poljoprivredno zemljište strancima kao SNS.

Nije, uostalom, to ništa čudno za one koji predaju Kosovo i Metohiju Šiptarima da sada počinju da prodaju i poljoprivredno zemljište strancima. To je potpuno normalno – kad pođete putem izdaje, na tom putu vi ne možete da se zaustavite.

PRESEDAVAJUĆI: Ja vam stvarno neću dozvoliti da ovako govorite, o prodaji države, o prodaji teritorije. Molim vas, nemojte to da radite. Već sam vas jednom opomenuo.

BOŠKO OBRADOVIĆ: A šta nisam rekao istinito?

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas da ne koristite takve termine. Ovo je poslednji put da sam vas zamolio. Daću vam opomenu za to.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući, vrlo ste ljubazni.

PRESEDAVAJUĆI: I vi budite ljubazni, molim vas.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ja bih vas zamolio, kada želite sa mnom da polemishete, da uzmete reč i sidete među narodne poslanike, a ne da me prekidate dok govorim.

PRESEDAVAJUĆI: Vrlo rado. Samo nastavite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala puno. Dakle, ako mislite da sam rekao nešto netačno, izađite pa me demantujte. Nisam ja potpisao antiustavni Briselski sporazum nego vaša vlast...

Dakle, ovaj zakon ima dodatnu namenu, pre svega da ćuti o tajkunima koji su opljačkali ovu državu, jer za šest godina vlasti SNS nijedan od njih nije završio u zatvoru. Druga namena jeste da se nastavi prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima i stranim tajkunima, ličnim prijateljima predsednika države Aleksandara Vučića, jer firme i zemljište u Srbiji kupuju samo lični prijatelji Aleksandra Vučića, kao što je slučaj sa Arapima i sa „Tenisom“, a vi me demantujte ako to opet nije možda slučajno istina.

Dakle, naša država je podređena predsedniku države, koji vrši funkciju i predsednika Vlade, a naše firme, naše poljoprivredno zemljište se prodaje njegovim ličnim prijateljima iz inostranstva. To je način funkcionisanja ove države.

I naravno, zašto hitni postupak? Zato što je jedino hitno u Srbiji uskladiti naš život sa EU, a ništa drugo od interesa građana Srbije vama nije hitno. Mesecima na dnevni red Narodne skupštine Republike Srbije ne može da dođe nijedna aktuelna tema, već samo ono što nam se nameće iz EU, samo ono što morate da uskladite sa propisima Brisela, samo ono što vam nalože vaši briselski komesari iz „centralnog komiteta“ u Briselu. To je poenta ovog zakona.

Da ste vi, naprednjaci, patriote i da vi, naprednjaci, zaista štitite srpske, nacionalne i državne interese, vi biste ostavili postojeći zakon koji zabranjuje prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima. Vi ga menjate, omogućavate prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima zato što, kad dođe komesar, komesaru ne sme ništa da se kaže.

Nema razlike između vas i DS, između bivšeg i sadašnjeg režima, jer imate istu vrstu lojalnosti, poltronstva i slugeranjstva prema „centralnom komitetu“ iz Brisela. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Predsedavajući, prekršili ste član 100, ušli ste u polemiku sa poslanikom. Reč „laž“ je srpska reč i ona može da se koristi. Takođe, govoriti o tome da li neko štiti ili narušava nacionalne interese jeste predmet političkog govora u Skupštini.

Vaše mešanje u govor predsednika krši član 100, jer ako želite da polemishete, treba u skladu sa članom 100 da sidete u skupštinske klupe, da se kao i svi drugi poslanici javite za reč i onda date svoje mišljenje. Na ovakav način zloupotrebljavate poziciju predsedavajućeg i izričete vaše političke stavove o legitimnom političkom govoru kolege iz opozicije.

U isto vreme, dok poslanici vladajuće većine vređaju, koriste pogrdna imena za članove opozicije, ne reagujete uopšte, a kada neko govori argumentovano o tome da je izrečena laž sa skupštinske govornice, da je rečeno da ovaj zakon ne dozvoljava prodaju strancima, znači, to je neistina. Laž, neistina, to su reči, normalne reči srpskog jezika. Tako da, prekršili ste član 100 i želim da se glasa o ovome u danu za glasanje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, glasaće Skupština.

Povreda Poslovnika. Gospodine Vesoviću, prijavite se.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Pored člana na koji je ukazao kolega Radulović, vi ste prekršili član i 106 i član 109, koji govore o slobodi govora narodnog poslanika.

Ja sam vrlo iznenađen da ono što postoji u srpskom rečniku i neko može da kaže da je laž a neko može da kaže da je ne govoriti istinu vi želite da sankcionišete opomenom. Navodite da je to vređanje, a lično ste bili predsedavajući u ovom zdanju kada je kolega iz SNS gospodina Obradovića nazvao „Lupetanom“, gospodina Šutanovca „Volinovac“, Radulovića „stečajnim upravnikom“ i svakog od onih koji sede u opoziciji posebnim nadimkom, pozivajući se na neke časopise poput javnih glasila vladajuće koalicije.

Vrlo me čudi, gospodine predsedavajući, da nemate isti kriterijum, a to je nešto što ste dužni i po članu 27. Poslovnika, koji držim u ruci, da vodite računa o redu u ovoj skupštini i da imate isti kriterijum.

Da li je moguće da se flagrantno i stalno kažnjavaju opomenama predstavnici opozicije – da narod shvati, opomena je 10% od plate – a da je, u isto vreme, spominjanje Aušvica 10%, a Jasenovca nije 10%. Vidite, gospodine predsedavajući, i tada ste predsedavali, meni je, uz dužno poštovanje svih nevino nastradalih u Aušvicu, mnogo teže stradanje srpskog naroda u Jasenovcu. To

nikome nije zasmetalo. Gospođa Maja Gojković je rekla da će pogledati stenogram. Da li je potrebno da imamo takav različiti aršin, bez obzira što cenim da je vlast vlast a opozicija opozicija? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Replika, Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Što god im bude nejasno mogu slobodno da pitaju u bilo koje doba, uvek će dobiti odgovor. Nego, gospodine predsedavajući, da vam kažem, nemojte vi da se čudite što od nekih ljudi samo određeni nivo rečnika možete da dobijete.

Dakle, za nekoga ko sam za sebe u zvaničnom saopštenju, u zvaničnom materijalu kaže da je studirao u odseku na grupi ja i ne očekujem da on može da se snađe sa rečima na kvalitetan način. Dakle, to kako govori i kakve izraze koristi, to je potpuno normalna stvar.

Taj koji kaže da se sada prvi put dozvoljava zlim strancima da nam kupe svetu zemlju, a u istoj rečenici ili dve rečenice kasnije, potpuno svejedno, kaže... Uostalom, vi ste im to odavno dozvolili, jasno vam je i koliko razume i koliko je u stanju da se koncentriše na raspravu i da se uopšte bavi bilo kakvom problematikom.

Nego, kada pričamo o raznoraznim komesarima, to što se međusobno podržavaju ta smešna udruženja građana to je potpuno logično, komesari onoga koji je maločas izazvao repliku jesu upravo te njegove kolege iz tih fantomskih udruženja građana. Njima se divi, to su mu idoli. To je i sam rekao, evo baš danas u jednom tabloidu, kad o tabloidima pričamo. U onom čuvenom „Danasoidu“, sa kojim se poistovetio, rekao je – ja i oni smo isti. Jesu, isti su. Tamo je rekao da su mu to idoli, potencijalni saradnici.

I ko još, dosovski kandidat Jeremić Vuk, je l' tako? Je l' to ono što kritikuje kada pominje bivšeg predsednika čuvenog manekena? Je l' to ono što kritikuje kada pominje Božidara Đelića? Pa sa njima je, po sopstvenim rečima, sam isti.

I da se ne lažemo, pominjao je Kosovo i Metohiju ovde često, ali pominje sa dobrim razlogom, jer je to svojevrsna opsesija. Za nekoga ko se spušta na nivo tih tabloida, a i tih političkih genija koji imaju otprilike nešto ispod nevažjećeg broja listića, sa njima deli i političku sudbinu, i sam dobija toliko glasova, što na nivou 1%, što na nivou 2%. I taman kada čovek pomisli da je toliko besmisleno smešan u politici i da ne može da dobije manje nego što dobija, ispostavi se da može. Na Kosovu i Metohiji on ima još manje glasova. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Ko se javlja po amandmanu?

Reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ovde smo čuli nastupe nekih ljudi za koje mislim da su ovlašćeni predstavnici „bensedina“. Dakle, čuli smo o tome kako mi poklanjamo zemlju našim tajkunima. Našim? Ja se ne sećam nijednog tajkuna kome je ova vlast poklonila zemlju, ali se sećam ovih tajkuna, koji su, sećam se, za nekoliko desetina faksova prodavali ogromne površine poljoprivrednog zemljišta po ceni koja je bila manja od 300 evra. Kad im to nije bilo dovoljno, onda su upotrebili stečajne upravnike. Pa kad im ni to nije bilo dovoljno, onda je odlukom vlade Mirka Cvetkovića i Saše Dragina 1.200 hektara, recimo, „Agrounije“, koja je kupljena za 300 evra po hektaru...

Pa su onda, ovo je negde ispod restorana „Gladnoš“, dakle ove sitne parcelice ovde, koje su između ostalog zemljišta pripale „MK grupi“, pa pošto im se nisu svidеле te male površine, onda su protivzakonito za to tamo žbunje i bikice uzeli uređeno državno poljoprivredno zemljište, uređene parcele – pored auto-puta, zgodno za izgradnju. Kad ni to nije bilo dovoljno, a žao mi je što bivši pokrajinski sekretar, student 12 godina, trenutno nije ovde, onda su od strane opštine kupovali zemljište koje je zamenjeno i procenjeno na 30-40 dinara kvadratni metar, odnosno 3.000 evra hektar, onda ga je opština kupovala iste godine za 50.000 evra hektar. I onda oni dođu ovde drže predavanje i, između ostalog, spominju tajkune.

I pravo je čudo kad slušate tamo neku organizaciju koja je osnovana kao porodično društvo, kao porodično udruženje, kad slušate profesora književnosti, profesora književnosti! koji umesto reči „zapeta“ upotrebi „zarež“, valjda je to od Pernara, i kad slušate kako smo mi to tajkunima prodali zemljište, zaboravlja, recimo, da je privatizacija „Agrounije“ izvršena 2005. godine, kada je na vlasti bila vlada Vojislava Koštunice, koja je, recimo, i „Agrokoru“ prodala zemljište u tom periodu. A kad smo već kod „MK grupe“, da napomenem i to da je vlasnik te kompanije švajcarska i holandska firma, a Miodrag Kostić je vlasnik svega 1%.

I ukoliko bismo mi sad ugradili u zakon da ne mogu strana pravna lica da osnivaju ovde firme, onda bi se to odnosilo i na ove, a onda bi to bilo retroaktivno dejstvo. Stečajnom upravniku džaba to objašnjavati. Šta on zna šta je zakon? On zna samo šta je gitara, trzavica itd.; i da mu oduzmete trzavicu, može da naudi nama, a i sebi. Dakle, džaba je njemu to objašnjavati da bi to bilo retroaktivno dejstvo zakona ukoliko bismo mi uneli odredbu da se to odnosi i na pravna lica, jer većina tih njihovih firmi, njihovi osnivači kao, recimo, „Delta“ sa Kipra, oni kojima su oni prodali poljoprivredno zemljište, oni danas traže da

ispravimo sve njihove greške, pa čak i one koje se zbog Ustava, pa i Zakona o privrednim društvima ne mogu tako lako zameniti.

Zaprepašćen sam nastupom profesora književnosti koji je sebi uzeo za pravo da kritikuje vlast Vojislava Koštunice i da to pripiše nama, tim pre što je upravo zahvaljujući ostatku te stranke ušao u ovaj parlament i sada on treba delimično da snosi deo greha koji je imala ta vlada, i sad po svaku cenu pokušavaju nama to da pripišu. Neka mi pokažu šta nije od ovoga tačno i ja ću dati ostavku na mesto narodnog poslanika.

Ovde su spominjali razne miševe, želeći pre svega da poljoprivredno zemljište vežu za Direkciju i za moju malenkost. Evo potvrda od oba direktora da to sa mnom nema veze. Ali zato ima veze sa Miodragom Kostićem. I zato ima veze sa njima, jer smo 2013. godine, pre žetve, na moj zahtev napravili aktivnost i pronašli smo 80.000 tona koje su pojeli malo veći miševi žute boje i, na opšte zaprepašćenje, država Srbija je pronašla 22.500 tona kod prijatelja bivšeg pokrajinskog sekretara, predsednika opštine Inđija i tako dalje – imao je duplo dno... Dvadeset dve hiljade i petsto tona?!

I, gle čuda, umesto da se Republička direkcija uknjiži i naplati od *Lux In Agrar* Krčedin, u listi nepokretnosti je konstatovano da su silosi delom već uknjiženi, i to na tadašnjeg pomoćnika ministra Dobrivoja Sudžuma u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. E, to su bili oni. E, to je ono što ja govorim, da sve svoje greške hoće da pripišu nama, i neka nam oprostite na njihovim greškama. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Saša Radulović, po amandmanu.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Trebalo bi po replici, ali vi ne poštujete ta pravila. Šta da radimo, tako je.

Interesantno je da neko ko je ojadio Robne rezerve priča o bilo kome drugom da je bilo šta učinio. Ovi pokušaji skretanja sa teme, priča o ovoj pljački, onoj pljački... Pet godina ste, gospodo, na vlasti, nijednu razrešili niste. Nas zaista ne interesuje da li ste vi pljačkali, oni pre vas; trebalo je svi da završe u zatvoru, a vi samo pričate, nikoga procesuirali niste. Sve pljačkaške privatizacije sprovedene, niko za to nije odgovarao. Očigledno da ste preuzeli čitav taj biznis pa zbog toga tako stvari funkcionišu.

U međuvremenu, recimo, PIK Bečej prodajete tim tajkunima čije slike sad pokazujete. To je toliko licemerno da ja nemam reči. Znači praktično ništa ne radite, samo pričate, a meni govorite o tome šta je radila prethodna vlast. Pa to je zaista presmešno.

Znači, pokušavate na različite načine da, recimo, legitimne troškove kampanje koji su prijavljeni Agenciji prikazete kao tobož nešto sporno, a s druge strane nijedan svoj trošak ne prijavljujete.

(Predsedavajući: Kolega Raduloviću...)

Znači, građani znaju, tu su bile hiljade aktivista Srpske napredne stranke...

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Raduloviću, molim vas, nije replika, govorite po amandmanu. Bar se vi zalažete za kompletnu primenu Poslovnika uvek, nemojte sada vi da to ne radite.

Znači, molim vas da se onda pridržavate Poslovnika. Hvala.

Molim vas, ponovo se prijavite.

SAŠA RADULOVIĆ: Znači, predsedavajući, zaista vam se zahvaljujem, ovo je krajnje licemerno. Ne dati mi repliku da odgovorim, a nakon toga me opominjete što koristim svoje vreme, zaista je ...

PRESEDAVAJUĆI: Vi opet polemishete sa mnom. Molim vas, govorite o amandmanu.

SAŠA RADULOVIĆ: Ovo je ispod svakog nivoa. Nemojte mi se mešati u reč kad se već ne mešate poslaniku koji je govorio ovde pet minuta a nije pomenuo zakon. Pa kako možete onda uopšte da gledate građane Srbije u oči?

Znači, suština svega ovoga je, vladajuća većina pokušava da skrene temu sa onoga što jeste tema danas, a to je – SNS daje zemlju strancima. Tačka. Ne sprečava da 30% najbolje zemlje ide tajkunima i velikim stranim korporacijama, a tobože se predstavlja kao zaštitnik interesa poljoprivrednika. I sve ovo što pokušavaju da urade u stvari je da pobjegnu od te teme pa slušamo neverovatne priče o svemu i svačemu.

Građani Srbije treba da znaju – SNS daje naš najvredniji resurs stranim korporacijama i to se radi sa državnim zemljištem. Ovo o čemu danas diskutujemo je zaista potpuno bespredmetno. I kao što je već rečeno od strane opozicije, imali smo zakon koji je zabranjivao prodaju zemlje strancima, sad je uveden jedan član koji praktično indirektno dozvoljava ali je ispuniti uslove nemoguće, on ne rešava problem.

Centralni problem jeste to što se državna zemlja već daje, 30% najbolje zemlje u svim opštinama, stranim korporacijama. Ovo je ono što Srpska napredna stranka radi i ovo je ono od čega pokušavaju da pobjegnu sa svojim besmislenim napadima i pričama o drugima, a u stvari pokušavaju da sakriju ono što rade. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: SNS pa SNS. Baš je šteta što taj neko ko obećava nadugačko i naširoko da svira i da peva ne ispuni to svoje obećanje, ovo mu ne odgovara.

(Predsedavajući: Replika.)

Jeste replika, bravo.

Zašto je njemu upućeno, tom kom se to tako glasno pita, zašto je tom licu upućeno pitanje šta su radili pripadnici dosovskog režima? Pa zato što se taj neko sa njima danas slika, grli i ljubi, a ne ja. Što bi mene neko pitao za bivšeg predsednika, čuvenog manekena? Ja čoveka nisam u životu video. A taj ko se sablažnjava i čudi, taj ga je video, zagrlio se, poljubio se, nosili su zajedno bele košulje. I njega i propalog dosovskog kandidata Jankovića, i propalog dosovskog kandidata Jeremića, i ostale koji se nalaze sa te strane i, vidim, brižljivo pišu, hvataju kojekakve puškice opet. Dakle, to je njihovo društvo i mi za to društvo pitamo njih same. Jasno kao beli dan, ništa jasnije nema.

A što se tiče malverzacija sa kampanjskim novcem, ne pitam ja nikog ovde lično, meni je potpuno jasno od koga ja nikakav smislen odgovor ne mogu da čujem. Ja, evo, pitam građane Srbije, ukoliko su pri internetu, da provere čija je firma „E-biznis servis“, čija je firma „Timi plus“, čija je firma „Fejt klauđ“, čija je firma „Džazilifaj“. Ako tu građani Srbije prilikom provere pronađu nečiju suprugu, nečije poslovne i političke saradnike, narodne poslanike, to je odgovor koji ja danas tražim i koji će pronaći građani sami.

Ako ujedno pronađu i jednu zanimljivu okolnost, da su ove firme listom, nakon što su dobile kampanjski novac od udruženja građana, otišle u likvidaciju, građanima koji ovo prate biće štošta jasnije. A nevažeći listići... kada budu videli sa kim će imati okršaj na sledećim izborima, uplašiće se i pobeći. Možda tako uspeju da pobede nevažeće listiće. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Orliću.

Nije vas pomenuo.

(Saša Radulović: Nije vas sramota? Stvarno vas nije sramota?)

Hvala. Nemojte dobacivati, molim vas.

Reč ima Radoslav Milojičić.

Izvolite, kolega Milojičiću.

(Saša Radulović: Ovo je stvarno sramota. Poslovník, gospodine.)

(Branka Stamenković: Poslovník!)

(Radoslav Milojičić: Dajte, dogovorite se.)

(Saša Radulović: Nemamo šta da se dogovorimo. Sram vas bilo! Sram vas bilo!)

(Branka Stamenković: Poslovník!)

Javili ste se posle nego što sam dao reč kolegi Milojičiću. Sačekajte da završi.

Izvolite, kolega Milojičiću.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Ja ću kao džentlmen sačekati da koleginica završi, ako se vi slažete.

PRESEDAVAJUĆI: Samo vi govorite. Znači, idemo po pravilima, proceduri, Poslovniku.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Okej. Govoriću od vremena poslaničke grupe. Imamo vreme poslaničke grupe, tako da ću to vreme iskoristiti.

Žao mi je što nisam dobio u petak nijedan odgovor od gospodina ministra. Moram da priznam ovde, uz pretnju da će neko to da mi zameri, o kome imam korektno mišljenje i izdvajam ga iz one šizofrene naprednjačke bulumente. Tako da...

PRESEDAVAJUĆI: Izričem vam opomenu, kolega Milojičiću.

(Aplauz.)

Prijavite se ponovo.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Tako da... jedan dobronameran savet gospodinu ministru – da je vreme da već polako uvidi da je režimu Aleksandra Vučića kraj i da se polako izmesti iz tog režima koji je naneo samo zlo građanima Srbije.

Žao mi je, gospodine ministre, što mi niste odgovorili ni na jedno pitanje u petak koje sam vam postavio kao ministru. Imao sam malo vremena, zato ću sada iskoristiti vreme poslaničke grupe. Želeo bih da vam postavim još neka pitanja.

Slušali smo ovde o svemu i svačemu samo nismo slušali o poljoprivredi, iako je poljoprivreda sigurno jedan od najboljih potencijala za razvoj naše zemlje, ali to nije dosada iskorišćeno na pravi način, posebno u poslednjih šest godina, od kada je SNS smanjila subvencije poljoprivrednicima sa 14.000 dinara na 4.000 dinara, od kada je poskupela sve akcize, podigla cenu goriva i tako dalje i tako dalje.

Gospodine ministre, ja sam bio prošle nedelje u Kosjeriću i građani Kosjerića, oduševljeni pobedom SNS-a, kojoj ste i vi doprineli, iako je DS sa svojom koalicijom tamo napravila dobar rezultat od preko 18%, pitali su me da li mogu vama da postavim neko pitanje, pošto građani Kosjerića nemaju prilike da vas pitaju. Bili ste u predizbornoj kampanji i kao i svuda gde se pojavi neki funkcioner SNS-a izneli niz neistina, niz obećanja koja, nažalost, niste ispunili, kao što Aleksandar Vučić ne ispuni nijedno obećanje.

U selu Makovište i Seča Reka, u kojima sam bio ja, gde ste bili vi, sećate se, obećali ste da će otkupna cena maline biti 2,3 evra. Sad je, nažalost, otkupna cena maline jedan evro, pa građani pitaju šta ćete uraditi po tom pitanju.

(U sali se čuju glasni komentari.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zaista, kolega, vratite se na temu dnevnog reda.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Naravno. Koristim vreme grupe, tako da mi dozvolite...

PREDSEDAVAJUĆI: Okej, može, naravno, ali sad o ceni maline..?

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Druga stvar je, gospodine ministre, šta se dešava sa 300 traktora koje ste obećali u izbornoj kampanji. Obećali ste da će meštani Kosjerića dobiti 300 traktora ako glasaju za SNS i ti pošteni ljudi, pošteni poljoprivrednici su izmirili čak i svoje poreske obaveze, jer je to bio jedan od uslova, i popunjavali obrasce kod predsednika opštine kako bi dobili 300 traktora.

Pošto se ništa od toga nije desilo, evo šest meseci posle izborne kampanje, molim vas da nam objasnite, nama narodnim poslanicima koji predstavljamo ovde građane, poljoprivrednike u ovoj situaciji, dakle da nam kažete šta će se desiti sa tim.

Rekli ste, gospodine ministre, da imamo na korišćenje 175 miliona evra, i to je dobro. Možete li da nam kažete koliko će od tih 175 miliona evra biti povučeno, koliko će od 175 miliona evra biti iskorišćeno i da li su naši poljoprivrednici obučeni i da li oni mogu da iskoriste tih 175 miliona evra? Pošto je upravo SNS, ne vi lično, ukinula rad 1.200 mladih školovanih i obučениh ljudi koji su pomagali ljudima na selu baš povodom aplikacija i drugih poteškoća koje su imali na selu.

Da li možete da nam kažete šta se desilo sa 2.500 hektara koje ste dali „Tenisu“ i da li je sprovedena procedura? Da li možete da nam kažete da li će i dalje suša od ove godine, koja jeste bila katastrofalna, uticati na smanjenje BDP-a i da li mi i dalje u 2017. godini treba da gledamo u nebo ili treba da imamo agrarnu politiku koja ne zavisi od toga da li će SNS ili bilo koja stranka menjati ministre kao čarape, kao što vi to radite poslednjih šest godina? Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nedimović.

Samo se prijavite. Izvolite.

Samo jedan momenat. Povreda Poslovnika, koleginica Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Povreda, pre svega, člana 103, koji u 1. stavu kaže da povreda Poslovnika ima prednost nad svim ostalim javljanjima za reč.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice, javili ste se posle javljanja kolege Milojičića.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Nije tačno. Držala sam..., nisam mogla da se javim, jer vam je prebukiran sistem...

PRESEDAVAJUĆI: Ne bih da raspravljam. Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

BRANKA STAMENKOVIĆ: Sačekajte, imam dva minuta, nisam završila. Znači, držala sam Poslovnik visoko da ga vidite, zato što vam je prebukiran sistem i, kada se pritisne taster, vama se ništa ne registruje. Znači, pravite se neveštima. Vrlo ste dobro videli da držim Poslovnik. Dalje...

PRESEDAVAJUĆI: Ne bih o tome da polemishem na takav način. Hvala. Da li želite da se Skupština izjasni u danu za glasanje? (Da.)

Hvala.

Određujem pauzu od jednog minuta.

(Posle pauze – 12.45)

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Možemo da nastavimo sa radom po amandmanima.

Ko se javlja po amandmanu?

Reč ima narodni poslanik Ljubiša Stojmirović.

LJUBIŠA STOJMIROVIĆ: Poštovane koleginice i kolege, danas smo čuli mnogo toga i sa jedne i sa druge strane i ja bih nešto hteo da doprinesem toj diskusiji. Na početku današnjeg zasedanja jedna koleginica je rekla da se stavi moratorijum na sve odluke vezano za poljoprivredno zemljište. E sad, kako to uraditi? Pa veoma teško, jer život ide dalje, ne može da čeka, a nešto je nekada potpisano, urađeno, a naša je obaveza, nažalost, da to moramo da ispunimo.

Da se ja lično pitam, pa evo, iskreno da kažem, i ja nisam za ulazak Srbije u EU, jer čini mi se da mnogo teškog i lošeg predstoji na tom putu, ali je skupštinska većina od 2000. godine pa do dana današnjeg na tom putu i, bez obzira na naše lične stavove i lične želje, mi moramo da se pridržavamo onoga što je potpisano.

Mislim da je ovo dobar pokušaj da se koliko-toliko ublaži ono što je u SSP potpisano i verujem da će to biti u interesu građana Srbije. Normalno je da opozicija uvek ima suprotan stav od vladajuće većine i da pokušava da ospori zakonske predloge pozicije, ali ja bih voleo da oni daju konkretne predloge kako to treba rešiti i da na osnovu tih konkretnih predloga može i ministar i ministarstvo da donosi određene predloge zakona, odnosno akata koje upućuje ovde Skupštini.

Još nešto bih hteo da kažem vezano za ove diskusije. Ja se bojim da nije dobra praksa da neke reči koje su zbilja u srpskom jeziku zabranjujemo ovde u

Skupštini, pogotovo one reči koje nisu pogrdne. Drugo je to kada nekome kažete da je stoka, magarac, konj i tako dalje, a kada kažete za nešto da je laž, mislim da to nije pogrdno.

Još jednu stvar bih hteo da kažem svima. Imao sam čast da budem na sastanku sa jednom visokom kineskom delegacijom i kada smo pitali Kineze kako su oni uspeali tako brzo da se razviju, da postanu velika i jaka zemlja, sila, nama je njihov zvaničnik rekao – pa znate, mi uzimamo od svih ono što je dobro i to koristimo kod nas, evo od vas Srba smo uzeli samoupravljanje, odnosno iz tog perioda samoupravljanja mnogo toga što nam je koristilo. Zato bih molio kolege, kada govore o nekim prošlim vremenima, da ne budu baš toliko grubo i surovi i da nešto nazivaju glupošću. Neću da kažem da je u tom samoupravnom socijalizmu sve valjalo, ali bilo je stvari koje su bile dobre i onda ih generalno ne treba nazivati glupostima.

Nadam se da ćemo ovaj zakon uskoro izglasati, ali verujem da je većini građana, kao i jednom od njih koji mi se javio posle svega ovde došao jedan zaključak, a on mi reče ovako – profesore, mnogo se, bre, krade u zemlji Srbiji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković, povreda Poslovnika.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Povreda Poslovnika. Član 128. kaže: „Narodni poslanici su dužni da identifikacione kartice nose sa sobom pri izlasku iz sale Narodne skupštine.“

Molim kamere da zabeleže koliko je kartica ostavljeno, a poslanika nema. Molim predsedavajućeg da, u skladu sa stavom 2. člana 128, pozove Službu Narodne skupštine da pokupi kartice poslanika koji nisu trenutno u sali, da ne bismo pravili lažnu statistiku. Znao, ja sam tražila od službi statistiku o prisutnosti poslanika, neki poslanici Srpske napredne stranke, shodno elektronskom sistemu prisutni su u sali duže nego što traje sednica.

PRESEDAVAJUĆI: Vi ste tražili povredu Poslovnika. Kakve to sada veze ima sa izlaganjem statističkih izveštaja koje ste vi dobijali i pratili? U redu, pozvaćemo službe da to u skladu sa ovim članom Poslovnika i urade kako ste zahtevali.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni o povredi Poslovnika u danu za glasanje? (Da.)

Hvala, pozvao sam službe.

Saša Radulović, povreda Poslovnika.

SAŠA RADULOVIĆ: Član 103 – poslanik ima dva minuta da izloži povredu Poslovnika. Vi ne dozvoljavate dva minuta vremena, uskačete u reč. To je nedopustivo. Malopre vam je kolega iz Srpske napredne stranke održao

bukvicu o tome šta bi trebalo da radite a šta ne treba da radite, niste ga opominjali.

PRESEDAVAJUĆI: Vi zloupotrebljavate Poslovnik. Ovo ću vam uračunati u vreme poslaničke grupe.

Reč ima narodna poslanica Maja Gojković, povreda Poslovnika.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Pozivam se na povredu Poslovnika. Član, prvo, 103. stav 2, da narodni poslanik ne može da ukaže na povredu u postupanju predsednika Narodne skupštine na koju je već ukazano i bez obzira na buku koju izaziva narodni poslanik, koji je naučio mantru 103, 104, 107 i više ništa nije naučio o Poslovniku, ne može da se poziva na član 103, koji je prethodno već iskazan kao povreda.

(Saša Radulović: O čemu vi pričate?)

Nemojte da vičete!

Molim, predsedniče, da upotrebljavate ...

(Predsedavajući: Nemojte da dobacujete, molim vas, kolega.)

Predsedniče, molim vas za malo kulture i vaspitanja od strane poslanika koji opominju sve ostale a sebe nikada ne vide.

Znači, ne može ...

Predsedniče, ja ću prekinuti svoje izlaganje, pošto me ni vi ne slušate, a poslanici ...

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas da nastavite i molim narodne poslanike da ne dobacuju.

Ministre, molim vas.

MAJA GOJKOVIĆ: Hoćete li mi vratiti vreme? Pošto ni vi niste slušali te ne znam kako ćete odrediti da li jeste ili niste povredili Poslovnik, osim što ćete izgovoriti da se mi izjasnimo ili da se ne izjasnimo.

PRESEDAVAJUĆI: Naravno, izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Znači, u pitanju je član 103. stav 2. i prethodni poslanik, koji se javio pre mene za povredu Poslovnika, nije mogao to da učini te ste bili dužni da odmah prekinete. Jer tu ne važi ono pravilo – saslušajte prvo dve minute šta ja imam to novo da vam kažem od jutros od deset do 12.50 pa ćete onda tek da mi kažete da nisam smeo da se pozovem na 103, nego se odmah prekine.

Sledeća povreda Poslovnika je sigurno član 106. i, predsedniče, molim vas da počnete da upotrebljavate sada posle rasprave od 10.10 do 12.50 član 106. stav 1, da govornik može da govori samo o tački dnevnog reda i da prekinete široku debatu o političkom životu u Srbiji prethodnih deset godina, da usmerite raspravu isključivo na raspravu po amandmanima i da prekinete ovu beskorisnu

raspravu, koja je trebalo možda da se odvija pre nekoliko dana ali danas ne. Ako poslanici znaju, da govore o svojim amandmanima; ako ne znaju da govore, prekinite. Vaša je dužnost da vodite sednicu u skladu sa Poslovníkom i da predete na sledeći amandman.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala. Mislim da ste potpuno u pravu i da ćemo nastaviti rad po amandmanima u skladu sa dnevnim redom.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

(Maja Gojković: Ne želim da se izjasne, jer bi se izjasnili i o mom vođenju.)

Hvala.

Krećemo u raspravu isključivo po amandmanima.

Ko se javlja po amandmanu na član 1?

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine, gospodine ministre, naravno da predlažem da se amandman na ovaj član 1. ne prihvati, pogotovo jedne minorne političke stranke, tim više što ne razlikuje dve osnovne stvari. Ne razlikuje privatnu svojinu od zakupa. To je jedno. Drugo, kada se nabrajaju u njihovom obrazloženju pojedine članice EU i dužina odlaganja primene i kada bismo mi sada gledali, videli bismo da bi, i ako ne uđemo u Evropsku uniju, ta naša primena bila kasnije 7-8 godina.

Vrlo je čudno, pošto znam da imaju bar jednog iskusnog pravnika, što pravo svojine i pravo zakupa ne razlikuju. Mislim da imaju dobrog pravnika, ali kad on predloži, njihov predsednik poslaničke grupe to sve ubrlja, kao što i danas razlike nije pravio.

Nadalje o uslovima. Oni u obrazloženju, kako ste videli, kažu „vaši uslovi“. Pa valjda su i njihovi uslovi, jer nisu dali nijedan novi predlog. Ovo je naša skupština i oni su naša opozicija, kakva-takva. Dakle, to je drugo.

Treće, na kraju, mislim da ste bili dužni, kada je taj predsednik poslaničke grupe reagovao i vređao predsednika Republike i njegovog brata bez dokaza, time se svrstao u medijske napade koji se ovih dana neviđeno vode protiv predsednika Republike, koji ne može ovde da se brani momentalno. Uključili su se sa onim medijima i sa pojedincima koji imaju za cilj da funkciju predsednika omalovaže, a i Vlade Republike Srbije. Imam osećaj da su se svrstali u onu grupu reketaško, ajde da kažemo, mafijaško finansijsko politikantskih grupa, bilo da su sprega domaće ili strane provenijencije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Atlagiću.

Reč ima Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Dakle, apsolutno je opravdano podržati amandman Srpskog pokreta Dveri, kojim brišemo član 1. ove izmene i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu, iz prostog razloga što će time ostati na snazi postojeći zakon, po kome je zabranjena prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima.

Vi, naravno, pokušavate na sve načine da zamajavate javnost i da objasnite kako vi ne prodajete poljoprivredno zemljište strancima i, naravno, govorite o bivšem režimu kao da je u vreme tog bivšeg režima, a jeste, prodavano poljoprivredno zemljište strancima, a zaboravljate zanimljivu informaciju – da ste šest godina na vlasti i da niste ništa učinili na tom polju ispitivanja porekla imovine svih političara i tajkuna, da nema postojećeg zakona koji to treba da reguliše, da u zatvorima nisu ti koji su nas opljačkali za vreme prethodne vlasti, što jasno govori da ih i vi štitite kao što ih je štitila i prethodna vlast.

I ne samo to da štitite tajkune koji su nas opljačkali u prethodnom periodu, jer da ih ne štitite vi biste ih pohapsili, čim nisu u zatvoru znači da su i vaši drugovi kao što su bili drugovi bivšeg režima, ali vi imate sada i novo društvo koje vi ovim zakonom želite da uvedete u zakonske tokove Republike Srbije, a to su strani tajkuni. Znači, vi sada želite i stranim tajkunima da date naše poljoprivredno zemljište, naše firme i krećete u totalnu završnu rasprodaju Srbije, želeći da prodate i PKB i Aerodrom Beograd i poljoprivredno zemljište u privatnom, zadružnom ili bilo kom drugom vlasništvu.

Dakle, upravo lični prijatelji vašeg predsednika, predsednika Srpske napredne stranke, dobijaju u zakup poljoprivredno zemljište u Srbiji. Zašto Srbin i srpski poljoprivrednik i srpska firma ne mogu da uzmu to zemljište u zakup nego jedino lični prijatelji predsednika Srpske napredne stranke i predsednika države, Aleksandra Vučića? To je pravo pitanje na koje vi ovde nemate nikakav odgovor, kao što, uostalom, nemate odgovor ni na pitanje da li se sećate da je Demokratska stranka formirala Srpsku naprednu stranku u dogovoru Aleksandra Vučića i Mikija Rakića?

PREDSEDAVAJUĆI: Kakve ovo sada ima veze sa zakonom i dnevnim redom?

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ako dozvolite da objasnim, evo ovako.

PREDSEDAVAJUĆI: Ne morate to da mi objašnjavate. Nastavite u skladu sa temom dnevnog reda.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Dakle, ovaj zakon nema osnova da bude donet po hitnom postupku. Ako ne donesemo ovaj zakon, time ćemo najbolje zaštititi naše poljoprivredno zemljište, jer po postojećem zakonu zabranjena je prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima. Dakle, ako ne donesemo ovaj zakon, zaštitićemo prodaju poljoprivrednog zemljišta od prodaje strancima. Ako

donesemo ovaj zakon, onda počinjemo i dajemo mogućnost kupovine od strane stranaca.

Umesto ovog zakona, koji vi donosite po hitnom postupku, trebalo bi da se donesu neke druge stvari: poput rešavanja pitanja zadružne imovine, poput donošenja zakona o ispitivanju porekla imovine, poput obnove naših poljoprivredno industrijskih kombinata, poput industrija naše poljoprivredne mehanizacije, podrške mladim bračnim parovima koji žele da se vrate na selo i niz drugih tema koje jesu za hitan postupak.

Ovo nije za hitan postupak. Ovo vam naređuju briselski komesari iz EU, kojima vi služite otkad su vas doveli na vlast, čestitajući pobedu Tomislavu Nikoliću tri sata pre zatvaranja birališta u drugom krugu predsedničkih izbora 2012. godine. Vi ovim vraćate dug koji imate Briselu, jer vas je Brisel doveo na vlast i vi ste sluge Brisela u Srbiji.

PRESEDAVAJUĆI: Gospođa Maja Gojković.

Izvolite.

(Zoran Krasić: Po kom osnovu?)

MAJA GOJKOVIĆ: Zato što sam poslanik u Parlamentu Republike Srbije, uvaženi kolega Krasiću, pa imam verovatno prava i da nešto kažem u ovom besmislu držanja govora, pošto ne mogu da kažem da je bila u pitanju rasprava o amandmanu na član 1. Verovatno mogu i ja nešto da kažem u ovoj opštoj debati, o nemoći da vas građani Srbije izaberu u većem broju nego što vas ima ovde u sali.

Dakle, izuzetno je teško govoriti uopšte da je određeni broj poslanika tražio da se briše član 1. izmene i dopuna zakona koji imamo pred sobom, jer sada kada pitate te poslanike šta tačno piše u članu 1. ne bi znao nijedan da vam kaže, apsolutno nijedan. Znači, svi su došli ovde sa pričom – ajde da prodajemo maglu danas čitav dan, a reći ćemo da smo podneli amandman „briše se član 1“.

Šta se tačno briše baš me interesuje i volela bih da vodimo debatu o tome šta tačno traže poslanici da se izbriše. Kako glasi taj član 1 a da ga sada ne uzmu da ga pročitaju onako fizički?

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju nije nešto što je potpisano pre nekoliko dana. Ovo govorim samo zbog građana Srbije, jer prodavci magle, moje uvažene kolege koje je neko silom ubacio ovde u Parlament pre nepunih godinu dana, jer su bili negde oko cenzusa pa su se onda određeni službenici različitih naših velikih prijatelja, ambasada, nekako potrudili da prodavci magle uđu u ovaj parlament pa da zamajavaju građane Srbije o tome kako bi to bilo fenomenalno kada bi građani Srbije prepoznali njihove političke ideje, samo nikako da čujemo kakva je to politička ideja „briše se član 1“ i šta ćemo dobiti ako obrišemo član 1 ovog zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Znači, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je donet 2008. godine. Ako neko ne zna kome je to poslužilo da pobedi u kampanji, onda neka uzme Jutjub pa neka pregleda izbornu kampanju Borisa Tadića i DS, čime su oni zasenili građane Srbije 2008. godine. Pa baš zato što nisu hteli da se briše član 1. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju nego da loše pregovaraju, jer im je to trebalo za kampanju. Građani Srbije su bili željni nekih promena, da se približimo EU, pa su, eto, glasali, kao imaćemo nekakav Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, ne znajući koje su tu sve loše odredbe donete.

Boris Tadić je pobedio na tome. I na otvaranju „Zare“, verovali ili ne, jer su to bile dve glavne okosnice u toj kampanji. Imamo Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, pa niko nije znao šta je to, kao što ne znate ni vi danas, i imamo „Zaru“. Zamislite, imamo butik „Zara“! A građani Srbije su, eto, glasali za to, a nisu glasali da se izbriše član 1. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

I šta se dešava sada, 2017. godine? Da, Srpska napredna stranka i dalje smatra da je jedan od prioriteta naše države spoljnopolitički, da postanemo jednog dana punopravna članica EU. I za to nije glasao Zapad nego su glasali građani Srbije. Hvala bogu, izbore imamo na svaku godinu ili dve i SNS svaki put kaže šta je naš spoljnopolitički prioritet i građani Srbije sve više glasaju.

Ne možemo da vam pomognemo. Vašu priču neće niko da sluša. Ne interesuje ih to tri koraka unazad, deset koraka unazad. To ih ne interesuje. A mi smo danas čuli...

(Boško Obradović: Čiju priču?)

Pa onih koji smatraju da član 1. izmene i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu treba da se briše.

Malopre smo čuli vrlo pejorativan stav o građanima Srbije. Neko je građane Srbije koji izlaze na izbore i glasaju za nastavak sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, 56% je glasalo za takvog predsednika države koji je to obećao, nazvali ste nekim, ne znam ni ja, ljudima sa Zapada ili, ne znam, kao nekog koga smo uvezli da dođe ovde da glasa. Ne, ovde su glasali ljudi sa sela, glasali su ljudi iz gradova, glasala sam ja, glasala je moja komšinica, glasali su ovi iz Gornje Trepče.

Svi su glasali za Aleksandra Vučića i politiku SNS i da se ne izbriše član 1. u ovom predlogu o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, nego da se to popravi koliko može da se popravi, jer Boris Tadić je napravio katastrofu. On je ljudima rekao da je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, onaj kako je pregovaran u ono vreme, 2008. godine, nešto genijalno.

A vi, ako ste ozbiljan političar, državnik, ne možete da kažete sad – sve ono što je uradio Boris Tadić, sve ono što je uradio Vojislav Koštunica, ono što

je potpisao Đelić, jer Đelić je bio ovlašćen da potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, to više ne važi, mi smo sad u 2017. godini, život počinje iz početka. Ne počinje. Ozbiljni državници se drže onoga što su potpisali i trude se da poprave.

I nemojte da izmišljate, molim vas, da plašite građane Srbije da se nešto deli i prodaje strancima. Kojim se to strancima deli nešto i prodaje uz pomoć ove izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu? Koje, šta? Šta će to da zabrine seljaka u Futogu ili Moroviću od sutra ujutru, posle vaših diskusija? Šta, puškom da čuva ono nešto zemlje oko sebe? Ili u selu Gornja Trepča? Samo prodajete maglu, pričate neistine. Napišete briše se, član 1. se briše, i onda ustajete ovde i pričamo četiri i po sata o samoupravljanju, naravno kao mejnstrim, o Aleksandru Vučiću, jer ne znam šta biste vi uostalom i pričali. Da nema Aleksandra Vučića, vi ne biste imali političku ideju. I da nema Srpske napredne stranke.

Koja je to ideja, da ukinemo Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, danas, na ovoj sednici, kad raspravljamo o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu? Da uzmemo zemlju Šariću? Ne čujem da ste se nešto pobunili oko toga, oko narko-dilera koji je pokupovao celu Vojvodinu.

Ne, nego vi saradujete sa Bojanom Pajtićem, zato što je Bojan Pajtić bio predsednik Demokratske stranke, koji je pomogao, upravo, evo, replicirajte mi koliko god hoćete, „Dverima“ da nastanu. Vi ste nastali uz pomoć Demokratske stranke i Bojana Pajtića, koji je vas napravio da bi oduzeo nešto glasova Srpskoj naprednoj stranci. Al' nije mu uspelo, eto.

Naravno, ne treba ništa da se briše. Šta da se briše? Ja da sam čula danas četiri sata u diskusijama šta to ne valja u članu 1. zakona, možda biste me pokolebali da glasam i ja za taj amandman. A šta da se briše, da se briše politički život Srbije od nastanka pa do 2017. godine?

Ako možemo da raspravljamo o nekom amandmanu, to bi bilo lepo. Ako ne, ja ću nastaviti isto ovako da raspravljam kako raspravljaju moje uvažene kolege – svašta nešto. A pokušaću i da plašim građane, ali samo u kontrameru, da će biti katastrofa ako se obriše član 1. zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, da bolje sutra ujutru da ne ustaju, jer ako to ne izbrišemo, evo ih silni neki stranci sa svih strana sveta upadaju na njihovu zemlju, otimaju njihovo privatno zemljište, nose u svoje zemlje, nema Srbije, sve je propalo. E, to tako izgleda.

Daću sebi za pravo, i nemojte da me opominjete, da diskutujem na isti način kao i poslanici koji su od jutros od 10.00 časova diskutovali kako ide kataklizma ako ne izbrišemo član 1. zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, i ujutru svi ustajemo zato što će nam se ponoviti

Hjuston, samo nema vode i nema poplava, nego dolaze neki grozni stranci da nam otmu ovo malo što imamo. Hvala lepo. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Slažem se u potpunosti. Nastavljamo rad isključivo po amandmanima. Mislim da je dovoljno bilo nekoliko sati da...

(Boško Obradović: Replika. Pomenuto je ime poslaničke grupe.)

Po amandmanima.

Na član 1. amandman su zajedno podneli...

(Boško Obradović: Replika. Pomenuto je ime poslaničke grupe.)

(Srđan Nogo: Povreda Poslovnika.)

Molim vas da ne dobacujete.

(Boško Obradović: Replika. Pomenula je ime poslaničke grupe.)

Ona je održala svoj govor. Mi idemo po amandmanima dalje.

Molim vas da ne dobacujete. Ne želim da se raspravljam dalje. Moramo raditi u skladu sa Poslovnikom i procedurama.

(Boško Obradović: Upravo to tražimo.)

Određujem pauzu od jedan minut.

(Posle pauze – 13.10)

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Možemo da počnemo.

Maja Gojković, povreda Poslanika.

Izvolite.

(Boško Obradović: Nemaš pravo to da radiš! Šta glumiš ti? Šta radiš to?)

Kolega Obradoviću, izričem vam opomenu za dobacivanje. (Aplauz.)

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Pomalo ste obesmislili moje javljanje. Htela sam da se pozovem na član 107, da su poslanici dužni da poštuju dostojanstvo Narodne skupštine. U ovim klupama se čulo kako vam poslanik Boško Obradović, po svom običaju i svom shvatanju pristojnosti i poštovanja dostojanstva Narodne skupštine, dobacuje i više predsedavajućem: „Šta glumiš, šta glumiš?“

Mislim da jednom treba da stanemo, svi ovde zajedno, da podvučemo crtu i da kažemo poslaniku Bošku Obradoviću da ovo nije samoposluga ispred koje se ispija pivo i dobacuje ljudima i govori šta glumiš i šta ne glumiš. (Aplauz.)

Možda njemu kazne koje se izriču, koje su materijalne, finansijske prirode ne znače puno, ali drugih instrumenata nema.

Ako se setite, ja sam predložila da se bavimo i društvenokorisnim radom pa su me svi napali zbog toga. Da ostavimo te finansijske kazne po strani, da se bavimo humanitarnim radom, da pomažemo deci, da idemo u domove za nezbrinutu decu, za stare i iznemogle. Možda bi i nešto shvatili o suštini

dostojanstva Srbije i ovog parlamenta, a finansijske kazne ne pomažu. Ali, molim vas, član 108. stav 2. vam daje mogućnost da izreknete opomenu, pa razmislite o tome.

PRESEDAVAJUĆI: Da. Hvala.

Izrekao sam već opomenu.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

(Maja Gojković: Pošto ste izrekli opomenu, ne.)

Hvala.

(Srđan Nogo: Povreda Poslovnika.)

Možemo da krenemo dalje sa radom.

(Srđan Nogo: Povreda Poslovnika.)

Gospodin Nogo, povreda Poslovnika.

Izvolite.

SRĐAN NOGO: Gospodine Marinkoviću, ovo što vi radite je zaista skandal i pravno nasilje koje vršite ovde nad poslanicima. Poslovnik garantuje svim poslanicima identično pravo, nezavisno da li su vlast ili opozicija, a ovde, izgleda, pravo da ukaže na povredu Poslovnika ima jedino...

PRESEDAVAJUĆI: Koji član je povređen?

SRĐAN NOGO: Član 103. Poslovnika, koji daje pravo i meni narodnom poslaniku i bilo kom drugom narodnom poslaniku od nas 250 ovde da na sednici usmeno ukažemo da je povređen Poslovnik.

Vi ste meni to pravo malopre uskratili vrlo grubo, određujući pauzu od jednog minuta, a onda, kako je otpočela sednica, dali ste pravo da ukaže na povredu Poslovnika našoj kolegici, narodnom poslaniku i predsedniku Parlamenta gospođi Maji Gojković. Zašto Maja Gojković ima neka posebna prava u odnosu na nas? Zaista mislim da to nije u redu da se vrši diskriminacija na takav način.

Pre samo sat vremena, gospodine Marinkoviću, vi ste ovde isključivali mikrofon, prekidali izlaganje predsednika Poslaničke grupe Dveri, a u svom izlaganju gospođa Maja Gojković je prekršila član 107 kada je poslanike nazivala prodavcima magle i davala je razne druge kvalifikacije.

(Predsedavajući: Samo ja mogu, samo predsedavajući može da povredi Poslovnik.)

Gospodine Marinkoviću, imate duple aršine i prilikom izlaganja narodnih poslanika. Čak nam ne dozvoljavate da ukažemo na povredu Poslovnika. Ja zaista mislim da nije u redu da nam se uskraćuju naša osnovna prava. I molim vas, hajde više da razrešimo jednom u Narodnoj skupštini čime to Kajl Skot ucenjuje Vučića da ovaj mora njega da sluša, kao što kaže Maja Gojković....

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

(Aleksandar Martinović: Ovo je za opomenu, vi ste uvredili Narodnu skupštinu.)

Slažem se, dalje neću dozvoliti ovakav rad Narodne skupštine.

Konačno krećemo dalje.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gordana Čomić, Goran Ćirić, Balša Božović, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Maja Videnović, Veroljub Stevanović, Vesna Marjanović i Radoslav Milojević.

Da li neko želi reč?

Reč ima Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Amandman koji smo podneli izostavlja reči – ako ovim zakonom nije drugačije određeno, i ostavlja uz odredbu da nema prodaje zemlje fizičkim licima u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, zato što je to dovoljno. Nije vam potrebno da se pozivate na posebne odredbe kojima ćete dozvoliti kupovinu i na Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Ili jedno ili drugo. Ako je, kako ovde većina tvrdi, svima jasno šta piše u članovima 53. i 55, jedan i dva, u Sporazumu, onda je tim pre bilo važno da ovaj amandman prihvatite.

No, za razlog za odbijanje amandmana, Vlada je rekla da se ovaj zakon donosi zato da bi se omogućilo prodavanje zemlje i za to opet navela obrazloženje da se radi o odredbama iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Naši amandmani koji slede iz ovog amandmana podrazumevaju primenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, jer on nijednom svojom odredbom ne obavezuje potpisnicu na ustupanje i prodaju poljoprivrednog zemljišta. On govori o jednakom pristupu, a svaka od država članica, država koje pristupaju, sama određuje na koji način će omogućiti dostupnost nepokretnostima, odnosno poljoprivrednom zemljištu.

Osim očekivanog odbijanja prihvatanja ovog amandmana, i ovaj amandman i svi drugi imaju jednu proceduralnu zanimljivost. Na Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo, kao što je ceo predlog zakona imao proceduralnu zanimljivost jer u ustavnom osnovu za Obrazloženje nije bilo člana 85, a ovde se na to pozivalo, sa obrazloženjem da, eto, nismo stigli da napišemo član 85, na sednici Odbora se o amandmanima glasalo grupno.

Već na prethodnoj sednici Odbora upozorila sam da ne postoji poslovnička mogućnost da se glasa grupno o amandmanima i zamolila da donesu pravilnike, odluke, šta god kome volja, da se uvede u red i, ukoliko sve jako nervira i jako im je dosadno da čitaju svaki amandman i glasaju o njemu, da se uskladi i usaglasi sa elementarnom procedurom glasanje o amandmanima na Odboru. Međutim, i danas se dogodilo grupno glasanje o amandmanima, jednom

o svim amandmanima. Elektronski sistem Narodne skupštine ne poznaje grupno glasanje, i ne može da bude grupnog glasanja, tako da sam molila da se bar to izbegne pa da se... I tako se i dogodilo, glasalo se bez elektronskog sistema.

Nije dobro. Nije dobro po Skupštinu, nije dobro po Odbor za ustavna pitanja, nije dobro po Vladu. Nema veze da li ja tu vladu podržavam ili ne, nije dobro. I ne može se drugačije nego aljkavošću nazvati ovako važna tema za medije, da se zaboravlja član 85 pa da diskutujemo da li je on osnov ili nije i da Narodna skupština odluči da joj je dosadno da glasa o svakom amandmanu.

Za kraj, ja sam obećala članovima Odbora da ću predložiti onda i u sednici u plenumu, dakle u danu za glasanje, koliko god da ima zakona na dnevnom redu i koliko god da ima amandmana, da glasamo po jednom. Zašto da ne? Ako može na Odboru grupno glasanje o 43 amandmana, može i na sednici Skupštine u danu za glasanje grupno glasanje o 300 amandmana, ili grupno glasanje o onoliko zakona koliko je na dnevnom redu.

Pogotovo što za predsedavajuće taj dan za glasanje predstavlja ozbiljan radni zadatak, umara i potrebna je koncentracija i ostalo. Ako to važi za Odbor, onda može da važi i za plenum.

Pošto ne može da važi za Odbor, ja vas molim da pažljivije pristupimo proceduri u donošenju propisa – procedura je kultura – i da počnemo da poštujemo sopstvene propise. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Čomić.

Reč ima narodni poslanik Goran Ješić.

Izvolite.

GORAN JEŠIĆ: Poštovani predsedavajući, ja sam fasciniran vašim vođenjem sednice. Davnih dana, pre 45 minuta sam se javio...

PREDSEDAVAJUĆI: Mi govorimo o amandmanu, ne o mom vođenju sednice.

GORAN JEŠIĆ: Da, naravno, ja sam ovlašćeni predlagač koji se javio pre sat vremena, napravili ste cirkus.

PREDSEDAVAJUĆI: Samo vi o amandmanu, molim vas.

GORAN JEŠIĆ: Niste slušali predsednicu gde vam je očitala bukvicu kako se vodi sednica.

PREDSEDAVAJUĆI: Samo nastavite o amandmanu.

GORAN JEŠIĆ: Naravno, pričam o amandmanu i nemojte me prekidati. Molim vas, budite normalni makar malo.

Uvažena poslanica Maja Gojković je kritikovala ovo u vezi s brisanjem amandmana.

Kao što ste videli, poslanice, nismo izbrisali, nego pokušavamo da popravimo iz raznih razloga.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega, prešli smo na drugi amandman. Morate znati o kom amandmanu...

GORAN JEŠIĆ: Hoćete mi vi objasniti na kom sam amandmanu?

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas, samo nastavite o amandmanu o kojem se raspravlja.

GORAN JEŠIĆ: Prvo se vi dovedite pameti i saslušajte predsjednicu... (Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Izričem vam opomenu, kolega Ješiću.

(Aplauz.)

Ako možete, nastavite o amandmanu. Molim vas.

(Goran Ješić: Ne znam zašto aplaudirate, pa predsjednica ga je kritikovala da ne zna da radi.)

Ja pokušavam da...

(Goran Ješić: Vi ne znate ništa.)

... Da vam dam reč...

(Goran Ješić: Majo, vrati se da predseadaš.)

Izričem vam drugu opomenu. (Aplauz.)

Ako možete, kao i druge kolege, da govorite o amandmanu – pred nama je amandman na član 1 – kao i gospođa Čomić pre vas.

Molim vas da govorimo o tome, da rasprava bude civilizovana, argumentovana, bez ovako teških reči. Izvolite.

(Goran Ješić: Ja ne mogu da diskutujem sa vama.)

Znači ne želite da govorite?

(Goran Ješić: Ne možete sa mnom da diskutujete.)

Hoćete li da govorite? Hoćete li da se prijaviti da govorite o amandmanu ili ne?

(Goran Ješić: Pustili ste predsjednicu da priča o svemu i svačemu.)

Hvala.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Đurić.

Izvolite, kolega Đuriću.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala. Ajde da probamo da se vratimo na dnevni red jer, kako je krenulo, vidim da nam sledi vrlo brzo pauza, barem od jednog minuta, što vam je praksa da uradite kada izgubite kontrolu nad vođenjem sednice. Možda bi trebalo da se odmorite.

Kada je Sporazum ugovaran, 1. septembra 2017. godine, taj rok je delovao jako daleko i verovatno se tada pretpostavljalo da taj rok neće predstavljati problem. Međutim, sporo su nam vođene evropske integracije, i loše su vođene, i taj rok je stigao.

Za pet godina vlasti možda je vladajuća većina mogla da primeni neki pravni lek i da nešto uradi sa tim članom, za koji sve vreme, u ova tri dana rasprava, tvrdi kako ne valja i teret za to prebacuje, u svom maniru, prethodnim vlastima. Možda je za pet godina moglo nešto da se uradi sa tim članom. Zaboga, pet godina je trebalo da se ceo Sporazum ispregovara.

Jedan član, pa valjda se moglo sa tim jednim članom nešto uraditi za tih pet godina. Međutim, nije urađeno ništa. Došlo smo na tri dana pred istek roka i sada, naravno, imamo hitni postupak za usvajanje zakona, vanrednu sednicu, jako žurimo i dobijamo zakonsko rešenje koje, čak ni kozmetički, ja mislim ni amandmanima ne možemo preterano popraviti. Da li će ono biti u skladu sa Sporazumom ili neće, o tome će suditi druga strana u Sporazumu.

Dakle, mi smo amandmanom predložili da se članom 1, kojim se u Zakonu o poljoprivrednom zemljištu otvara mogućnost državljanima EU da u skladu sa SSP kupe poljoprivredno zemljište u Republici Srbiji i steknu pravo vlasništva nad njim, ta mogućnost, ta zakonska odredba koja tu mogućnost uvodi dopuni načelom uzajamnosti, zato što to načelo uzajamnosti postoji u našem zakonodavstvu kada je u pitanju pravo stranih fizičkih lica da stiču svojину nad nekretninama u zemlji Srbiji, pa i nad dobrima od opšteg značaja, kao što je poljoprivredno zemljište. Načelo uzajamnosti, koje smo predložili u amandmanu, Vlada nije prihvatila.

Pretpostavljam da je argument, ne znam koji je argument, nisam ga čuo, ali pretpostavljam da je argument da to možda nije u skladu sa SSP, ili šta li je već, prethodna govornica je rekla da mi obezbeđujemo tretman građanima EU da kupe poljoprivredno zemljište kod nas, a uslove svaka zemlja članica EU može sama da reguliše, pa onda pretpostavljam da smo mogli i mi postupiti sasvim evropski. Dakle, ne vidim u našem amandmanu ništa protivevropsko. I mogli smo uvesti načelo uzajamnosti, umesto što smo to propustili da uradimo, čime smo stavili naše građane u neravnopravan položaj u odnosu na neke državljane nekih država članica EU, kao što su, recimo, Mađarska i susedna Hrvatska. O tome smo pričali u plenumu.

Dakle, zašto nismo uveli načelo uzajamnosti i izjednačili tretman naših državljana kada je u pitanju pravo da oni steknu poljoprivredno zemljište u Hrvatskoj sa pravom hrvatskih državljana da steknu poljoprivredno zemljište u Srbiji? Ne vidim ništa antievropsko u tome. Dakle, i zemlje članice EU imaju pravo da uvedu određene nivoe restrikcije u pogledu prava stranaca ili drugih državljana EU, drugih država članica da steknu poljoprivredno zemljište, ne vidim zašto i mi nismo to mogli uraditi, nego smo na ovaj način ostavili naše građane u neravnopravnom položaju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Đuriću.

Reč ima Zoran Živković.

Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

Cilj predlagača je da se ograniči, odnosno da se praktično spreči prodaja poljoprivrednog zemljišta u Srbiji strancima. To se radi na način koji je neefikasan, to znači neće biti sprečeno, a i nakaradan je u svojoj nameri.

Prvo, kako možemo da donesemo zakon koji će važiti samo za državljane nekih zemalja a ne za sve? Zašto to ne važi za državljane Rusije, Kenije, Kine, Indije, Brazila, Moldavije? Koje je objašnjenje za to? Nema nikakvog razloga da, naravno, vi znate moj stav prema EU, naravno da nam je tamo mesto i da treba da učinimo sve da budemo tamo što pre, ali zašto ne damo to isto pravo i drugima?

Druga stvar, bez obzira na, kao, nameru da se time spreči šansa da se kupi srpsko poljoprivredno zemljište u velikom obimu od strane stranaca to je moguće dan-danas, i to smo pričali.

Znači, nije pitanje kojim zakonom je to moguće, pitanje je da li jeste ili nije moguće. Moguće je tako što svaki stranac može da dođe, i da za, između, 50 i 150 evra osnuje preduzeće u Srbiji i da preko tog preduzeća, koje je 100% u stranom vlasništvu, kupuje svu zemlju po Srbiji. To znači, ako je četiri miliona hektara u privatnom vlasništvu na prodaju on jednog dana može da kupi četiri miliona hektara.

I, rekao sam već za neke neobične primere, kao što je, recimo, ovaj Tompson što peva ustaške pesme, on može da kupi tako što će da osnuje firmu koja se zove „srpska napredna firma“ i preko te firme da kupi šta god 'oće po Srbiji, a naravno nema nikakvog problema i to ste omogućili da vaši koalicioni partneri u kosovskom i drugim parlamentima, Hašim Tači, Haradinaj, Pacoli, ne znam ko sve, kupi danas odmah šta hoće, koliko hoće kao fizičko lice ili kao vlasnik pravnog lica, jer su oni vaši državljani Srbije, po preambuli i po načinu na koji komunicirate sa njima.

Prema tome, ovo je farsa. I možete vi da se trudite danima, možete da šaljete u klupe i predsednicu Parlamenta i potpredsednike i koga god hoćete, možete da dovedete ovde predsednika države da vam brani ovaj predlog zakona, on je besmislen i to građani Srbije vide.

Pošto radite istraživanja na svakih pola sata ko šta misli u Srbiji o nečemu, onda je u nedelju izvršeno takvo istraživanje i zato ste dobili danas nalog da morate ceo dan da sedite ovde i da pričate to što pričate. Efekat ovog zakona je između 0,0 i 0,000; znači apsolutno ne sprečava ništa.

Prethodno pitanje je da li uopšte treba doneti takav zakon, da li uopšte postoji opasnost i neka velika pomama za kupovinom srpske zemlje? Ja je nisam

primetio. Ja to nisam primetio. Postoji pomama da se to dobija džabe, kao što su dobili vaša braća Arapi, „Tenis“, ne znam ko sve ne... Kako? Čerkezi... Ne znam kako, ali treba verovati ministru, on valjda zna. Oni to dobiju džabe. Oni to dobiju praktično džabe. Kakva kupovina? Nema ništa oko toga. Koje obaveze? Nula obaveza. Dvadeset hiljada, 20 hiljada... I to je firma, recimo, ta nemačka, „Tenis“, koja ima za cilj da uništi srpske...

(Predsedavajući: Vreme.)

Koje vreme? Imam šest minuta.

(Predsedavajući: Potrošeno je vreme, kolega Živkoviću.)

Ko je potrošio vreme?

(Predsedavajući: Potrošeno je, možete proveriti.)

Čestitam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, i ja vama.

Reč ima Maja Gojković.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Zahvaljujem. Probaću da koristim samo reči koje je moj uvaženi prethodnik koristio.

Predlažem da se ne prihvati amandman zato što je besmislen. Citiram samo u kontraargumentima uvaženog poslanika koji je govorio pre mene i koji predstavlja farsu. Znači, to je način komunikacije ovde u Parlamentu kada hoćemo da ubedimo kolege poslanike iz drugih poslaničkih grupa da nas podrže. Znači, najbolje je da kažemo da je nešto besmisleno, da je farsa. To je dosta, ovako, demokratski, to je fino, to je otmeno, kulturno. Možda se predomisle neki birači koji su glasali za ponekog sa druge strane naše sale pa počnu da glasaju i za nas zato što smo počeli da koristimo ove reči kao argument da se prihvati neki amandman, da je sve besmisleno i da je nešto farsa.

I onda idemo dalje kako bismo ubedili uvažene poslanike iz drugih poslaničkih grupa, pa počnemo da izmišljamo nešto... Verovatno se ovih dana zbog promene klime loše spava, pa se onda ljudi bude i umišljaju kako je neko dao nalog poslanicima Parlamenta Republike Srbije da se danas javljaju za reč i da govore o besmislenim i farsičnim amandmanima poslanika koji su uložili trud da ih napišu, na isti način kao što je i Vlada Republike Srbije uložila trud da promeni odredbe lošeg pregovaranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju iz 2008. godine i spreči prodaju zemlje strancima.

I puno vam hvala, ministre. Vi to niste uradili po hitnom postupku. Vi ste vaš predlog zakona predali Parlamentu krajem jula, tako da od hitnosti postupka nema ovde ni govora, jer sada se nalazimo, koliko ja znam, u 28. avgustu. Prošlo je mesec dana. Ako se nekom priviđa da je nešto hitno u mesec dana, onda neka menja odredbe Poslovnika pa neka zakoni od danas stoje po šest meseci.

Što se tiče ovih nekih, ne znam ni ja čiji su prijatelji, Tompson, pretpostavljam da to nekome nešto znači ovde u sali, meni eto baš ništa ne znači, ne znam o kome se radi, ali o Behđetu Pacoliju znam. Molim vas, pošto često pojedini poslanici koriste ime i prezime ovog gospodina, Behđeta Pacolija, samo da se utvrdi tačno i da se prikaže Parlamentu i građanima Srbije kada je on tačno registrovao firmu u Republici Srbiji, u Beogradu, kada je on počeo da radi u Republici Srbiji, pa onda da prestanemo da pričamo o tome da se Behđet Pacoli pojavio i u poslovnom životu naše države i u političkom životu 2017. godine.

Čini mi se Behđet Pacoli, ja neću iznositi taj podatak, nego čekam one kojima su puna usta ovde kako će prijatelji predsednika države, pa onda ga vređaju pa kažu da mu je prijatelj Behđet Pacoli, najednom ovde nešto u našoj državi raditi ili kupovati zemljište. Samo molim da se izvadi registar iz firme kada je to Behđet Pacoli počeo da obavlja privrednu delatnost u Republici Srbiji i ko je onda bio ministar, ko je bio predsednik države, pa da nastavimo ovu finu, besmisleni i farsičnu diskusiju o amandmanu na član 1, a drugi amandman koji danas raspravljamo. Hvala lepo. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Gojković.

Reč ima Vladimir Đurić.

Izvolite, kolega.

VLADIMIR ĐURIĆ: Da podsetim građane Srbije, amandmanom se traži da se uvede načelo uzajamnosti, između ostalog i zbog toga da bi građani Republike Srbije bili dovedeni u isti položaj sa građanima Republike Srbije. U Republici Hrvatskoj koja je punopravni član Evropske unije strani državljani, čak ni oni koji su državljani država članica Evropske unije zemlju ne mogu kupiti.

U Republici Srbiji će stupanjem na snagu ovog zakona pod nekim, istina restriktivnim, ali ipak pod nekim uslovima građani Republike Hrvatske zemlju moći kupiti. To je predlog vladajuće većine, Vlade Republike Srbije. Ja sam amandmanom tražio da se uvede uzajamnost, ako mi ne možemo kod njih, ne mogu ni oni kod nas. To nije antievropski, to je samo fer, to je u našem interesu.

Zahvaljujem se prethodnoj govornici što je takav amandman nazvala besmislenim i farsičnim. Neka građani to čuju. Mogao sam se prijaviti za povredu Poslovnika, ali nisam, jer ne želim da otimam vreme za izlaganje, iako ko god predsedava sednici to uporno radi i gleda kako na sve moguće načine opoziciji da onemogući da govori. I, konačno, nije tačno da je zakon u Skupštinu stigao polovinom jula. Predsednica Skupštine bi morala to da zna i da ne govori ono što nije tačno.

Delovodni broj 03/3202209/17, datum prijema na delovodnom pečatu 14. avgust 2017. godine. Nemam ništa protiv, odmah da se razumemo, zakon je

mali, kratak, ima svega četiri člana. Bilo je dovoljno vremena, ali samo ovo govorim istini za volju.

Dakle, kada govorim o hitnosti postupka i vanrednosti sednice, ja ne zameram da smo zakon dobili nedovoljno na vreme, ili nedovoljno rano, okej je, za četiri člana nije problem, ali radi se o odredbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji je zaključen pre pet godina. Pet godina. Mi raspravljamo o ovome četiri dana pred istek roka, jer ste tako sprovedili evropske integracije i tako ste doprineli nepotrebnom podizanju evroskepticizma u srpskom biračkom telu. I tako sada negujete ksenofobiju i famozni strah od stranaca da će oni doći ovamo i pokupovati svu našu zemlju, a mi ćemo ostati gladni.

Dakle, ovo samo govorim istini za volju, a hvala još jednom na tome što mislite da je amandman farsičan i da je farsično izjednačiti pravni tretman srpskih i hrvatskih državljana u pogledu sticanja prava nepokretnosti uzajamno. Hvala, toliko.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Maja Gojković.

Izvolite.

(Zoran Krasić: Po kom osnovu?)

MAJA GOJKOVIĆ: Po osnovu što sam poslanik Narodne skupštine Republike Srbije, nadam se do kraja ovog mandata, i da mi neće Zoran Krasić oduzeti to pravo da govorim kao i drugi. Dakle, potpuno u skladu sa Poslovníkom. Kada predsedavajući ili predsednik želi da govori, sedne u klupe, javi se. Od svih sam očekivala da kažu po kom osnovu osim od uvaženog poslanika koji je tu bezmalo 27 godina.

Četvrtog avgusta je Vlada donela ovaj predlog zakona. Možda sam pogrešila kada sam rekla kad se pojavio na pisarnici. Znači, hitnost postupka za četiri člana u kojima se pokušava ispraviti loše pregovaran Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, manje-više da li je trebalo još jedan dan, dva, tri, pet, možda bih ja to i prihvatila kada bismo mi danas pričali zaista o amandmanima a ne o Tompsonu i Behđetu Pacoliju, ili ne bismo pričali o tome ko je koju stranku osnovao. Mislim da to građane Srbije trenutno uopšte ne interesuje. Za to postoje izbori, oni izađu pa glasaju, pa bože moj.

Ali zaista ne mogu da se složim kada poslanik iz jedne poslaničke grupe ne sluša šefa svoje poslaničke grupe koji je danas ovde se jao strah o mogućnosti da neki loši stranci ovde dođu, u ovu zemlju, i pokupuju sve.

Dakle, upravo je šef njegove poslaničke grupe govorio o tome kako će ovde doći neki stranci i pokupovati svu našu srpsku zemlju, spakovati u vreće i odneti ih u svoje zemlje i Srbija više neće uopšte postojati. Tako je zvučala diskusija uvaženog šefa poslaničke grupe, poslanika koji se sada ne slaže sa

stavom šefa poslaničke grupe. Dobro. To je dozvoljeno. Videćemo šta će ti različiti stavovi u budućnosti doneti, verovatno neku političku kakofoniju u okviru te poslaničke grupe.

Ali ono što sam ja rekla a što poslanik namerno izvrće ovde, pokušavao je da nas ubedi u to da je potrebno da usvojimo njegov amandman, jer je dobar. To ćemo videti na glasanju, jeste ili nije – reći će većina poslanika. Dakle, namerno je rekao da sam ja, isključivo, samo o njegovom amandmanu rekla da je besmislen i farsičan, a neće da čuje ili namerno izbegava činjenicu da sam ja parafrazirala u stvari diskusiju poslanika, ne vidim da li je još uvek tu, iz prvog reda, koji je rekao da je zakon besmislen, da je farsičan, da je član 2. takav i takav.

Pa sam ja onda, tačno navodim, ajde da upotrebim iste reči, jer izgleda da je to dozvoljeno u ovom parlamentu, pa sam rekla da je nešto besmisleno i farsično. Znači, treba dobro slušati, pretpostavljam da je većina ljudi ovde školovana, obrazovana, može da prati nit u izlaganju većine poslanika u Parlamentu Republike Srbije, a ne da vadi samo dve ili tri reči iz izlaganja i namerno ih izvrće.

Ali da vam kažem, ja glasati za vaš amandman neću, a sad vi upotrebite neke jače argumente pa nas možda i pokolebate. Hvala. (Aplauz.)

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Pa evo, ja ću se složiti sa kolegicom Gojković da ovo jeste farsično. Inače, kada bismo usvojili ovako nešto, da građani znaju, taj uslov uzajamnosti, takozvani, mi bismo suštinski naše građane doveli u podređeni položaj u odnosu na strance. U tome jeste poenta.

Zato što, ako vi meni danas nađete nekog stranca koji će doći na teritoriji Republike Srbije, u nekoj opštini, recimo Plandište, na primer, lupio sam bez veze, živeti tu 10 godina, da bi kupio dva hektara zemlje. Pa dajte, molim vas, koga vi ovde zavitlavate? Inače, ovim zakonom se upravo tako nešto stavlja, da suštinski stranac, da biste ispunili ono u SSP-u, može dakle, a suštinski ne može, da kupi zemlju. I to jeste poenta.

Što se tiče preduzeća i firmi, kako se nisu bunili kada je Todorčić kupovao? Kako im tada hrvatski tajkun nije smetao? Kako to sad smeta im odjednom ako bi došao neko iz bilo koje druge zemlje, ali, recimo, Todorčić im nije smetao, a pokupovao je ovde i kombine i uzeo poljoprivredno zemljište i tako dalje?

Još jednom da ponovimo građanima, znači, može neka strana kompanija da osnuje firmu u Srbiji i to jeste suština da osnuje firmu u Srbiji, to je srpska

firma, plaća porez ovde, pa da eventualno onda kupi. Ali, plašim se zaista, s obzirom na to da je neko do te mere upropastio našu poljoprivredu prethodnih godina, nisam siguran koliko ima zainteresovanih, a voleo bih da ih ima zato što se time pojačava konkurencija. Time se naš proizvođač i poljoprivrednik tera da bolje radi.

Pa kaže, nemojte da nam „Tenis“ dolazi ovde, upropastiće naše proizvođače svinjskog mesa, kao da smo sada imali mnogo jake proizvođače svinjskog mesa pa nam je ne znam koliko bila cena žive vage. O čemu mi, ljudi, pričamo? Ovde se radi samo o tome što pojedinci žele da zaštite interes određenih tajkuna ovde kako bi oni imali monopol i to je suština. Zato što se plaše konkurencije, i hajmo da pričamo otvoreno. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Gordana Čomić, povreda Poslovnika.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem. Povređen je član 106, koji obavezuje vas da narodne poslanike podsećate da govore o dnevnom redu, i član 27, koji vas obavezuje da primenjujete Poslovnik na sednici Narodne skupštine.

Izlaganje, upravo, narodnog poslanika Vladimira Đukanovića nije imalo veze sa sadržajem amandmana, i izlaganja dvojica poslanika pre toga, koja takođe po vašoj proceni nisu imala veze, bili su od vaše strane prekidani, bili su zapitkivani kada će početi da pričaju o amandmanu i, naravno, što je vaše diskreciono pravo, izrečena im je opomena.

Međutim, nije vaše diskreciono pravo da tražite poštovanje člana 106. od poslanika u zavisnosti od toga kako se on zove. Na to nemate pravo. To je sramota. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Mislim da nisam prekršio Poslovnik.

(Gordana Čomić: Jeste, prekršili ste Poslovnik.)

Jednostavno su nam percepcije drugačije. Mislim da je gospodin Đukanović ...

(Gordana Čomić: Jeste, prekršili ste zbog toga što u amandmanu o kome je reč nema govora ni o prodaji pravnih lica, nema govora ni o Hrvatima...)

Sve vreme priča o amandmanu. Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Ne.)

Hvala.

Na član 2. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Dejan Šulkić, Milan Lapčević, Gorica Gajić, zajedno Vjerica Radeta, Nemanja Šarović, Milorad Mirčić, Miljan Damjanović, Vesna Nikolić Vukajlović, Nataša Jovanović, Petar Jojić, Zoran Krsić i Tomislav Ljubenović, zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Zoran Radojčić, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić, dr

Dragan Vesović, prof. dr Miladin Ševarlić, zajedno Gordana Čomić, Goran Ćirić, Balša Božović, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Maja Videnović, Veroljub Stevanović, Vesna Marjanović i Radoslav Milojević i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Jovan Jovanović, Sonja Pavlović i Aleksandra Čabraja i Saša Radulović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima Gorica Gajić.

Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ovim amandmanom poslanici DSS predlažu da se član 2. briše. Naime, V poglavlje Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji važi definiše korišćenje poljoprivrednog zemljišta. Odeljak 2. definiše korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, a pododeljak 2.2. promet poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

Vi menjate naziv ovog pododeljka u: „Promet poljoprivrednog zemljišta“, znači izostavljate odrednicu „u državnoj svojini“. Dakle, sve to da biste, pre svega metodološki, ja nisam pravnik, ali vi meni, ako je neko pravnik, objasnite kako metodološki možete u Zakonu u pododeljak koji definiše državnu svojinu da ubacite kasnije član koji definiše promet zemljišta u privatnoj svojini. Znači, prosto, to je neprihvatljivo.

A ako ste ipak rešeni da otvorite put prodaji poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini, pa dajte, ubacite novi odeljak, novi pododeljak, novu tačku i tu lepo neka definiše, metodološki, kako to zahtev zahteva, tu materiju.

Ali problem je u tome, gospodine ministre, što vi u stvari nećete da sagledate suštinske probleme vezane uopšte za stanje poljoprivrednog zemljišta u Srbiji, da li je ono u zadružnoj svojini, u državnoj svojini, u privatnoj svojini, da li je to zemljište poljoprivrednih kombinata, koje se već godinama na desetine hiljada hektara prodaje i mešetari se s njim od domaćih tajkuna do evo sada stranih tajkuna. Jer vi zaobilazite problem prometa poljoprivrednog zemljišta kada su pravna lica u pitanju. Tu se vi dotaknite toga, sistemski sagledajte taj problem i dajte da sistemski rešavamo, dopunjavamo i menjamo ovaj zakon o poljoprivrednom zemljištu.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Gajić.

Reč ima Ivan Kostić.

Izvolite, kolega.

IVAN KOSTIĆ: Poštovani narodni poslanici, građani Srbije, gospodine Nedimoviću, apsolutno je normalno da opoziciona poslanička grupa ima stav da se član 2. briše. I tu ne treba niko da se čudi zašto, zato što mi imamo jasan stav po pitanju procesa u pristupanju Srbije Evropskoj uniji i što Srpski pokret Dveri

takav stav ima već pet godina. Znači, naš politički stav se nije promenio ništa i to pokazuje jednu doslednost da postoje ljudi koji znaju šta hoće i kako treba da izgleda poljoprivredna politika u Srbiji.

Mi danas ovde imamo različita mišljenja u okviru vladajuće koalicije, koja ni sama ne zna da li je ove izmene zakona donela da prevari Evropsku uniju ili da se nastavi SSP i pristupanje Evropskoj uniji. Ministar za zaštitu životne sredine juče je izjavio da svi državni resursi pijaće vode koji su prodati treba da se vrate u vlasništvo države Srbije, a mi donosimo zakon kojim prodajemo državnu zemlju strancima. Imamo opozicione partije koje su za to da ovaj zakon valja, a Srpski pokret Dveri smatra da ne valja i da ovaj član 2. ne pogađa suštinu.

Znači – mi smo već govorili o tome – šta će biti sa društvenom zemljom koja je u vlasništvu privatnih kombinata? Šta će biti sa onom zemljom koja je prodana strancima u proteklom periodu? Da li će biti pokrenut neki proces preispitivanja privatizacije? Vi danas imate jedan Agrokor koji je u dugovima, koji je u stečaju. Šta će biti sa šest hiljada hektara zemlje Agrokora? Šta će biti sa pet hiljada i dvesta hektara društvene zemlje PKB-a? E, to su stvari koje je ovaj zakon trebalo da reši.

Ovaj zakon nije ništa novo doneo po pitanju zemljišne politike. Zato su predstavnici mnogih poljoprivrednih asocijacija prozreli ovu vašu nameru. Vi od subote imate nekoliko predsednika poljoprivrednih asocijacija koje su se izjasnile da je ovo štetan zakon po poljoprivrednike Srbije. Imate člana Akademskog odbora za poljoprivredu SANU koji je protiv ovog zakona. Imate predstavnike Asocijacije poljoprivrednika, imate analitičare iz Privredne komore Srbije. Znači, vi niste dobili podršku ni od jedne poljoprivredne asocijacije za ovaj zakon. To je možda samo od nekih vaših stranačkih partnera kojima odgovara ovo. Isti oni tajkuni iz vremena Demokratske stranke danas su vaši tajkuni, danas vas finansiraju, upadaju u zemljišne posede u opštinama Sombor, Kula i Vrbas.

Znači, trebalo je da se osvrnete na srpskog poljoprivrednika, na poljoprivredna gazdinstva, da besplatno date ljudima zemlju na deset godina, a ne da dajete stranim tajkunima koji će doći, a u to će se narod ubrzo uveriti sa prodajom PKB-a i prozreće smisao ovoga vašeg zakona. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Kostiću.

Reč ima ministar Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani gospodine predsedavajući, poštovani narodni poslanici, meni je drago što se rasprava o amandmanima vratila u tokove gde se raspravlja na jedan suštinski način.

Hoću u pogledu ovog amandmana o kome ste vi malopre pričali da kažem nekoliko stvari. Stvar je zanatske prirode, tehničke prirode u pogledu određivanja poglavlja i svih ostalih stvari, odeljaka i ostalih delova kako ćete nešto staviti. Ono što je suština cele priče, jeste, kolega, vi u kontinuitetu stalno ponavljate „briše se“, „briše se“, u pogledu vašeg političkog stava kako smatrate da treba urediti ovu materiju.

Činjenica je, potpuno drugačija, da je Evropska unija jedan od stubova spoljne politike ove zemlje. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je jedan od alata kojim se reguliše čitava materija u pretpristupnom periodu. Ukoliko bismo samo bili na toj liniji „briše se“ i ne bi postojao jedan ovakav zakon kojim pokušavamo, još jednom kažem, zbog javnosti, da popravimo ono što nedostaje u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju imali bismo dva puta pred sobom.

Jedan put je da ne donesemo ovakav zakon i da trpimo posledice nedonošenja uređenja procedure koja se odnosi na član 63. stav 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. I malopre nisam imao priliku, a sad bih iskoristio, a vezano je za to da smo u obavezi da uskladimo svoje zakonodavstvo, a ne samo da primenimo SSP.

Drugi put, ovaj put koji smo mi izabrali, jeste da predvidimo posebne uslove kako bismo stavili dodatne uslove, za razliku od ostalih, prema građanima EU da teže dolaze do poljoprivrednog zemljišta na prostoru Srbije. (Predsedavajući: Vreme.) Mi ovako na jedan sistemski način pokušavamo da popravimo stvari koje u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju nisu na kvalitetan način urađene, po meni.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. stavovi 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 časova, zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese zakon iz dnevnog reda ove sednice.

Poštovani narodni poslanici, u skladu sa članom 87. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, sada određujem pauzu u trajanju od jednog časa, dakle do 14.55 časova.

Gospodin Zoran Krasić je prvi. Hvala.

(Posle pauze – 15.00)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa današnjim radom.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Gospodine Arsiću, samo da podsetimo dokle smo stigli. To je amandman na član 2, gde se menja naziv pododeljka. Da napravimo

neki kontinuitet, pošto, ko je pratio od jutros prenos, mogao je da dobije pogrešnu sliku o čemu se radi ovde.

Evo, ja podsećam predstavnika Vlade da se mi nalazimo na temi – Predlog zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Vlada je tražila da se on donese po hitnom postupku. I, samo da podsetim da je Zakon o poljoprivrednom zemljištu donet jula 2006. godine, pa je promenjen, takođe, u leto 2008. godine, a krajem 2006. godine došao je novi Ustav Republike Srbije.

Sledeća izmena je bila u 2009. godini. Znači, oni koji su bili na vlasti 2009. godine nisu nalazili za shodno da menjaju ovaj zakon, zato što imaju obavezu po Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

I da podsetim da je 2015. godine isto menjan ovaj zakon i onaj ko je tada menjao zakon, takođe, znao je da ima neku obavezu po SSP, ali nije hteo da ga usaglašava sa SSP. Ovo je važno da se zna zato što se nikakva ustavna promena u međuvremenu nije desila, pa ako je bilo ustavno, zabranjuje se prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima, onda ova drastična promena – dozvoljava se prodaja, ili je neustavna ili je o nečemu drugome reč.

E sad da se sada vratim na ovaj amandman na član 2. Mislim da ste napravili grešku. Zašto? Kada pravno lice treba da saopšti svoju volju, onda se to radi opštim aktima, a pojedinačni pravni akt je konkretizacija te volje. Kada fizičko lice, građanin saopštava svoju volju, nije propisana, bogzna šta, neka forma, dovoljno je da potpiše ugovor.

E sad, odredbe koje se tiču prometa poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini morale su da ostanu sa tim podnaslovom. Ako taj podnaslov menjate i on glasi – promet poljoprivrednog zemljišta, onda sve trpate u isti koš i to ne sme da se radi, jer ste onda praktično doveli u isti položaj poljoprivredno zemljište u državnoj svojini i poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini.

I, mi smo podneli ovaj amandman da bi vam skrenuli pažnju da ostanu oni stari nazivi podnaslova, jer, suštinski se sve u tom podnaslovu tiče prometa poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini. Ovo što ste promenili i što menjate već sledećim članom to je potpuno druga priča koja ne treba da utiče na naslov i podnaslove. Ovo je čisto jedan pravnotehnički amandman, da bi se zadržalo ono što je praksa kako se pišu propisi u Republici Srbiji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Prijavite se samo.

VJERICA RADETA: Hvala.

Mi smo, poslanici SRS, predložili brisanje i člana 2. Predloga zakona, ali današnji prepodnevni deo sednice je bio onako poprilično interesantan, iz razloga što su poslanici skupštinske većine pokušavali da, prilično uvredljivo, omalovaže

zapravo amandmane poslanika koji su tražili brisanje ovog člana i ceo tok sednice nije bio baš u skladu sa Poslovnikom. Nismo se javljali da interвениšemo, jer mi nismo advokati nijedne poslaničke grupe, ali zaista mora da se povede računa, vi iz skupštinske većine trebalo bi da budete svesni činjenice da atmosferu u Parlamentu kreira upravo skupštinska većina, samo zato što ima više vremena da govori.

Jedno od obrazloženja zašto ne treba prihvatati amandmane gde se predlaže brisanje zakona je bila neka poruka građanima da kada se napiše da se neki član briše, valjda, da to ne znači ništa, jer obrisati jedan član, šta to znači, pa je onda bilo pitanje, odnosno konstatacija jednog poslanika da nijedan narodni poslanik koji je predložio brisanje nekog člana amandmanom zapravo ne zna šta piše u tom članu i to je, dragi moji, veoma uvredljivo, ali predsedavajući nije reagovao, zato što je očigledno danas imao neki drugi zadatak i potpuno je bio izvan Poslovnika.

Rečeno je, takođe, od strane jednog poslanika iz vladajuće većine da poslanici treba da se uozbilje. Naravno, opet se odnosilo na ove amandmane koje smo podnosili na ovaj predlog zakona. Upravo zato što smo veoma ozbiljni nismo reagovali tada po Poslovniku, a bilo je apsolutne mogućnosti, i upravo zato što smo izuzetno ozbiljni i što vrlo odgovorno radimo ovaj posao mi smo predložili da se briše i član 2. Predloga zakona. Ovo što je navedeno u ovom predlogu zakona šta je to, koji su to uslovi kada poljoprivredno zemljište može da se prodaje fizičkim i pravnim licima samo je potvrda onoga što mi pričamo već tri dana i tvrdimo da ovaj zakon nikako nije smeo da se donese, zato što ovaj zakon legalizuje prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima.

I možete vi da se ljutite kolikog god hoćete, ali nemate pravo, nemate argumenta da nam kažete da to nije tako i ko ima argument neka ga iznese. Nije argument tako stoji u SSP, pa mi sada odlažemo primenu SSP za 10 godina. Izvinite, to nije argument. Taj argument ide u prilog našem stavu da ovaj zakon ne treba donositi. Ne može narodni poslanik iz skupštinske većine da kaže da ne može da sluša poslanika koji obrazlaže svoj amandman i predsedavajući ne reaguje. To je potpuno regularno.

Ako ne može da sluša, može da izađe, ova vrata okolo nisu zaključana.

Narodni poslanik može, mora i treba da govori o svakom predlogu zakona, pa i o ovom. To što se vama ne dopada, što javnost Srbije saznaje za ova tri dana da ste vi zapravo obmanjivali da ćete ovim zakonom zabraniti prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima, to je vaš problem. Kao što nije tačno da su građani Srbije glasali, kako je takođe ovde rečeno, da se ne briše član 1. ovog zakona. Takvo karikiranje zaista je neprimereno i onom ko je to rekao i Narodnoj skupštini.

Građani Srbije su glasali, između ostalog, zato što ste vi davali lažna obećanja u kampanji, zato što ste vi u kampanji obećavali da ćete da se zalazete za ulazak u EU, ali da nećete dozvoliti da vas iko iz EU ponižava, da nećete staviti Kosovo i Metohiju ispred evrointegracija, a radite zapravo i jedno i drugo.

Gde ćete veće poniženje od onoga što je danas najavljeno u medijima, da će, kako se neko šiptarsko saopštenje pojavilo iz njihove takozvane vlade i kaže – Tači i Vučić razmeniće mišljenje oko nastavka ...

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Radeta, ja vas molim da pričate o amandmanu.

Imali ste dovoljno vremena evo četiri i po minuta za uvodno izlaganje, ali vas molim da sad pričate o amandmanu.

Samo zatražite reč ponovo, molim vas.

VJERICA RADETA: Dobro, kolegice Arsić.

Evo ja sam sve vreme govorila i o ovom predlogu i ovom amandmanu. Vi pokušavate, stalno, da narodne poslanike terate u neki vaš kliše, kažete – vratite se na amandman. Pa sve ovo je vezano za amandman, sve ovo je vezano za SSP. I vi nama kažete da mi ne znamo šta piše u ovom zakonu, a vaš ministar kaže da se poziva na član 62. zakona koji ima samo četiri člana, i onda kaže mislio je na Sporazum. Ne znam šta je mislio, znam šta je rekao.

Dakle, mi i te kako znamo o čemu govorimo i ne možete vi da nas uterujete u nešto što biste vi voleli da čujete, jer sve ovo što sam ja sada govorila, zapravo, sve je ovo osvrtno na ono što su poslanici većine danas govorili u prepodnevnom delu, i niko im nije skrenuo pažnju da ne govore o amandmanu. Ako mene pitate i ne treba, jer poslanik treba da govori na način na koji misli da treba da govori, narodni poslanici odgovaraju sa svojim partijama građanima Srbije. I pustite vi brigu o nama, s te strane.

Ali takođe, kaže jedan poslanik da je Vlada Srbije ovim članom, rekla je celim zakonom ali ja kažem ovim članom, predložila da se ovim zakonom, kaže – promene loše odredbe SSP. Kako je moguće članom 2. predloga zakona koji usvaja Narodna skupština promeniti nešto što piše u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, u tom aktu koji je usvojen 2008. godine u ovom parlamentu?

I ponoviću, dakle, vi ste u pravu kada govorite da je ovaj sporazum donela neka druga skupštinska većina, drugi režim, druga vlast i tako dalje. To je apsolutno tačno, ali vas to ne oslobađa od odgovornosti, zato što ste vi nastavili istim putem. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po Poslovniku, Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Potpredsedniče, gospodine Arsiću, reklamiram član 27. Poslovnika, koji govori o vašim pravima i obavezama kada je u pitanju poštovanje Poslovnika Narodne skupštine. Vi ste sada u situaciji da zamenjujete trenutno na mestu predsedavajućeg Maju Gojković, ali nikako niste u situaciji da na sufliranje bilo koga od poslanika vladajuće koalicije prekidate govornika, i niko ne može osim predsednika, ali po Poslovniku u određenim uslovima, može gospodin Branko da vam kaže, da on vama suflira kako je pravilno, i vi ste prekinuli koleginicu Radetu, toliko ste bili izgubljeni da ste je oslovili u muškom rodu, jer ste to uradili na sufliranje Aleksandra Martinovića.

Više nikada nemojte na takav način da zloupotrebljavate Poslovnik o radu Narodne skupštine i ako se učini nekome, evo sada Martinoviću, sutra nekom drugom, Ljubiši, ne znam kome, Srbi, da ih ne licitiram, mada njih niko ništa ne pita, ali ajde, da prekidate narodnog poslanika kada suvislo u skladu sa onim što piše u članu 2, odnosno obrazloženju amandmana govori. Jer cela Srbija zna, gospodine Arsiću, da Martinović, kada se javlja za diskusiju, pojma nema šta piše u amandmanu, a takođe cela Srbija zna ...

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Jovanović, pričate o mojoj povredi Poslovnika? E, dobro.

(Nataša Jovanović: Što ste mi isključili mikrofon?)

Samo da vas obavestim da su po tom istom poslovniku svi narodni poslanici u obavezi da se pridržavaju tačke dnevnog reda. Ja sam dosta široko tumačio Poslovnik i primenu te odredbe i dozvolio „gospodini“ Radeti... dozvolio „gospodini“ Radeti... koleginci Radeti da na jedan dosta širok način vodi raspravu o amandmanu koji je podnela. Tako da ja ne vidim gde sam pogrešio u primeni Poslovnika, osim što je možda trebalo i ranije.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni?

U redu.

Koleginice Čabraja, vi ste tražili reč?

Izvolite.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Mi smo takođe predložili da se ovaj član briše. Osim spornog ustavnog osnova, o kojem sam već nešto rekla obrazlažući prethodni amandman i o kome su dosta govorile neke moje kolege, smatramo da je suštinski problem ovog predloga izmene i dopuna ne samo u tome što on ne poboljšava niukoliko prethodno već doneseno rešenje, već ih, naprotiv, pogoršava. Po principu uvek može gore ili brže, gore i jače, on dodatno ugrožava interese građana Srbije i ja mislim da je u tom smislu ovaj član čije smo brisanje predložili vrlo i simptomatičan i simboličan; znakovit, što bi rekli neki naši susedi. Ovom izmenom se sintagma „u državnoj svojini“ briše, ostaju samo – uslovi za promet poljoprivrednog zemljišta.

Ako znamo šta je ova državna svojina i na koji način je ona nastala, a nastala je uglavnom nacionalizacijom, konfiskacijom i na način koji je bio i tada u suprotnosti sa nekim evropskim merama, standardima, a umesto da je u međuvremenu izvršena restitucija, da je sprovedeno vraćanje zemljišta i nadoknada prvobitnim vlasnicima, sada se čak i ovaj pojam „državno“ briše. Da li to možda znači da ova vlast smatra da to više nije državna svojina, nego valjda to zemljište smatra nekom svojom privatnom svojinom, pa to izjednačava? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč po ovom amandmanu? (Ne.)

Na član 3. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici: Dejan Šulkić, Milan Lapčević, Gorica Gajić, zajedno Vjerica Radeta, Nemanja Šarović, Milorad Mirčić, Miljan Damjanović, Sreto Perić, Miroslava Stanković Đuričić, Božidar Delić, Zoran Krasić, Filip Stojanović i Marina Ristić, zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Zoran Radojičić, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić, dr Dragan Vesović i prof. dr Miladin Ševarlić, zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Jovan Jovanović, Sonja Pavlović i Aleksandra Čabraja i zajedno Saša Radulović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Gorica Gajić.

GORICA GAJIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Ovim članom 3. Predloga zakona o izmeni Zakona o poljoprivrednom zemljištu vi u stvari dolazite do tih suštinskih promena zbog čega su i ove izmene pred nama.

Naime, vi ovim članom, novouvedenim članom 72đ, koga inače smeštate u pododeljak kada je državna svojina u pitanju, kažete, odnosno propisujete tobože famozne uslove, stroge uslove pod kojima državljanin koji je stanovnik države članice EU može da kupuje privatnu zemlju u svom vlasništvu, i tu kažete da taj državljanin treba 10 godina da živi u Srbiji, treba da obrađuje tri godine to poljoprivredno zemljište, treba da ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo, treba da ima svu mehanizaciju i može da kupi dva hektara zemlje, najviše.

Pitam ja vas – da li vi mislite da će to da pohrle neka fizička lica iz zemalja Zapadne Evrope da dođu ovde? Vi u stvari pomerate i izmeštate fokus čime treba ovaj zakon da se bavi. Izmeštate fokus kako se privatizuje zemlja kada su pravna lica u pitanju. To je problem, još jednom vam skrećemo pažnju, to treba da bude predmet izmene i dopuna zakona, promet poljoprivrednog zemljišta kada su pravna lica u pitanju, i to kada su u pitanju domaća i strana pravna lica.

Vi znate da mi imamo samo poljoprivredno zemljište, koje je naš najveći prirodni resurs, s kojim možemo da idemo, na kraju krajeva i u EU, u koju, verovatno nikada nećemo stići. Što se nas iz DSS-a tiče, ne moramo da stignemo u EU. Gospodine ministre, dajte da ovaj zakon otvorimo, suštinski da ga promenimo, dajte da vidimo šta je sa zadružnom zemljom, šta je sa poljoprivrednim zemljištem koje je u vlasništvu kombinata i koje je predmet tajkunske trgovine...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Srđan Nogo.

Izvolite.

SRĐAN NOGO: Ovo je zaista ključni član koji uvodite ovim predlogom zakona o izmeni i dopunama Zakona i upravo cela naša današnja rasprava pokazuje da je ovo jedna kozmetika.

Vi ovaj član dopisujete da biste ga uskladili pod obavezama koje vam nameće SSP, pritom pravdajući se ceo dan da je taj SSP loš, loše ispregovaran i da vi imate problem sa njim. Ali ja bih vas podsetio da je 2008. godine vaš osnivač Tomislav Nikolić glasao za taj isti SSP i da vi po tom SSP-u provodite ceo taj program priključivanja EU, kojim se toliko hvalite.

E vidite, mi smo danas ovde kritikovali, poslanici opozicije, celokupne vaše zakonske predloge upravo pokušavajući da vam pokažemo da je ovo jedna obmana, obmana građana Srbije i da vi ovo samo dovodite da biste zadovoljili jednu pravnu formu, pre svega zbog EU i zbog SSP, ali smo se danas dotakli, i ja mislim da je to dobra osnova za jedan ozbiljan dijalog, jednog ključnog problema koji imamo sa poljoprivrednim zemljištem, koji jeste nacionalni vitalni resurs, neobnovljivi resurs.

Pohvalio bih i ono što smo juče mogli da pročitamo u „Politici“ da je – ministar ekologije ukazao na problem otuđenja pijaćih izvora vode, i, kada saberemo izvore vode i poljoprivredno zemljište, mi moramo da vidimo šta činiti s problemom da mi već sada imamo situaciju da su hiljade hektara završile u rukama stranaca.

Mi imamo situaciju da vi nameravate i dalje hiljade hektara da dajete u ruke strancima. Danas smo pominjali firmu „Tenis“ i, evo, ako mogu da se složim sa kolegom Rističevićem i sa kolegom Đukanovićem i sa kolegicom Gojković, oni su ukazali da je problematično što su tajkuni i to mahom preko inostranih ošor firmi, registrovanih na Kipru ili u nekim drugim ošor zonama, došli u posed ogromnih srpskih oranica. Oni su i grobari srpske poljoprivrede: i „Delta agrar“ i „MK komerc“ i „Viktorija grupa“ i „Matijević“. Oni su vrlo odgovorni za katastrofalno stanje u srpskoj poljoprivredi, pored političara. Ali su istovremeno i stranci, poput hrvatskog „Agrokora“, stekli to zemljište. E ajde da

vidimo šta mi treba da uradimo da se to poništi, da se vrati u stanje u kakvom bi trebalo da bude.

Vi niste predložili niti jednu izmenu koja dotiče pravi problem i to je sva suština našeg današnjeg spora. Nema potrebe da se svađamo, nema potrebe da se ljutite, ali mi želimo da vam pokažemo da ili niste svesni problema, zato što ne znate i nestručni ste, ili ste saučesnici. Saučesnici ste upropaštavanja ove zemlje koje traje već 17 godina.

Nažalost, mislim da je to ovo drugo. Da je ovo prvo, možda bismo i razgovorom mogli da dođemo do nekog zajedničkog osnova, ali je problem što vi samo kontinuirano nastavljate jednu politiku koja nas 17 godina upropaštava. I sada će jedan „Tenis“, koji saraduje sa „MK grupom“ i koji će zajedno imati ovde poslovne poduhvate, staviti možda poslednji ekser u mrtvački sanduk srpske poljoprivrede i to je ključni problem celokupne vaše politike prema poljoprivredi i odnosa poltronstva prema EU, gde ne vodite interes o srpskim građanima i srpskoj nacionalnoj ekonomiji, već vodite računa o interesu stranaca.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, čisto javnosti radi, da ne bi bilo zabune, bilo koja odredba koju bismo mi usvojili, a koja bi imala retroaktivno dejstvo, pa i na ove tajkune, što bih ja želeo, bila bi protivustavna. Dakle, džabe bi krečili. Ovaj zakon bi bio proglašen neustavnim.

Kako ubuduće zaštititi poljoprivredno zemljište, da ne padne u ruke pravnih lica, nekih drugih tajkuna i da oni to ne prodaju, a da podsetim da je „Agrokor“ kupovinom „Dijamanta“ postao vlasnik poljoprivrednog zemljišta. Znači, pošto je „Dijamant“ imao određenu površinu poljoprivrednog zemljišta, kupovinom „Dijamanta“ u privatizaciji „Agrokor“ je postao vlasnik tog poljoprivrednog zemljišta, a mislim da je to prodao Matijeviću i ubuduće, ukoliko država oseti da je to opasno, ona može ponovo da uvede institut prava preče kupovine.

Po ovom zakonu, sve zemljište koje bude ponuđeno posle deset godina fizičkim licima, strancima, prvo država ima pravo preče kupovine, pa onda komšija ima pravo preče kupovine, pa tek posle ta dva prvenstva kupovine, tek onda strani državljanin, fizičko lice koje ima prebivalište na teritoriji te lokalne samouprave, koji deset godina ima poljoprivredno gazdinstvo može da kupi do dva hektara, pod uslovom da ima mehanizaciju i da se bavio poljoprivredom tri godine. Dakle, tek posle ta dva prava, takvo isto pravo, ukoliko država bude smatrala da treba koristiti, može da uvede pravnim licima ili da stimuliše

komšiju, odnosno naše domaće fizičko lice da mu da povoljan kredit da on ima pravo prvenstva, pošto ga ima, da on kupi to poljoprivredno zemljište.

Neistina je da ne postoji institut da zaštitimo i to zemljište od stranaca, od stranih pravnih lica. Dakle, ukoliko želimo, mi možemo da kreditiramo domaće fizičko lice da ono ima pravo prvenstva da kupi, dao bog, od „MK komerca“, od „Delte“, „Agrokora“ i drugih tajkuna poljoprivredno zemljište. Ukoliko država to bude želela, ukoliko ova vlast ostane, ja mislim da će se to i desiti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Treba brisati ceo ovaj član.

Nažalost, nemam dovoljno vremena da svaki stav obrazložim, ali su interesantni ovi uslovi koje ste predvideli da bi stranci mogli da kupe zemlju. Između ostalog, kažete da je lice „najmanje deset godina stalno nastanjeno u jedinici lokalne samouprave u kojoj se vrši promet poljoprivrednog zemljišta“.

Strah koji se javlja kada se vidi ova odredba podseća na vreme pre otprilike godinu dana, kada je vaša vlada imala ideju da migrante koji su došli u Srbiju raseli po napuštenim domaćinstvima po Srbiji, tako da mi nešto liči da bi ovo možda moglo to da znači. Prošlo je već neko vreme, proći će i tih ukupno deset godina i možda ćete na taj način prodavati zemlju, kao što su, ponavljam, poljoprivredno zemljište prodavali i pre vas. Ali nema nikakve razlike između Todorčića i ovog vašeg Al Ravafeda. Dakle, na isti način se neodgovorno ponašate prema poljoprivrednom zemljištu, prema srpskim seljacima.

Ovde govorite o pravu preče kupovine i ja vas pitam – šta će državi zemlja? Pravo preče kupovine treba da imaju poljoprivrednici, seljaci, a ne država. Državi treba zemlja samo da manipuliše, da se zloupotrebljava. Država se bavi državnim poslom, državnim upravom, a ne poljoprivredom. Poljoprivredom se bave seljaci, bave se poljoprivredni kombinati, gospodine ministre, i, u tom smislu, kad ste već donosili, trebalo je da uradite ovo. Naravno, vi niste razmišljali na taj način, kao što ste predvideli da ćete vi kao ministar, zajedno sa kolegom drugim ministrom, da određujete pravo preče kupovine, rokove, uslove i način postupka. Ako imate ovo u zakonu, onda vam to ne treba.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Smisao ovog amandmana da se ovako precizno navedeni uslovi pod kojima državljanima članicama EU mogu steći pravo na kupovinu dva hektara zemlje je upravo da se spreči na neki način diskriminacija između

građana koji su zainteresovani, eventualno, da povećaju svoje imovno stanje tako što će dva hektara zemlje da kupe u Srbiji. Nije naodmet da malo humora unesemo u ovo.

Ne preti opasnost Srbiji, kada je u pitanju poljoprivredno zemljište, od onih koji će kupiti dva hektara. Mi moramo da razmišljamo kako ćemo da sprečimo one koji su kao, primera radi, pokušali na Zlatiboru da poljoprivredno zemljište, zadruge, pretvore u građevinsko zemljište, pa su bili umešani čak i članovi Vlade. To je bila velika afera u javnosti; Zorana Mihajlović je tu prednjačila, ušla je u sukob sa lokalnom samoupravom tako što je jednostavno došla na ideju da poljoprivredno zemljište, pretežno pašnjake, pretvori u građevinsko zemljište.

A šta mislite, zbog čega je atraktivno, između ostalog, zemljište PKB-a? Nalazi se većim delom na teritoriji grada Beograda, pa vi vidite kolika je eventualno korist ako se to pretvori u građevinsko zemljište.

Ministre, ja uvažavam što vi to negirate, ali znate, ima jedna istinita anegdota. Kada je Maknamara došao u posetu tadašnjoj Jugoslaviji, pitao je tadašnjeg predsednika savezne vlade, Branka Mikulića, ko garantuje da će se vratiti eventualno krediti koje da Svetska banka. Branko Mikulić je rekao – ja lično i moja vlada. Tako mi izgleda ovo vaše odmahivanje glavom. Vi ste promenjivi, doći će jedna nova garnitura, pa će to da se doseti. Nije suština ovako precizno navesti. I šta će biti ako vam neko iz Komiteta EU kaže da je ovo diskriminacija, hoćemo li ponovo zasedati i stavljati ovo van snage?

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem se.

Samo da obavestim da Poslanička grupa Srpske radikalne stranke nema više vremena, osim od predstavnika i po amandmanu.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Pa sve države za proteklih 20 godina koje su ulazile u tu tvorevinu koja se zove Evropska unija imale su obavezu da statusno izjednače u pogledu sticanja prava svojine na nepokretnostima državljanke EU sa svojim domaćim državljanima i svi oni su tu obavezu morali da izvrše u nekom vremenskom periodu od kad ta država postane član Evropske unije. Nismo tu nešto specifično, te ta specifičnost ne može ni da postoji. I mi nemamo potrebe da pre ulaska u EU pravimo neki period kada ne treba dozvoljavati to sticanje, jer mi nikada nećemo ni biti član EU. To je jedna stvar, koja je vrlo važna.

Druga stvar, ovaj član vam je potpuno pogrešan, jer on stvarno zadire u nešto što se tiče diskriminacije. Vi dovodite u nepovoljan položaj i različit položaj privatno lice, vlasnika poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini, kada to prodaje, navodno nekom strancu i kada prodaje našem državljaninu. Jer, ipak, ustavna odredba govori da je promet tog zemljišta „slobodan“, a ograničenja i

posebni uslovi moraju da deluju generalno. Vi tu vršite svojevrsnu zamenu teza. I to je, po meni, pogrešno.

Još nisam čuo da je Ministarstvo poljoprivrede iskoristilo svoje zakonsko ovlašćenje iz člana 59. stav 2. Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Znaete i sami, ako se godinu dana ne koristi za... Primenjujete to? A, ne primenjujete. Pa verovatno nemate kapacitete da to primenite i da nađete podobno lice koje bi u sledeće tri godine ušlo u zakupni odnos i obrađivalo zemljište koje godinama nije obrađeno.

Znaete, ja mislim da se tu nalaze veliki resursi za srpsku poljoprivredu. Pošto je ovo praktično kraj rasprave, ovaj zakon je loš. Nije dobro da se na ovaj način igramo sa ovom strateškom vrednošću, a to je ipak poljoprivredno zemljište. Male države, mali narodi čuvaju ono svoje što imaju. Nemojte da se upoređujete sa velikim državama.

Zapamtite samo još jednu vrlo važnu stvar. Nekada davno, pre 150 godina, razvijena je jedna doktrina koja kaže – Sibir nije vlasništvo Rusije, to je svetsko bogatstvo, to pripada svakome. Ko može da ga koristi? Može da ga koristi privatni vlasnik.

Ovo što radi EU, to je modifikovana varijanta. Gde je Nemač vlasnik, to je nemačko, a tamo gde je nemačko, tu ima legitimno pravo da dođe i nemačka vojska. Zapamtite, oni se toga nisu odrekli. Dajte da se i mi ne odričemo onoga što je samo naše.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Aleksandra Čabraja.

Izvolite.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Zahvaljujem.

Iskoristiću priliku da još nešto kažem o spornom ustavnom osnovu ovih novih rešenja i o tome što su već kolege više puta danas rekle.

Potpuno se slažem, i sama sam to istakla, da je više vođeno računa prilikom pisanja ovih rešenja o SSP, nego o Ustavu Srbije, jer kako drugačije da protumačimo to što se kao ustavni osnov ovih rešenja navodi član 97. Ustava stav 1. tačka 9) i tačka 12), gde se zapravo uopšte ne pominje poljoprivredno zemljište i koji ne daje zaista nikakav osnov za ova rešenja.

Zaista bih volela da mi neko objasni na koji način je ovde nađen osnov da se ovakva rešenja napišu. Mnogo više bih volela da se predlagač pozabavio nekim drugim članovima Ustava. Ja kao neko ko nije pravnik možda ne bi trebalo da govorim o tome, trebalo je, kažem, da se predlagač time pozabavi, ali možda bi bolje bilo da su se pogledali neki drugi članovi Ustava, kao što je, recimo, član 58, koji jemči mirno uživanje svojine i drugih imovinskih prava, ali to ne mora biti pravo svojine, to može biti pravo korišćenja, plodouživanja, pravo zakupa itd.

Ova prava, koja inače pripadaju građanima Srbije, mogu biti, to su i neka od prava koja mogu biti ugrožena ovim zakonom i ovim dodatnim rešenjima, što znači da se ovim, ponavljam, novim rešenjima upravo ponovo ugrožava i pogoršava položaj i prava građana Srbije.

Takođe, član 17. Ustava kaže da stranci uživaju prava garantovana zakonom, sem onih koja pripadaju samo državljanima, građanima Srbije. Pa nije valjda besmisleno da neka prava imaju samo građani Republike Srbije a ne i stranci?

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

Mogla bih da navedem još nekoliko članova Ustava, ali nemam više vremena. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani građani Srbije, jedino vlast SNS pristaje da prodaje poljoprivredno zemljište strancima. A ne samo da nismo ušli u EU, nego u EU nikada nećemo ući, pa i za ovih 10 godina za koje vi pokušavate da delimično ograničite prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima. Sve druge rekao bih ozbiljnije vlade u EU su, naravno, ograničavale tu mogućnost i 11 godina posle ulaska u EU, a mi, evo, 11 godina pre ulaska u EU nudimo prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima.

Naravno da građane Srbije niste ništa pitali o tome na referendumu, niste imali čak ni javnu raspravu. Vi, gospodine ministre, ne možete da navedete jednu asocijaciju poljoprivrednika koja vas podržava u prodaji poljoprivrednog zemljišta strancima, jer takve asocijacije nema. Nijedan srpski poljoprivrednik, normalan, rekao bih i dodao, nikada neće podržati prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima.

Vi, naravno, niste imali hrabrosti da pitate građane Srbije na referendumu šta misle o ovoj vašoj ideji.

Naravno da vi ovde izjednačavate državljane članica EU sa državljanima Srbije. To je vama bitno, da vi zaštitite prava građana drugih država, a zaboravili ste prava sopstvenih građana.

Nisam primetio da pominjete u ovom predlogu izmene i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu, primera radi, da građani Ruske Federacije mogu da kupuju poljoprivredno zemljište u Srbiji, pošto su vama samo članovi EU prioritet. To je ono što vi slušate, što vi morate da ispunite i u čemu ste vi identični sa politikom bivšeg režima.

Ovde smo čuli zaista interesantne žalopojke kako ne valja taj SSP ali eto vi ga primenjujete, kako je neko loše ispregovarao, ali eto vi idete tim pogrešnim,

tim pogubnim putem. Pa gde su ti hrabri naprednjaci, ti veliki zaštitnici Srbije, te velike patriote? Gde je taj najveći od svih sinova naših naroda i narodnosti, Aleksandar Vučić, da lupi šakom o sto i kaže – nećemo više tim pogubnim putem za Srbiju u Evropsku uniju po svaku cenu?

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću, ja vas molim da počnete da pričate konačno o amandmanu. Evo, dva minuta sam vas pustio da pričate šta god hoćete, šta vam padne na pamet, mada je to teško.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Veliko hvala, gospodine predsedavajući, na vašoj sugestiji.

Samo sam želeo da kažem da vi zapravo krijete suštinu ovog zakona i da mi našim amandmanima pokušavamo da vratimo stvari na pravi put, a jedini pravi put je – zabrana prodaje poljoprivrednog zemljišta strancima, koja će i zakonski i ustavno biti zagarantovana za sva vremena. To je politika Dveri.

Ja nisam sreo, verujte, ovih dana nijednog člana SNS-a ili birača SPS-a koji je za prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima, koji bi ovo podržao kada biste ovo stavili na referendum. Vi ne smete ovo da stavite pred sopstvene članove, jer bi oni podržali ovo što ja danas govorim u Narodnoj skupštini Republike Srbije. I oni su protiv prodaje poljoprivrednog zemljišta strancima. Lažete i sopstvene članove šta danas radite i kakav zakon želite da donesete, jer slušate centralni komitet iz Brisela, jer ste nešto dužni briselskim komesarima, jer nemate sopstveno mišljenje i sopstveni stav, jer zapravo sve vreme radite za interese MMF-a, Svetske banke, Brisela, Vašingtona, NATO-a i onih koji ovde komanduju godinama unazad.

To je suština priče. Vi ste isti kao i bivši režim, nema razlike između bivšeg i sadašnjeg režima u slugeranjskom odnosu prema EU. Ovim zakonom vi to najbolje dokazujete, jer kažete – moramo... Pazite, moramo da ispunimo ono što je neko pre nas potpisao. Što morate? Gde to piše da morate? Zašto ne bismo osporili SSP? Zašto ga ne bismo suspendovali? Zašto ga ne bismo ukinuli kad nam ne odgovara?

Pa profesor iz vaših redova je lepo rekao da je protiv EU, samo ne može da objasni zašto onda glasa za zakone u korist EU. Iz vaših redova je....

(Predsedavajući: Kolega Obradoviću, ja vas molim da govorite o amandmanu.)

... Koji su protiv ovih nakaradnih zakona.

Dakle, veoma je jasan stav Srpskog pokreta Dveri, koji danas ima apsolutnu podršku građana Srbije. Svi građani Srbije su protiv prodaje zemljišta strancima, kada bi im neko uopšte i dao priliku da se izjasne na referendumu.

Zato vi zabranjujete referendum, jer znate da biste na tom referendumu izgubili. I kada biste pitali po pitanju ulaska Srbije u EU, i kada biste pitali o

briselskim sporazumima, i kada biste pitali o gej-paradama, i kada biste pitali o prodaji poljoprivrednog zemljišta strancima, na svakom od tih referenduma vi biste izgubili, i zato ne smete da izađete na referendum nego ovako zamajavate javnost, kao vi nešto štitite, a zapravo ste najobičnije sluge Brisela i Evropske unije.

Zato ste isti sa politikom DS-a, ne smete da skrenete sa tog puta. Kao što se nekada govorilo da se ne sme skrenuti sa puta Josipa Broza Tita, tako vi ne smete da skrenete sa pogubnog puta Srbije u EU. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Gospodine Obradoviću, ja sam vas pustio da se ne biste predstavljali kao žrtva vladajućeg režima.

(Boško Obradović: Vi ste srce.)

I to što mi dobacujete da sam srce samo govori da možda imate i neke druge evropske vrednosti... (Aplaudiranje i smeh u sali.) Ali, skrećem vam pažnju da ćete, ako još neki put nekoga ovde nazovete lažovom, dobiti opomenu. Imate pravo da koristite sinonime i tako dalje, ali nemate pravo da vređate poslanike i ministre. Rekli ste da neko ovde laže.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, replika.

(Maja Gojković: Povreda Poslovnika.)

Reč ima narodni poslanik Maja Gojković, po Poslovniku.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Zahvaljujem poslaniku Orliću na pravilnom tumačenju Poslovnika, onaj ko kaže „povreda Poslovnika“ prvi dobija reč.

Dakle, pozivam se na povredu člana 106. i člana 108. Prethodni govornik nije ništa rekao o tački dnevnog reda, odnosno ovog puta o amandmanu. Čuli smo neki traktat o ponašanju i politici Josipa Broza Tita, čuli smo o DS, čuli smo šta bi volela Poslanička grupa Dveri da se ostvari, a to je da imaju apsolutnu podršku njihovoj politici, ali nismo čuli o amandmanu baš ništa.

A, predsedniče, prekršili ste član 108. zato što vi raspravljate sa poslanicima i vi ih na nešto upozoravate i molite ih da krše ili da ne krše Poslovnik, da uvrede nekog, pa, eto, sledeći put ako ne uvrede, onda, ili ako uvrede ponovo vi ćete ih kazniti. Vi samo možete da primenjujete član 108. stav 1. Poslovnika, da se starate o redu na sednici, upotrebite ili ne upotrebite stav 2. Poslovnika, da kaznite nekog, a ove pedagoške mere po Poslovniku ne postoje i u nekim slučajevima ne daju baš nikakve rezultate. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Da li želite da se Skupština izjasni u danu za glasanje o povredi Poslovnika?

MAJA GOJKOVIĆ: Evo, zbog vas, ne.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Narodni poslanik Srđan Nogo, povreda Poslovnika.

Izvolite.

SRĐAN NOGO: Član 27. precizira da se samo predsednik Narodne skupštine, u ovom slučaju vi kao potpredsednik na mestu predsedavajućeg, stara o redu na sednici. Gospođa Gojković se javila kao naš kolega, kao narodni poslanik, ukazujući da je povređen Poslovnik, a ja bih hteo samo da kažem da ste vi ti koji procenjujete, tumačite povrede Poslovnika, a na šta upućuje ovaj član 27. Vi ste merodavni. Nije logično da, obično, narodni poslanik suflira da li nekome treba izreći kaznu ili ne, s obzirom na to da ste vi vodili dijalog. Mislim da predsedavajući ima zadatak da vodi dijalog sa narodnim poslanicima i to je jedna normalna stvar. Mislim da mi ne treba da budemo neko ko ne može da razgovara između sebe.

Gospodine Arsiću, vi ste ispravno postupili. Ne, ukazujem na gospođu Gojković i samo potenciram da je dijalog nešto što treba forsirati u ovoj skupštini.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Nogo, predsedavajući ne vodi dijalog nego vodi sednicu u skladu sa Poslovnikom.

Koleginica Maja Gojković ima puno pravo da ukaže na povredu Poslovnika, kao i svaki drugi narodni poslanik, tačno je tako, s tim što predsedavajući odgovara za primenu Poslovnika, a neko od poslanika, ako smatra da predsedavajući ne radi dobro svoj posao, ima pravo da ukaže na povredu.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni? (Ne.)

Reč ima narodni poslanik Maja Gojković, povreda Poslovnika.

MAJA GOJKOVIĆ: U pitanju je član 103, u kom se govori da svaki narodni poslanik ima pravo da usmeno ukaže na povredu u postupanju predsednika, odnosno ovog puta predsedavajućeg Narodne skupštine ako smatra da nije u skladu sa odredbama ovog poslovnika učinjenoj na sednici Narodne skupštine koja je u toku, i to neposredno po učinjenoj povredi.

U potpunosti razumem poslanike da je prošlo tek godinu dana u ovom sazivu, koliko mi radimo, i da su oni novi poslanici, ali mislim da je za svakog poslanika koji je želeo da pročita Poslovnik bilo sasvim dovoljno vremena da se upozna sa ovom odredbom člana 103. stav 1. da svaki poslanik ima pravo da ukaže na povredu Poslovnika, a na vama je da date tumačenje i da glasanjem odlučimo da li je povređen ili ne.

Nema to nikakve veze što sam ja predsednik Narodne skupštine. Svaki poslanik – i predsednik, preduslov je da bude i poslanik – siđe u klupu i diskutuje i ima pravo da koristi poslovničke odredbe, pa i povredu Poslovnika. Toliko od mene, besplatno savet kolegi koji je tek godinu dana poslanik. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjašnjava o vašoj povredi Poslovnika?

MAJA GOJKOVIĆ: Niste vi povredili Poslovnik, ali mogućnost da poslanici povrede Poslovnik ne postoji kod nas, tako da ne. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Orliću, jeste li odustali od replike?

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Moram, zarad javnosti, kada govorimo o ovom amandmanu, da ukažem na nešto što smo dužni da kažemo, a to je da ode imamo jednu stravičnu obmanu javnosti – niko ne prodaje zemlju strancima, niti je to moguće. I ovaj zakon to sprečava.

Ovde je poenta samo u tome što je neko naučio fraze i vrti te iste fraze u pet rečenica, valjda po savetu baš onih što je on kritikovao, EU, NATO. Po njihovom savetu mu je poslata takva potpredsednica u partiju i ovde obmanjuje javnost na ovakav način. Neki se pronalaze ovde.

Zaista molim one koji kritikuju ovakav zakon da kažu šta je alternativa. Hoćemo da uništimo konkurenciju? Hoćemo da uništimo poljoprivredu dokraja? Hoćemo, na kraju krajeva, pošto se ovde iznosi jedna netačna teza, kaže – zašto samo prema građanima EU? Pa sa njima je potpisan Sporazum. A zašto morate ovo da donesete? Pa da ne biste bankrotirali, neko će vas tužiti.

Nažalost, neko se 2008. godine jednostrano obavezao da primenjuje SSP. U tome je suština. Mi smo se obavezali jednostrano da nešto primenjujemo. I sad kada bismo to prekinuli da radimo neko bi nas tužio, pred svakom arbitražom izgubili bismo svaki spor. Što ne kažete građanima kad biste to uradili da bi ova zemlja bankrotirala. Hoćete zemlju do bankrota da dovedete? Je l' vam to politika?

Da, mi donosimo zakon, ispravljamo ne grešku nego jednu katastrofu, koju je neko 2008. godine uradio i pokušavamo da zaštitimo poljoprivredno zemljište. A ovi što izriču ovakve floskule i što, onako, više demagoški pristupaju ovoj temi, oni bi, zapravo, doveli ovu zemlju do potpunog bankrota.

Ministre, mislim da ste i vi dužni da se javite i da kažete o čemu se ovde radi. Ja tvrdim i dalje da se ovi ljudi plaše bilo kakve konkurencije, jer nikada nisu naučili da posluju niti da rade u bilo čemu gde postoji neko tržište, nego isključivo žele da zaštite interese pojedinih domaćih tajkuna ovde. I to je najveći problem. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Ševarlić, Kostić, vremena više nemate; džaba se javljate.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, opet ću isto javnosti radi. Ovde se šef jedne poslaničke grupe pozivao na referendum; pitao je što po ovom pitanju ne sprovedemo referendum.

(Jedan od narodnih poslanika: Je li ovo po amandmanu?)

Naravno da je po amandmanu.

Referendum nije moguć. Međunarodni sporazumi i ugovori, po Ustavu Republike Srbije, ne mogu biti predmet referenduma. Da je neko pročitao Ustav, to bi morao znati. Hvala.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Pošto su se stekli uslovi, predlažem da konstatujemo potvrđivanje mandata narodnom poslaniku u Narodnoj skupštini za upražnjeno poslaničko mesto kako bismo omogućili njegovo učešće u radu Narodne skupštine.

Dobili ste odluku RIK-a o dodeli mandata narodnog poslanika radi popune upražnjenog poslaničkog mesta. Uručen vam je Izveštaj Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja, koji je utvrdio da su se stekli uslovi za potvrđivanje mandata narodnoj poslanici, sa predlogom da Narodna skupština, shodno članu 27. stav 5. Zakona o izboru narodnih poslanika, konstatuje potvrđivanje mandata narodnoj poslanici Grozdani Banac, izabranoj sa Izborne liste Aleksandar Vučić – Srbija pobeđuje.

Na osnovu Odluke RIK-a i Izveštaja i predloga Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja Narodne skupštine, a shodno članu 27. stav 5. Zakona o izboru narodnih poslanika, konstatujem potvrđivanje mandata narodnoj poslanici Grozdani Banac.

Poštovana narodna poslanice, molim vas da, saglasno članu 17. Zakona o Narodnoj skupštini, pristupite polaganje zakletve.

(Predsedavajuća čita tekst zakletve, a narodna poslanica ponavlja.)

„ZAKLINJEM SE DA ĆU DUŽNOST NARODNOG POSLANIKA OBAVLJATI PREDANO, POŠTENO, SAVESNO I VERNO USTAVU, BRANITI LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA I GRAĐANSKE SLOBODE I PO NAJBOLJEM ZNANJU I UMEĆU SLUŽITI GRAĐANIMA SRBIJE, ISTINI I PRAVDI!“

Hvala, poslanice.

Molim da potpišete tekst zakletve.

Čestitam vam u svoje ime i u ime Parlamenta Republike Srbije na izboru za narodnog poslanika.

(Aplauz.)

Molim poslanike iz Poslaničke grupe SRS da ne puštaju stranu himnu u Parlamentu Republike Srbije. Ne mogu da utvrdim...

Svaka država je u ovom parlamentu strana država i ne mogu ovde da se puštaju himne drugih država, jer se himna Republike Srbije ne pušta u tuđim parlamentima. Prema tome, molim da se uzdržite. Bez obzira na to čija je himna; mene to apsolutno ne interesuje. Svaka država osim Srbije je strana država za nas. Nadam se da je to jasno.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Zahvaljujem.

Podneo sam amandman na član 3. Predloga zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu kojim sam predložio da se promeni naziv člana 72đ.

Sama činjenica da u zakonu imamo 72đ oznaku člana govori o tome kakvi su nam zakoni i kakav nam je pravni sistem, koliko puta smo prinuđeni da menjamo i dopunjujemo donete zakone i koliko često. To govori i o doslednosti našeg pravnog sistema i njegove celovitosti i govori o tome u kakvim uslovima mi živimo i radimo u ovoj zemlji, u kakvom pravnom sistemu treba da se snalazimo.

Predlagač, dakle Vlada Republike Srbije predložila je da član 72đ nosi naziv Otudjenje poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini.

Tražio sam da se naslov člana promeni kako bismo potpuno precizno regulisali šta zapravo taj član reguliše, odnosno kako bismo u naslovu naveli samo ono što taj član reguliše, i to je suština ove trodnevne rasprave o ovom zakonu. Dakle, Predlog zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu zapravo reguliše isključivo kupoprodaju i promet poljoprivrednog zemljišta kada je prodavac domaće fizičko lice a kupac strano fizičko lice državljanin Evropske unije, ništa više od toga.

Stoga sam i tražio da član 72đ nosi naziv u skladu sa opsegom koji taj član i reguliše, a to je – „Uslovi pod kojima državljanin države članice Evropske unije može steći poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini“. I to je sve. Dakle, to je ono o čemu mi pričamo ovde tri dana.

Ako bude usvojen zakon ovako kako ga je Vlada Republike Srbije predložila, ništa više od ovoga neće biti promenjeno i neće biti regulisano drugačije nego kao dosada. Naime, hoće li, kao i dosada, „Al Dahra“ moći kupiti još hiljadu hektara poljoprivrednog zemljišta u Republici Srbiji na isti način kako je to mogla da uradi i ranije? Hoće. Hoće li neki drugi, PIK Bečej, nakon usvajanja ovog zakona moći iz stečaja sa svojim poljoprivrednim zemljištem biti ispod cene prodat pa da neki domaći tajkun dođe na taj način jeftino u posed poljoprivrednog zemljišta u Srbiji? Hoće.

Dakle, predložene izmene i dopune zakona ništa od ovoga ne regulišu. Ili, ako hoćete i dalje da vidimo kreativnosti naših domaćih privrednika, hoće li se, recimo, moći dogoditi situacija da se desi restitucija u korist Srpske pravoslavne crkve pa da lokalni privrednik dogovori sa Srpskom pravoslavnom crkvom da urade kompletnu zamenu zemlje tako da sva ta zemlja dođe njemu u ruke, a da onda lokalni poljoprivrednici na teritoriji opštine ostanu bez ijednog hektara zemlje za iznajmljivanje ili za ispašu stoke? Hoće, sve će to i dalje biti moguće.

Dakle, jedina stvar koju ovaj zakon reguliše je situacija koja je sasvim malo izvesna, a to je – da fizičko lice državljanin EU, zemlje u kojoj ima mnogo veće subvencije po hektaru nego što ima ovde, zemlje u kojoj nema članova zakona sa 72đ i „š“, dakle u kojima nema čestih izmena i dopuna zakonskih propisa, u kojima postoji stabilan i postojan pravni sistem, da on odande dođe ovamo u potrazi za našim poljoprivrednim zemljištem. Dakle, to je jedina stvar koju ovaj zakon reguliše.

Sve ovo drugo što nam se dosada događalo, sve ono što se stavlja na teret sadašnjoj i prethodnoj vlasti, sve će to i dalje biti moguće i ovo je u suštini prava i jedina stvar o kojoj mi tri dana ovde raspravljamo. Zato sam tražio da se naslov člana uskladi sa opsegom koji taj član reguliše, ništa više od toga. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gordana Čomić, Goran Ćirić, Balša Božović, Aleksandra Jerkov, Goran Ješić, Maja Videnović, Veroljub Stevanović, Vesna Marjanović i Radoslav Milojičić.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Član 3. izmene i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu je centralni član i pokušano je da tekst tog člana bude formulisan tako da Vladi Republike Srbije, što je verovatno legalno, omogući da daje poruke da stavljam član o prodaji zemlje strancima zato da je nikada ne bismo prodali strancima – što nije legitimno, legalno jeste – ili da omogući vladajućoj koaliciji da, takođe, koristi ovaj član da bi mogla da kaže – evo, ovako nikada nećemo prodati nikakvu zemlju nikome. Međutim, to tako, nažalost, ne biva.

I, uz ostavljanje rubruma Uslovi za promet poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini, a uklanjanje rubruma na 2.2. potpoglavlju koje govori o zemljištu u državnoj svojini imamo i očitu razliku da se tamo govori o otuđenju zemljišta u državnoj svojini a ovde o ovima za promet poljoprivrednog zemljišta. Jedno i drugo nije isto.

Pažljivo čitajući predloženi član 72đ i bivajući privržena da SSP ima biti primenjen, harmonizovan, kakogod, onda sam videla šta u stvari znači višak reči u članu 72đ koji je predlagač ponudio. Znači dva stava koje mi nudimo umesto osnovnog predloga.

Prvi stav: „Državljanin države članice Evropske unije poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini, polazeći od Sporazuma, ne može steći ni kao pravno ni kao fizičko lice“.

Drugi stav istog člana: „Državljanin države članice Evropske unije koji je i državljaniin Republike Srbije poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini može steći pod istim uslovima kao i drugi državljani Republike Srbije“.

Ovim se uvažavaju obaveze koje imamo prema Sporazumu. Ovim se uvažava obaveza da se otvori i ovim se govori o realnosti. Šta je realnost? Kada se odredbe koje nam je predlagač podneo kao osnovni predlog prevedu, onda se svodi na to da zemljište ne može steći niko ko nema državljanstvo Srbije. Pošto u Srbiji ima dovoljno građana koji imaju dvojno državljanstvo, osim građana država poput Crne Gore, koje zabranjuju dvojno državljanstvo, onda je vreme i da priznamo da je to njima namenjeno, kao što u bilo kojoj zemlji EU, da li u formi privremenog ili trajnijeg gastarbajterstva, postoje državljani Srbije koji su istovremeno državljani i drugih članica EU.

Njima ste namenili ovaj član, ali nećete da se to zna. I nećete da se zna da će Srbija prodavati poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini. To ne može da se ne zna. I to je loše. Kampanja koju pokušavamo da preživimo i u ovoj skupštini, inače u javnosti, da je SSP loše pregovaran pa je ovo ishodište, rekla sam to u raspravi u načelu, nikome neće doneti koristi, apsolutno nikome.

Treba da odrastemo. Treba da znamo kako se...

Da, dame i gospodo, da odrastemo, da ne lupetamo ovde kako se pregovara SSP i da budemo ponosni što pojma nemamo. Da odrastemo.

(Vladimir Đukanović: Kako ste pregovarali vi?)

Možete i dobacivanjem da me pitate, ja vas vrlo pažljivo i strpljivo slušam. Od početka ove rasprave slušam naučene rečenice koje se u ovom zanatu zovu „mesidž boks“, da smanjimo štetu što ćemo da slažemo naše birače pa ćemo ipak prodavati zemlju u privatnom vlasništvu. Što je legalno, legitimno nije. Ali slušam nedopustivo neznanje o tome kako teče proces evropskih integracija, uključujući proces pregovaranja o SSP. Imate i amandman koji to dokazuje. Potpuno neznanje! I ja ću o tom amandmanu kada bude na dnevnom redu. Taj amandman ste prihvatili. Pojma nemate šta ste prihvatili. Vlada ga je ponudila. Svako ko izgovara rečenicu „loše je ispregovaran, jednostrano“, neće da odraste pa će se igrati u pesku periferije.

Moja ponuda...

(Narodni poslanik Marijan Rističević dobacuje.)

Narodni poslaniče, ako imate bilo šta da mi saopštite, izvolite...

PREDSIEDNIK: Narodni poslaniče, nemojte dobacivati.

Izvolite, Gordana.

GORDANA ČOMIĆ: Ako ste nervozni što govorim istinu, molim vas da se suzdržite. Ako ne možete da se suzdržite, onda molim predsednicu Narodne skupštine da vazda jedna drugoj pomognemo da ovde bude dijalog.

PREDSIEDNIK: Rekla sam.

GORDANA ČOMIĆ: Čula sam. Zahvaljujem.

Dakle, ova dva stava govore ono što vi u suštini predlažete, izuzimajući folklor rasprave koja se dešava u ovoj sali i koja se dešavala na odborima.

I ponoviću ovde za kraj, u pokušaju da vam predložim da prihvatite ovaj amandman, i ovaj amandman kao i svaki drugi. Glasa se grupno na sednicama odbora, to što se ovde ne razume šta to znači ili što se misli „pa šta nas briga, mi smo većina, možemo kako hoćemo“ govori jednako o vladajućoj većini kao i o opoziciji. To je naš nesporazum. Banalan, ali dubok. Ne može grupno da se glasa o amandmanima. Ne može da nas nervira što ima 42 amandmana. Ne možete podizanjem ruku da proglasite da Poslovnik ne važi na sednicama odbora i da bude grupno glasanje protiv amandmana. Ne može.

E, iz istih načina posmatranja šta je institucija, šta su odbori, iz istih cipela ovde slušamo neznanje o pregovaranju tokom postizanja SSP.

Pre ili kasnije, mislim više pre nego kasnije, mi ćemo zajedno, ministre, svedočiti o tome da moj amandman, da naš amandman, amandman Demokratske stranke u suštini predstavlja poštenu i primenjivu verziju vašeg osnovnog predloga. Nema laži, nema prevare. Ako imaš dvojno državljanstvo, izvoli, po dva hektara. Dva po dva, dva po dva, dvadeset puta po dva, kakogod, ali je to ono što će se u suštini dešavati, uz blokade u odnosu na uslove.

Vi nećete da govorite ovde o otuđenju privatnog, a to piše u nekim zakonima drugih zemalja, koje su takođe potpisivale SSP, ali govorite o otuđenju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini. Ili su isti uslovi, a i oni uslovi i ovi uslovi, ovo otuđenje i ono otuđenje, ili hoćemo da na prilično amaterski način i aljkavo pokušamo da sakrijemo ono što se sakriti ne može – privatno poljoprivredno zemljište će biti prodavano, jedino je pitanje kome. Hvala.

PREDSIEDNIK: Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Stošić.

Izvolite.

MILORAD STOŠIĆ: Poštovane kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministri, poštovani građani Srbije, mi govorimo danas o ovom zakonu o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

On nudi neka iznuđena rešenja koja su ograničena Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Mislim da ima nekih dobrih rešenja o kojima sam govorio u načelnoj raspravi, ali hoću da iznesem pre svega lični i stav PUPS-a u vezi s poljoprivrednim zemljištem. A naš stav je poznat – ni pedalj zemlje strancima.

Međutim, mi kao odgovorni ljudi moramo poštovati međunarodne sporazume koje je neko u naše ili u ime države ili naroda potpisao. Zato i kažem da su ovo neka iznuđena rešenja i kakva su takva su, sigurno su bolja nego što je predviđeno Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju.

Zbog toga sam i hteo da se ovaj zakon popravi na neki način i podnesenim amandmanom na član 3. u novom članu 72.đ u 1. stavu, posle reči državljani države članice EU, dodaje se i tekst – kao i domaće pravno lice čiji su vlasnici ili suvlasnici državljani države članice Evropske unije. Taj bi član trebalo da glasi u celosti: „Državljanin države članice Evropske unije, kao i domaće pravno lice čiji su osnivači i članovi državljani država članica Evropske unije, poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini, polazeći od Sporazuma, mogu steći pravnim poslom uz naknadu ili bez naknade pod uslovima propisanim ovim zakonom“, što znači da u istu ravan stavljamo i vlasnike nekih pravnih lica kao što smo stavili i državljane države članice Evropske unije.

Ja sam dao logično objašnjenje. Smatram da se predviđenim članom mora dopuniti odredba koja bi proširila dejstvo predviđenih izmena i dopuna i na domaća pravna lica čiji su vlasnici ili suvlasnici državljani država Evropske unije kako posrednim putem, osnivanjem ili registrovanjem fiktivnih privrednih društava ili udruženja ne bi došlo do mogućnosti zloupotrebe ovih zakonskih rešenja, odnosno posrednog sticanja svojine nad zemljištem mimo uslova predviđenih predloženim članom.

Takođe, u ovom članu sam predložio i promenu stava 7. dodajući – domaća pravna i fizička lica treba da imaju pravo preče kupovine, kao što je to država Republika Srbija.

Ovaj stav bi izgledao ovako: „Republika Srbija, domaća pravna i fizička lica vlasnici susednih parcela imaju pravo preče kupovine poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini koje je predmet pravnog posla iz stava 1. ovog člana“. Kada sam ovo predlagao, rukovodio sam se time da se omogući našim domaćim pravnim i fizičkim licima – ako se ta dva hektara graniče sa njihovom parcelom, da oni imaju pravo preče kupovine.

Meni je jasno ovo objašnjenje gospodina ministra. Donekle je prihvatljivo, međutim, sada ne možemo reći da li sam u pravu ja koji predlažem ovaj amandman ili je u pravu ministar koji je odbio moj amandman, ali će to

svakako vreme pokazati ko je bio u pravu i da li smo mi doprineli ili nismo doprineli usvajanjem ili neusvajanjem ovog amandmana. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Dijana Vukomanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem.

Ja sam u ovom prvom amandmanu išao, kako bih rekao, radikalno, integralnom, sistemskom rešenju, koje je očito previše oštro ili neprihvatljivo za vladajuću većinu, da se taj problem reši tako da bismo prosto stavili van snage ovaj zakon, odnosno ove izmene, i ostali na formulaciji koja je i bila, a to je važeća formulacija, to je zabrana prometa, odnosno prodaje privatnog zemljišta.

Ovo je jedan tehnički amandman ali koji kaže – ako to već nećete, ako već hoćete da barem formalno omogućite, ili omogućimo, strancima da mogu da kupuju poljoprivredno zemljište, onda hajde da ta intencija, koja je otprilike očigledna i niko je tu nije osporio, a neki od kolega iz vladajuće većine su to i direktno rekli, da i mi zapravo kao to omogućavamo a zapravo im onemogućavamo i sprečavamo.

U tom smislu rekao bih da moje kolege, neki iz Dveri su bili prestrogi kada kažu da će ovo sada naveliko omogućiti prodaju poljoprivrednog zemljišta. Neće ta dva hektara, po dva hektara... Kažem, oni koji su zainteresovani, uz sve ove blokade i uslove koji su postavljeni, stvarno neće biti previše motivisani da navale i da kupuju. Oni koji kupuju, posebno ovi špekulativni, međunarodni kapital, on će ići na otvaranje preduzeća, zajedničkih firmi i na taj način će otuđivati, odnosno preuzimati poljoprivredno zemljište u Srbiji, kao što je to činio i do sada.

Moj apel ministru i Vladi, bilo kojoj vladi, sadašnjoj i nekoj budućoj, nadam se, jeste da što pre preduzme neke mere. Nije jednostavno, ali da sprečimo.

Što se tiče SSP-a, za razliku od koleginice Čomić, ja zaista mislim da je loše ispregovaran, pogotovo u nekim aspektima, to uopšte nije sporno, i trebalo je tu da se interveniše. Ali, kada pogledamo, loše je ispregovaran i Briselski sporazum, uzgred, tako da nemamo pravo da se žalimo, odnosno vladajuća većina da se žali samo na Briselski sporazum i prethodnu vlast, jer je i ona još

gore i još katastrofalnije ispregovarala, sadašnja vlada, Briselski sporazum o Kosovu.

Bilo kako bilo, a nisam slučajno spomenuo Briselski sporazum, upravo zbog tog Briselskog sporazuma možda je moguće da EU neće reagovati kritički prema ovakvim izmenama, iako i oni nisu slepi i jasno je i njima da se zapravo na ovaj način u suštini sprečava ili omogućava i istovremeno onemogućava promet poljoprivrednog zemljišta.

Meni je to malo naivno, malo providno, malo neozbiljno, a onda sam hteo ovim amandmanom da malo smanjim tu neozbiljnost tako što bismo izbrisali ovu tačku 4. u ovom članu 72đ, gde se traži, pored svih onih deset godina, pored svega drugog, koliko treba da imaju registrovano domaćinstvo, koliko treba da su stalno nastanjeni u jedinici lokalne samouprave... Pa koliko je tih Hansova i Pjerova stalno nastanjeno 10 godina u jedinici lokalne samouprave? Pa im se još traži da imaju u vlasništvu mehanizaciju i opremu za obavljanje poljoprivredne proizvodnje, pri čemu se ne specifikuje šta znači ta oprema i mehanizacija; to može da znači kompletna mehanizacija, a može da znači traktor, a može da znači prskalicu za voće, može da znači kosilicu za šišanje trave.

Prosto, deluje mi malo neozbiljno pored ovih ozbiljnih stavki i uslova koji se tu stavljaju, strogih, ponekad čak i prestrogih, ali razložno strogih, da se onda uvodi i tako neozbiljan kriterijum kao što je mehanizacija, i to bez specifikacije šta znači mehanizacija i oprema za obavljanje proizvodnje. Znači, mogu da budu i obične grabulje pa da to bude uslov ili da ne bude uslov.

Prosto, to bi se moglo izbaciti, ne bi bolelo, a pokazalo bi se ili bi bar malo ozbiljnije delovao ovaj predlog zakona sa kojim idete, i koji, kažem, ponavljam i time završavam, neće biti predmet kritike od Brisela samo zbog toga što su zadovoljni nekim drugim stvarima koje vlast odrađuje pre svega na Kosovu i na nekim drugim poljima. Kada budu nezadovoljni, onda će pokrenuti ovo pitanje i naterati vas da promenite ovaj zakon. Hvala.

PREDSEDNİK: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Pozivam da se ne prihvati. Uvođenje zaštitnih mera – mi smo danas obrazložili, a ako neko danas nije stigao da isprati sve, radili smo to i u petak, ako je i tad bio zauzet, radili smo to i u četvrtak. I da, smatram da postoji pun smisao u postojanju ovih mera.

Uostalom, još jednom, nismo mi ove stvari izmislili u četvrtak. Ove stvari već postoje, primenjuju se. Da li ima ili nema bilo kakve veze s Briselom, evo neka zaključni svako ko gleda ovu sednicu, mislim na Briselski sporazum. Razumem da neko prosto nema šta drugo da kaže, ali ako će da se zgražava i sablažnjava nad Briselskim sporazumom ili, kako je sam rekao u amandmanu na

član 1, nad bilo kakvom, čak i teoretskom mogućnošću da strani državljanin postane vlasnik pa čak i do dva hektara, pod svim ovim uslovima, i samo zemljište iz privatne svojine, nek izvoli, neka objasni obožavaocima zašto onda sam predlaže da mu se to olakša. Predlaganjem ovakvog amandmana smanjujemo uslove i olakšavamo priču. Alal vera! Hvala lepo.

PREDSIEDNIK: Reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, samo jedna kratka ispravka. Možda neko ko je grabio novac iz Lutrije Srbije može grabulje da nazove mehanizacijom. Grabulje su poljoprivredna alatka, to nije mehanizacija. Hvala.

PREDSIEDNIK: Molim vas, imate 14 sekundi.

Reč ima Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Nema potrebe da trošim tih 14 sekundi. Samo da vam kažem, ovo sam predložio da bi ta vaša neozbiljnost ovog vašeg predloga bila manja, a jasan je moj politički stav i on uopšte nije sporan. Dakle, on je protiv, ali ako hoćete da budete ozbiljniji, onda makar izbacite ovo.

PREDSIEDNIK: Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Neđo Jovanović i Vladan Zagrađanin.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Sanda Rašković Ivić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Vlada i Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ja ovaj amandman delim sa Poslaničkom grupom SPS, zato što su amandmani bili gotovo identični. Dakle, oba rešenja su takva da pokušavamo da maksimalno čuvamo suverenitet ove zemlje.

Mi ne spadamo u onu grupu, posebno u stranku bivšeg režima koja je olako Josipoviću poklanjala delove teritorije, Šarengradsku adu i tako dalje. Mi i te kako vodimo računa o granicama Republike Srbije, posebno prema našim susedima. Neko je ovde rekao da ne očekuje da će neki Evropljanin, evropski farmer doći u Srbiju, jer to je isto kao kada bi neko iz Holivuda došao u Kaluđericu. Nađe se poneko iz Holivuda, to i nije čudo, da dođe u Kaluđericu, a pravo je čudo kada neko sa 800 evra plate kupi stan u Beču. To je malo veće

čudo i ta poslanička grupa je zahvaljujući tim olako datim poklonima stekla neke nekretnine širom Evropske unije, račune na raznim Devičanskim Ostrvima i tako dalje.

Mi, za razliku od njih, čuvamo suverenitet zemlje i ova teritorija u kojoj je nedozvoljeno prometovati poljoprivredno zemljište ni pod kojim uslovima strancima, fizičkim licima je teritorija od 10 kilometara. Naravno, mi želimo da gajimo prijateljske odnose, ali ne možemo da zaboravimo istoriju, da u evropske farmere spadaju i hrvatski paori, mađarski paori, bugarski paori, rumunski paori. Stoga ja mislim da je ova odredba od 10 km uzduž granice Republike Srbije nužna, kao i ona koja se tiče Kopnene zone bezbednosti, gde je to takođe 10 kilometara. Stoga je ovaj amandman predložen i ja sam zahvalan i Poslaničkoj grupi SPS koja je predložila isti amandman. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Krunski dokaz aljkavosti i neznanja.

Ministre, gde je granica između Hrvatske i Srbije? Gde je granica između Bosne i Hercegovine i Srbije? Postoji li granica, ministre? Ovaj amandman je posledica katastrofalne izmene i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu iz 2015. godine, sa vrlo sličnom odredbom. Kako ćete bilo kome ko dođe kod vas da izmerite 10 kilometara od granice sa Hrvatskom i Bosnom koje nisu utvrđene?

Razumete razmere „nemam pojma al' dobro zvuči“? To je ovaj amandman. To je umesto svega važnog o čemu treba da se razgovara u ovom društvu. Granice Hrvatske i Srbije nisu utvrđene, kao ni granice Bosne. Ako će odgovor biti „jednom će biti utvrđene“, onda ja pitam – pa što ne stavite ovde „administrativna granica po obavezujućem pravnom aktu koji su potpisali Beograd i Priština“? I to će jednom biti usvojeno, ali nije sada usvojeno.

Nije sada usvojeno, sada nije na snazi. I, štaviše, ništa nismo naučili iz grešaka koje je pravila Hrvatska dok je pristupala a Slovenija već bila članica Evropske unije.

Vrlo sličnim ponosom na neznanje Hrvatska je prenebregla zahtev Slovenije za crtanjem granice na morskom dnu u Piranskom zalivu. Te granice nije bilo. Te ni kod Badintera nije bilo.

Ja sam isto molila i 2015. u decembru, kada je donet ovaj grozan zakon koji je sada na snazi. I sada, šest meseci kasnije, ja slušam „mi čuvamo naše granice“ od narodnih poslanika koji ne znaju da mi naše granice nismo utvrdili, nismo ratifikovali, nismo potpisali sporazum.

Zašto sam vam rekla da je mnogo bolje kad vas ja, recimo, kritikujem, nego kad slušate naučene rečenice za hvalu? Zato što ćete vi imati problem, jer će da dođe neko i tražiće šumu, parcelu, znaju ovde svi kako je lep gornji Dunav

deset kilometara odatle, kako je dobra bačka zemlja, imaćete to i u Sremu. Kako ćete odbiti da date saglasnost za prodaju privatne parcele od dva hektara? To budu i male parcele, uglavnom voćnjaci i ostalo. Šta ćete mu reći – „izvinite, ne znamo, nismo utvrdili granicu između Srbije i Hrvatske“?

Lakoća kojom se o ovakvim stvarima na ovakav način govori, govori o svima nama. Nije to ni na polzu vladajuće većine niti je na korist nekakve opozicije, niti je na štetu ovima ili onima. To je neozbiljno. I posramotno. A vi samo mislite da je i pokorisno. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovani poslanici, želim pre svega zbog javnosti i svih koji već danima posmatraju raspravu koja se odnosi na izmenu i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu da kažem nekoliko stvari o ovom amandmanu.

Ovaj amandman je posledica želja da na identičan način postavimo pravila igre kao što je o tome reč i u prethodnim izmenama zakona.

Kada me pitate „šta ćete uraditi?“, mi kao država imamo svoj jasan stav da moramo da zaštitimo i bezbednosne interese Srbije, a s druge strane, mislim da ste jednu stvar prenebregli. Rokovi počinju da teku od dana stupanja na snagu ovog zakona. Imamo deset i više godina... Od primene. Izvinjavam se, nisam se dobro izrazio, a prošli put ste mi rekli – ako primetite da ste pogrešili, korigujte se. Evo, očigledno sam nešto i ja naučio kroz ovu raspravu. I to je normalno, samo ljudi koji ne žele da se menjaju nemaju pravo da idu napred.

Ima još jedna stvar koju želim da vam kažem, ovo „za deset i više godina“, vama hvala na tome što mislite da ću ja biti tu na istoj poziciji da donosim istu odluku, ali nadam se da ćemo dotada već svi zajedno rešiti najveće svoje putovanje kojim idemo trenutno, a to je put evropskih integracija. I upravo da ne bismo sprečili taj put evropskih integracija, da ne nastanu negativne posledice nedonošenjem, još jednom potcrtavam ... (Predsednik: Vreme.) ... Nedonošenjem ove izmene i ovih dopuna zakona sigurno bi bio u budućnosti stavljen veliki znak pitanja na ovaj naš put.

PREDSEDNIK: Reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, meni je drago što su pripadnici bivšeg režima priznali da su nam ostavili potpuno razvaljenu, čak i teritorijalno razvaljenu državu.

I ja im odajem priznanje na tom priznanju, ali ako oni misle da će granica biti tamo gde se Tadić dogovorio sa Josipovićem, grdno se varaju. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Slaviša Ristić.

Da li želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je na osnovu člana 157. stav 6. Poslovnika podneo Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

Predstavnik predlagača je na sednici Odbora za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu prihvatio amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 3. amandman su zajedno podnele narodne poslanice Stefana Miladinović i Snežana Paunović.

Na član 4. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Milan Lapčević, zajedno Vjerica Radeta, Nemanja Šarović, Milorad Mirčić, Miljan Damjanović, Sreto Perić, Nataša Jovanović, Božidar Delić, Zoran Krasić i Ljiljana Mihajlović, zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Zoran Radojičić, Marija Janjušević, mr Ivan Kostić, dr Dragan Vesović i prof. dr Miladin Ševarlić, zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Jovan Jovanović, Sonja Pavlović i Aleksandra Čabraja i zajedno Saša Radulović i Nenad Božić.

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala.

Gospođo predsedavajuća, uvaženi gospodine ministre, amandman je prost i glasi – briše se.

Dakle, ja sam zaista razočaran kako ste vi ovo odradili u ministarstvu u kome ste vi ministar. Sednica je počela 24. i u tom članu kaže da zakon treba da se usvoji osmog dana. Pa zar niste znali da će da budu amandmani? Zar niste znali da ta sednica ne može da traje jedan dan i zar niste znali da ćete biti van roka?

A onda, da bi se ta pogubna stvar koja se zove, ono što ste nekoliko puta potcrtali, put ka EU i usklađivanje SSP-a sa prolaznim vremenom do 1. septembra, ispravila, jedan od kolega podnosi amandman, koji se naravno usvaja, da to bude od dana donošenja po ubrzanom postupku. Znači ne hitno, nego sutradan.

Zaista sam iznenađen koliko proizvoljnosti postoji u donošenju ovako ozbiljnog zakona. To što se ja sa izmenama zakona ne slažem, to što smatram da je on poguban po Republiku Srbiju i da je SSP poguban po Republiku Srbiju, to je pravo moje i moje političke opredeljenosti, ali i vi ste sami rekli da je SSP štetan i vi ste sami rekli nešto što nije tačno, da mi njega ne možemo da raskinemo.

SSP je protivustavan i u njemu se sastavni deo Republike Srbije Kosovo i Metohija ne tretira kao deo Republike, jer i samozvana država Kosovo ima potpisan SSP sa EU, i to treba reći. Tako da je najbolje ovaj zakon povući i potpuno poništiti. Hvala.

PREDSIEDNIK: Reč ima ministar Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsedavajuća, želim nešto da kažem, pošto se rasprava bliži kraju, u pogledu ovog člana 4, koji se odnosi na vreme kada je stupanje i kada je primena zakona.

Želim samo da kažem jednu stvar zbog javnosti. Naravno da smo mi odgovorni i da nismo ovakvu stvar uradili kao što ste vi to pokušali da navedete. Mi smo pre mesec dana usvojili ovaj zakon na Vladi i uputili ga nakon toga Skupštini.

Sednica Skupštine održava se ovih dana. Da smo u tom trenutku znali kada će biti tačan termin sednice, sigurno bismo tu odredbu stavili u skladu sa ovim što je kolega Rističević predložio. I ja sam zahvalan na tome, to je samo dokaz da interaktivnom diskusijom između svih sudionika u ovom poslu dolazimo do kvalitetnih rešenja i da nismo sugetni, a i da ne bežimo od bilo kakve konstruktivne rasprave. Hvala vam puno.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: I mi smo podneli amandman na ovaj član koji reguliše stupanje na snagu zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Za završni komentar, mislim da je baš i trenutak da se kaže, ako već toliko smatrate da imate obavezu po SSP-u, onda ste mogli malo drugačije da koncipirate taj zakon, da eventualno propišete neke uslove i da onda jednim članom kažete da će taj član i taj zakon da se primenjuje u roku od sedam godina, kad Srbija postane punopravni član EU.

Vi se niste opredelili na taj korak. Neke države koje su takođe bile u procesu pridruživanja koristile su to. Doduše, svašta su oni koristili i proglašavali zemljište kulturnim dobrom i tako dalje i tako dalje.

I na samom kraju da se vratimo praktično na početak. Oni koji su glasali za SSP imaju obavezu da glasaju i za izmene ovog zakona. Oni koji nisu glasali za ratifikaciju, odnosno za potvrđivanje Sporazuma 9. septembra 2008. godine, ne bi smeli ni danas da glasaju.

I da se setimo ko je glasao: glasala je Demokratska stranka, glasala je stranka Rasima Ljajića, glasao je PUPS, glasao je SPS, verovatno je glasao i SPO, Liberalno-demokratska stranka je glasala, Liberalni savez Nenada Čanka je glasao. I to sada, kad saberete, nije 126. Znači, to nije 126. Oni su tada imali 140 i nešto, danas nemaju 126 glasova, i ovaj predlog zakona ne bi smeo da bude usvojen i ove izmene ne bi trebalo da se prihvate. E sad, oni koji su u međuvremenu promenili mišljenje verovatno su sada i stisnuli Demokratsku

stranku i preuzimaju odgovornost i amnestiraju Demokratsku stranku za sve ono što je loše, kako vi kažete, ispregovrano.

Izvinite za ovih 13 sekundi.

PREDSIEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Pa evo sada na primeru ovoga poslednjeg člana zakona i rokova koji su u njemu propisani vidi se koliko se temeljno, zapravo, naša izvršna vlast Ministarstva uprave upuštaju u posao koji rade i vidi se kako, zapravo, i vladajuća većina sprovodi evropske integracije.

Dakle, tri dana pred istek roka raspravljamo o usvajanju zakona u kojem je predloženo da stupi na snagu po proteku roka, a onda narodni poslanik iz vladajuće većine predlaže amandman kojim se ispravlja ta greška kako bi zakon stupio na snagu u roku.

Pa to sve govori o načinu na koji se sprovode evropske integracije. Znači, tu leži problem tranzicije u Srbiji i zato će ona trajati daveka. I zato neki misle da mi u Evropsku uniju nikada nećemo ući. Ali ne zbog Evropske unije, ja bih ipak rekao zbog nas samih. Hvala.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Samo još par sekundi i ne treba više.

Pozivam da se ne prihvati. Naravno, ko nije čuo; bilo je to pre svega 10 ili 15 sekundi.

Bez brige, dragi ljudi, sve je kako treba. Rešeno je pitanje kada će stupiti na snagu time što je blagovremeno podnet amandman i regulisan je rok kako valja, a onaj koji je, izgleda, zaboravio da je sam ovde pročitao kog datuma je predlog stigao u Skupštinu nek premota snimak, nek pronade sebe, verujem da će se prepoznati, pa mu možda bude jasnije šta je rekao onda a šta maločas. Hvala.

PREDSIEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Marijan Rističević.

Vlada i Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Radi pune istine, dame i gospodo narodni poslanici, amandman je podnet 16. avgusta.

Gledajući lidere političkih partija kako su se razgolitili po belosvetskim morima shvatio sam da ne bi trebalo da razmatramo zakon dok se oni ne skupe i ne dođu sa tih belosvetskih mora u ovu narodnu skupštinu, i stoga sam zamolio Ministarstvo poljoprivrede da mi to ipak razmatramo pri kraju avgusta. S tim u

vezi sam na vreme podneo amandman, dajući šansu tim razgolićenim liderima da učestvuju u ovoj raspravi, da ne kažu da smo zakon usvojili bez njihovog prisustva.

Moram da kažem da sam iznenađen s obzirom na to da su svi opozicioni predstavnici na Odboru, ministar je tu, glasali za ovaj zakon u načelu, pa ni u pojedinostima nisu imali nekih velikih zamerki, vidim da je rasprava bila nešto burnija.

Ali jedno moram pozdraviti. Pozdravljam glavnu stranku bivšeg režima zato što je rekla da nema više laži, nema više prevara; ja sam shvatio da oni odustaju od svog programa i statuta. Hvala.

PREDSEDNİK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Stošić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli Sanda Rašković Ivić i Đorđe Vukadinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINović: Hvala.

Pa upravo ona ista intencija koju sam već rekao i nadam se da neće niko pokušati to da zloupotrebi i pogrešno protumači. Principijelno smo protiv izmene, bilo kakve. Ako se već vrši, kao što hoćete, onda dajemo konstruktivne predloge. Ne vidim šta tu može konstruktivnije, uprkos nekim pokušajima da budemo skrenuti sa tog kursa dobronamernosti i konstruktivnosti. Nadam se da će gospodin ministar, barem, to shvatiti.

Gospodin Krsić je sada spontano predložio nešto što zapravo stoji u našem amandmanu, iako nije znao šta stoji u tom amandmanu. Dakle, kad već hoćete na neki način na mala vrata da onemogućite ili maksimalno otežate prodaju, a to je suština ovoga, nema tu nikakve sumnje – da dozvolite ali otežate – onda zašto da se ne usvoji, gospodine ministre i kolege iz većine, naš predlog u amandmanu, koji kaže da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od objavljivanja a primenjuje se po isteku 10 godina od dana sticanja punopravnog članstva Republike Srbije u EU, dakle 10 godina od punopravnog članstva?

Znate, sada deluje daleko ovo što vi propisujete, ali bio je daleko i, kada je usvajan SSP, 1. septembar 2017. godine. Ali ono što bude daleko dođe blizu. Znači, ovako smo ga mi prolongirali ne za 10 godina, kao što to radi ovaj ministrov predlog ili predlog Vlade, nego kažemo 10 godina od ulaska u punopravno članstvo. Pa ako tog ulaska bude, onda ćemo da prolongiramo, ako ga ne bude, kao što ja verujem, a i većina vas veruje da od toga neće biti ništa, onda, bože moj, mislim da je elegantno, ne sprečava, politički je korektno, a

istovremeno je i elegantnije i vrlo je u duhu onoga što rade vlade i Mađarske, i Slovačke, i Poljske i drugih članica EU koje su unutra pa sada naknadno još produžavaju te termine i pokušavaju da maksimalno odlože ili izbegnu, pa čak i ustavnim promenama zbegnu prodaju poljoprivrednog zemljišta. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala lepo.

Hajde još ovo, pa, što se kaže, polako da privodimo kraju.

Pozivam da se ne prihvati. Moram da priznam, primetio sam jednu zanimljivu stvar, ali postoji jedna negativna stvar i zbog te druge ja, svakako, ne mogu ovo da prihvatim. Zanimljivo jeste da ovako kako je napisano ovo izražava, koliko vidim, puno uverenje predlagača da će Republika Srbija postati član Evropske unije. Nema nikakvih potencijala nego kaže – kada se dogodi, po isteku.

E sada, ako to znači da su određeni svoje političke poglede korigovali, to je možda čak i za pohvalu. Postali su, izgleda, nešto realniji nego što se predstavljaju. Možda u tom duhu i treba tumačiti one njihove druge amandmane kojima su predlagali da se olakša kupovina zemlje u privatnom vlasništvu stranim državljanima. Da li je tako ili nije, ostavljam javnosti da sudi.

PREDSEDNIK: Hvala.

VLADIMIR ORLIĆ: Nisam još završio, izvinite.

Međutim, ono što nije dobro to je – mi ovde pričamo o zaštitnim merama. Dakle, ove mere predložene Predlogom izmene i dopuna Zakona treba da imaju svoju zaštitnu funkciju. Ako je predlog da one ne budu u primeni odmah nego tek od danas pa do momenta kada postanemo članica pa onda tek za deset godina, to znači da nema nikakve zaštite u potpunom međuvremenu. E vidite, to nije dobro i upravo jedan od najboljih efekata ovog zakona time bi bio potpuno obezvređen.

PREDSEDNIK: Vratite se na amandman, molim vas.

VLADIMIR ORLIĆ: Molim? O amandmanu i pričam.

Dakle, amandman koji kaže deset godina nakon što postane članica, kažem, nije dobro, zato što ne pokriva period od danas do momenta kada se stiče članstvo pa još narednih deset godina.

I na samom kraju, kada pričamo o dobrim i stručnim predlozima, ja zaista još jednom ponavljam uverenje da svaki član predloženog zakona, pa i ovaj, jeste dobro i stručno rešenje. Ako tražimo ono što je primer za ono drugo, dobar primer se može pronaći u razlici između člana 63 našeg sporazuma i, kako kažu, članka 60 sporazuma koji je ispregovarala Hrvatska.

Onome ko je ispregovarao sa tom razlikom na našu štetu – svaka čast na stručnosti i znanju!

Gotovo je, hajde da glasamo. Hvala.

PREDSEDNIK: Nije ništa gotovo, osim toga da poslanici koji su se prijavili nemaju više vremena.

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

(Saša Radulović: Imam još osam minuta kao predsednik poslaničke grupe.)

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

(Saša Radulović: Osam minuta još imam.)

Saglasno članu 87. stav 5. Poslovnika Narodne skupštine, određujem 28. avgust 2017. godine, sa početkom u 17.15 časova, kao dan za glasanje o tački dnevnog reda sednice Četvrtog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

(Saša Radulović: Kako ovo radite?)

Ja ću tražiti beneficirani radni staž posle ovog saziva, to vam obećavam.

(Saša Radulović: Osam minuta mi je ostalo.)

Ovo nema cenu, ovo što ja radim, pošto u takvim uslovima radim, poslaniče, da je to neverovatno.

(Saša Radulović: Pogledajte u sistemu, javio sam se za reč. Ja sam predsednik poslaničke grupe.)

(Posle pauze – 17.20)

PREDSEDNIK: Poštovane dame i gospodo, pre nego što pređemo na odlučivanje o tački dnevnog reda, potrebno je da utvrdimo kvorum.

Molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 135 narodnih poslanika.

Prelazimo na GLASANJE.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENI I DOPUNAMA ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, u načelu.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – 131, protiv – 13, uzdržanih – nema, nisu glasala dva poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština prihvatila Predlog zakona u načelu.

Prelazimo na odlučivanje o amandmanima.

Na član 1. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanici: Đorđe Vukadinović, Dejan Šulkić, Milan Lapčević, Gorica Gajić, poslanička grupa SRS, poslanička grupa Dveri, poslanička grupa Klub samostalnih poslanika i zajedno Saša Radulović i Nenad Božić.

Stavljam na glasanje.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – šest, protiv – niko, uzdržanih – nema, nije glasalo 140 poslanika.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 1. amandman je podnela poslanička grupa DS.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – devet, protiv – niko, uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 1. amandman je podneo poslanik Vladimir Đurić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: glasanju nije pristupio niko.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 2. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su: Dejan Šulkić, Milan Lapčević, Gorica Gajić, poslanička grupa SRS, poslanička grupa Dveri, poslanička grupa DS, poslanička grupa Klub samostalnih poslanika i zajedno Saša Radulović i Nenad Božić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – devet, protiv – niko, uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanici: Dejan Šulkić, Milan Lapčević, Gorica Gajić, poslanička grupa SRS, poslanička grupa Dveri, poslanička grupa Klub samostalnih poslanika i zajedno Saša Radulović i Nenad Božić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – 10, protiv – niko, uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman je podneo poslanik Vladimir Đurić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – niko.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman je podnela poslanička grupa DS.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – devet, protiv – niko, uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman je podneo poslanik Milorad Stošić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – šest, protiv – niko, uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman je podnela Dijana Vukomanović.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – četiri, protiv i uzdržanih nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman je podnela poslanička grupa Socijaldemokratska stranka, Narodni pokret Srbije.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje i saopštavam: za – niko.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman je podneo poslanik Đorđe Vukadinović.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – sedam, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman su zajedno podneli Neđo Jovanović i Vladan Zagrađanin.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – devet, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman je podnela Sanda Rašković Ivić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – jedan, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman je podneo poslanik Slaviša Ristić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – jedan, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 3. amandman su zajedno podnele narodne poslanice Stefana Miladinović i Snežana Paunović.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – 12, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 4. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanici Milan Lapčević, poslanička grupa SRS, poslanička grupa Dveri, poslanička grupa Klub samostalnih poslanika i zajedno Saša Radulović i Nenad Božić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – osam, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 4. amandman je podneo poslanik Milorad Stošić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – tri, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Na član 4. amandman su zajedno podneli Sanda Rašković Ivić i Đorđe Vukadinović.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – osam, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje predlog da se utvrdi postojanje naročito opravdanih razloga da zakon stupi na snagu ranije od osmog dana od dana objavljivanja.

Molim da se izjasnimo.

Zaključujem glasanje: za – 132, protiv – sedam, uzdržanih – nema, nije glasalo sedam poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština posebno odlučila da postoje naročito opravdani razlozi za stupanje zakona na snagu u roku kraćem od osam dana od dana njegovog objavljivanja.

Pošto smo završili odlučivanje o amandmanima, pristupamo glasanju o Predlogu zakona u celini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, u celini.

Molim da se izjasnimo.

Zaključujem glasanje: za – 132, protiv – 13, uzdržanih – nema, nije glasao jedan poslanik.

Konstatujem da je Narodna skupština usvojila Predlog zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Prelazimo na POVREDE POSLOVNIKA.

Narodni poslanik Marija Janjušević, na sednici 24. avgusta 2017. godine, u 12 časova i 19 minuta, ukazala je na povredu člana 27. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Zaključujem glasanje: za – dva, protiv i uzdržanih – nema.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Nataša Jovanović, na sednici 24. avgusta 2017. godine, u 15 časova i dva minuta, ukazala je na povredu člana 27. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Niko se ne izjašnjava.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Nataša Jovanović, na sednici 24. avgusta 2017. godine, u 15 časova i četiri minuta, ukazala je na povredu člana 107. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Niko se ne izjašnjava.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Nataša Jovanović, na sednici 24. avgusta 2017. godine, u 15 časova i 13 minuta, ukazala je na povredu člana 32. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Niko se ne izjašnjava.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Nataša Jovanović, na sednici 24. avgusta 2017. godine, u 15 časova i 15 minuta, ukazala je na povredu članova 107, 27. i 32. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li su povređeni navedeni članovi Poslovnika.

Niko se ne izjašnjava.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nisu povređeni navedeni članovi Poslovnika.

Narodni poslanik Tatjana Macura, na sednici 25. avgusta 2017. godine, u 16 časova i 30 minuta, ukazala je na povredu člana 104. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Niko se ne izjašnjava.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Saša Radulović, na sednici 28. avgusta 2017. godine, u 12 časova i 16 minuta, ukazao je na povredu člana 100. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika. Niko se ne izjašnjava.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Branka Stamenković, na sednici 28. avgusta 2017. godine, u 12 časova i 42 minuta, ukazala je na povredu člana 103. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika.

Niko se ne izjašnjava.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Narodni poslanik Nataša Jovanović, na sednici 28. avgusta 2017. godine, u 15 časova i 14 minuta, ukazala je na povredu člana 27. Poslovnika Narodne skupštine.

Molim da Narodna skupština odluči da li je povređen navedeni član Poslovnika. Niko se ne izjašnjava.

Konstatujem da je Narodna skupština odlučila da nije povređen navedeni član Poslovnika.

Pošto je Narodna skupština obavila razmatranje jedine tačke dnevnog reda ove sednice i odlučivanje o njoj, saglasno članu 102. Poslovnika Narodne skupštine, zaključujem sednicu Četvrtog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu. Hvala.

(Sednica je završena u 17.35 sati.)